

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

Наукова бібліотека

Г. М. Голиш, Л. Г. Голиш

*Покликані високим
і вічним*

*Викладачі Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького – члени
національних творчих спілок*

Черкаси 2013

УДК 378.4(477.46) : 378.12 : 008(06)
ББК 74.484.7(4Укр - 4 Чек)+74.480.42+71.4л(4Укр)
Г-60

Рецензенти:

доктор історичних наук, професор, член НСЖУ
В. М. Лазуренко;
доктор педагогічних наук, професор Н. А. Тарасенкова;
перший секретар НСЖУ, заслужений журналіст України
С. А. Томіленко

*Рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського
національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол №3 від 1 лютого 2013 р.)*

Голиш Г. М.

Г-60 *Покликані високим і вічним. Викладачі Черкаського
національного університету імені Богдана Хмельницького
– члени національних творчих спілок / Г. М. Голиш,
Л. Г. Голиш. – Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького,
2013. – 172 с. : ілюстр.
ISBN 978-966-353-303-2*

У книзі розповідається про викладачів Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, які є членами національних творчих спілок України. Окрім стислих життєписів та інформації про творчу діяльність подано й вибрану бібліографію їхніх найвагоміших праць. Видання адресовано викладачам, студентам, учням, а також широкому колу читачів, яких цікавить сьогодення провідного в Шевченковому краї ВНЗ.

УДК 378.4(477.46) : 378.12 : 008(06)
ББК 74.484.7(4Укр - 4 Чек)+74.480.42+71.4л(4Укр)

ISBN 978-966-353-303-2

© ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2013
© Голиш Г. М., Голиш Л. Г., 2013
© Олексенко В. А.: дизайн обкладинки, 2013

Передмова

*Без вражень, захопленя, натхнення,
без життєвого досвіду – немає творчості.
(Д. Шостакович)*

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького – добре відомий в Україні і за її межами освітній та науковий центр. Багатогранна діяльність університетського колективу не обмежується лише суто науковою та викладацькою роботою. Викладачі й співробітники університету беруть активну участь у громадсько-культурному та просвітницькому житті краю. Свідченням тому – цікаві творчі напрацювання в царині культури і мистецтва. Визнанням внеску моїх колег у розвиток духовної сфери є належність багатьох із них до національних творчих спілок України, діяльність яких спрямована на розвиток національної культури та мистецтва, розроблення і втілення в життя культурно-мистецьких заходів тощо. Члени національних творчих спілок, які нині працюють в університеті, не тільки поєднують науково-педагогічну роботу з творчою діяльністю, а й своєю творчістю збагачують навчально-виховний і науковий процес. Зокрема, добре відомі збірки поезій та прозові твори викладачів – членів Національної спілки письменників України, їхні напрацювання у шевченкознавчих студіях, вивченні літературних традицій Черкащини. Первинний університетський осередок Національної спілки краєзнавців України – ініціатор проведення багатьох науково-дослідницьких та культурно-освітніх заходів з проблем регіональної історії, видання краєзнавчої літератури, поширення знань про свій рідний край. Члени Національної спілки журналістів України – постійні автори актуальних і цікавих публікацій у засобах масової інформації. Пензлю і різцю членів Національної спілки художників України, що працюють в університеті, належить чимало відомих творів образотворчого мистецтва. В особі багаторічного керівника народ-

ного ансамблю танцю «Черкащанка» В. М. Луценка свого достойного представника в університеті мають хореографічна та театральна спілки України, що перебувають у статусі національних. Прикметно, що викладачі університету В. М. Коваленко і В. М. Мельниченко очолюють обласні організації, відповідно, письменницької та краєзнавчої спілок.

Віддаючи належне творчому натхненню наших колег, ми з вдячністю згадуємо й тих викладачів, які працювали до нас, доклали багато зусиль до розвитку й примноження традицій першого на Черкащині вищого навчального закладу. Чимало викладачів і випускників нашого університету досягли значних успіхів у творчості, реалізуючи свій потенціал саме у творчих спілках. Серед тих, хто в різний час працював чи навчався в стінах інституту (а потім університету) – відомі письменники, журналісти, краєзнавці, діячі культури і мистецтва.

Помітним є внесок у розвиток української культури письменників – випускників нашого університету, членів Національної спілки письменників України Сергія Носаня, Людмили Тараненко, Михайла Масла, Івана Дробного, Сергія Левченка, Сергія Ткаченка, Наталі Віргуш, Олександра Зеленька, Сергія Руднева, Петра Линовичського, членів Національної спілки журналістів України Миколи Сніжка, Миколи Єременка, Романа Кирея, Миколи Костецького, Григорія Козакова, Людмили Голубничої, Віталія Баса, Сергія Томіленка, членів Національної спілки краєзнавців України Михайла Пономаренка, Фаїни Непийводи, Миколи Борща, Вадима Мищика, члена Національної спілки художників України Євгена Найдена та багатьох інших добре знаних на Черкащині та за її межами людей, чия життя й трудова діяльність нерозривно пов'язана з творчістю.

Пропонована читачькому загалу книга є першим виданням в історії університету та й взагалі освіти нашого краю, в якому робиться спроба подати інформацію про викладачів та співробітників університету, які на сьогодні є членами національних творчих спілок України.

У книзі, яка складається з окремих структурних частин, кожна з яких присвячується одній із творчих спілок, міститься коротка інформація про спілку і її статутні цілі. Далі подаються біографічні відомості про членів спілки, характеризуються їх творчі досягнення, нагороди й відзнаки. Творчий доробок кожного відображено в бібліографічному списку найбільш вагомих праць (не більше 10). Розширити інформацію про включених до книги членів спілок читач зможе, скориставшись списком джерел про героїв нарисів. У випадку, коли хтось репрезентований у двох чи більше творчих спілках, паралельні дані про них носять лаконічний характер, а бібліографія їх публікацій обмежена 5 позиціями. Бібліографічний опис виконаний відповідно до діючих вимог національних стандартів України.

Насиченість цікавим фактичним матеріалом, дохідлива мова викладу і вдало вибудована структура робить книгу привабливою для читачів. Пропоноване видання безумовно можна віднести до краєзнавчих, оскільки воно на прикладі провідного вищого навчального закладу Черкащини розкриває один із вагомих аспектів новітньої історії університетської освіти нашого краю.

Представляючи читачам книгу «Покликані високим і вічним», яку ініціював та підготував до друку знаний на Черкащині краєзнавець і журналіст Г. М. Голиш разом з молодим науковцем Л. Г. Голиш, переконаний, що вона суттєво розширить знання читачів про сьогоднішній Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького. Виданням цієї книги пошановуються люди, які свою науково-педагогічну працю за покликом душі доповнюють творчістю, збагачуючи духовне життя свого колективу і Черкащини.

Бажаю, аби ця книга сповна служила справі виховання, передусім у представників молодого покоління громадян нашої держави, гордості за свій рідний край і тих людей, що примножують його добрі традиції.

*Василь Мельниченко,
голова правління обласної організації
Національної спілки краєзнавців України,
кандидат історичних наук, професор*

Національна спілка журналістів України

*Журналіст... мусить бути не слугою,
а вчителем своєї нації... (І. Франко)*

*Писання – задоволення, друкування –
відповідальність.
(О. Г. Рубінштейн)*

*Журналіст – це людина, яка володіє хистом
щоденно заповнювати пустоту.
(Д. Р. Уест)*

Національна спілка журналістів України

Національна спілка журналістів України
(НСЖУ)*- незалежна, громадська, позапар-
тійна організація, національна всеукраїнська твор-
ча спілка як суб'єкт творчої діяльності, що об'єднує
професійних творчих працівників – журналістів
та інших співробітників засобів масової інформа-
ції, які професійно займаються журналістикою, пу-
бліцистичною діяльністю. Головна мета діяльності
спілки – сприяння розвиткові журналістики в Україні
й захист професійних, творчих інтересів журналістів.

Заснована в 1957 р., офіційно уконституйована
на своєму першому з'їзді 1959 р. та відповідною по-
становою Ради Міністрів Української РСР, входила
до складу Спілки журналістів СРСР. СЖУ на
1975 р. налічувала понад 7 000 членів, тобто мен-
ше половини всіх професійних журналістів, які
тоді працювали в республіці. Спілка працювала
під постійним наглядом відділу пропаганди і агі-
тації ЦК КПУ, позаяк журналістів у СРСР вважали
«підручними Комуністичної партії», організаційно
вона підпорядковувалася правлінню СЖ у Москві.

З 1964 р. СЖУ щороку присуджувала кращим журналіс-
там республіканські премії ім. Я. Галана, обласні орга-
нізації – премії місцевого значення. Із січня 1975 р. СЖУ
видає щомісячний бюлетень «Журналіст України»**.

Після здобуття в 1991 р. Україною незалежності
відкрилися незмірно більші можливості для реаліза-
ції свободи слова. У 1998 р. СЖУ надано статус націо-
нальної. Найвищим керівним органом НСЖУ є з'їзд,

*Матеріал у книзі скомпоновано в алфавітному порядку.

**Спілка журналістів України // Енциклопедія українознавства : в
10 т. : перекл. в Україні / Гол. ред. В. Кубійович. – Л. : [Б. в.], 2000. –
Т. 8 – С. 3001.

що скликається один раз на п'ять років та обирає голову, правління та ревізійну комісію. Члени НСЖУ дотримуються вимог Статуту спілки та Кодексу професійної етики українського журналіста. НСЖУ має регіональні організації в усіх областях України та в Автономній Республіці Крим. На 1 січня 2012 р. у рядах спілки перебувало понад 20 000 членів.

Правління спілки очолювали відомі журналісти Іван Сиромолотний, Іван Педанюк, Юхим Лазебник, Володимир Сіробаба, Микола Шибик, Іван Сподаренко, Євген Вербило. У квітні 1997 р. IX з'їзд Спілки журналістів України на альтернативній основі обрав головою СЖУ Ігора Лубченка, який у квітні 2002 р. на X з'їзді НСЖУ знову був переобраний на цю посаду. Після смерті І. Лубченка у 2012 р. спілку очолив Олег Наливайко, а її першим секретарем обрано заслуженого журналіста України Сергія Томіленка.

Указом Президента України 1994 року в Україні встановлено професійне свято працівників ЗМІ – День журналіста, що відзначається щорічно **6 червня** – у день прийняття Спілки журналістів України до Міжнародної федерації журналістів. НСЖУ співпрацює з багатьма міжнародними організаціями (ООН, ЮНЕСКО, Репортери без кордонів, Європейський Союз, Рада Європи, ОБРЄ, ПАРЄ, Британська Рада) та українськими організаціями й установами (Українська правничка фундація, Асамблея ділових кіл України, Державний комітет інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України, Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення України, Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова, інформації, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини).

НСЖУ є засновником премій та творчих конкурсів: Всеукраїнської премії імені Івана Франка, «Золоте перо», «Журналіст року», «Фотожурналіст року», «Кращий футбольний оглядач» (ім. П. Римаренка), «Краща районна (міськрайонна) газета», «Краща первинна журналістська організація», Національної премії за захист свободи слова ім. І. Любченка, за кращу студентську наукову роботу з проблем масової інформації (ім. А. Москаленка), за краще висвітлення питань педагогіки (ім. П. Ігнатенка) та інших. НСЖУ спільно з провідними вищими навчальними закладами, що готують журналістські кадри, проводить для абітурієнтів конкурс «Шанс».

Національна спілка журналістів України виробила власну систему нагород. Найвищою відомчою нагородою є Золота медаль української журналістики, заснована рішенням пленуму правління НСЖУ у грудні 2008 р. з нагоди 50-ліття Спілки. Ця відзнака вручається ветеранам Спілки, її активістам за багатолітню плідну діяльність у творчому об'єднанні. У 2004 р., напередодні 45-річчя НСЖУ його правлінням заснована ще одна нагорода за творчі здобутки професійних працівників друкованих періодичних видань, телебачення, радіомовлення: Зірка української журналістики. Тоді ж запроваджений і Почесний знак НСЖУ. Також здійснюється нагородження кращих журналістів Почесною грамотою НСЖУ*.

*http://uk.wikipedia.org/wiki/національна_спілка_журналістів; <http://www.nsju.org/tabmenu/statut>

Голиш Григорій Михайлович*

Член Національної спілки журналістів з 2001 р. Публікується в обласних газетах «Нова Доба», «Прес-Центр», «Черкаський край» та золотоніській районній «Вісник Золотоніщини» (раніше – «Прапор Леніна», «Златокрай») переважно з краєзнавчої та освітньої тематики. Виступає в теле- і радіоэфірі. Секретар первинної організації НСЖУ при ЧНУ ім. Б. Хмельницького (див. детальніше – С. 44–47)**

Вибрана бібліографія

1. Голиш Г. У Панського доля не панська / Г. Голиш // Вісник Золотоніщини. – 1998. – 27 червня. – С. 12.
2. Голиш Г. Пригоди копійки / Г. Голиш // Новачок [Нова Доба]. – 2003. – 11 лютого. – С. 6.
3. Голиш Г. Перша українська монета відзначає ювілей / Г. Голиш // Черкаський край. – 2005. – 20 липня. – С. 6.
4. Голиш Г. «Черкаська сага» від земляка-петербуржця / Г. Голиш // Прес-Центр. – 2011. – 31 серпня. – С. 25.
5. Голиш Г. Невтомний трудар мистецької ниви із Воронинців / Г. Голиш // Нова Доба. – 2012. – 11 грудня. – С. 10.

Про Г. М. Голиша

Голиш Григорій Михайлович // Журналісти Черкащини (1954–2004) : бібліогр. довід. / упоряд.: С. Томіленко, Г. Суховершко. – Черкаси, 2003. – С. 46.

*У межах структурних частин видання інформацію про персоналії подано в алфавітному порядку.

**У випадку подачі паралельних відомостей (стосовно членів 2 і більше творчих спілок) інформація носить гранично стислий характер, вибрана бібліографія репрезентована 5 позиціями, а джерело – однією. Детальна інформація про такі персоналії подана у розділах, у яких ідеться про спілки, де найповніше виявився їхній творчий потенціал.

Зражевська (Наголова) Ніна Іванівна

Народилася 20 березня 1959 р. в м. Углеуральськ Пермської обл. Російської Федерації в родині службовців. Навчалася у Вишестеблівській СШ (Краснодарський край РФ) та Криворізькій середній школі №29, останню закінчила в 1976 р. Вищу освіту здобула на філологічному факультеті Дніпропетровського державного університету за спеціальністю «російська мова та література» (1980 – 1985 рр.). Потім працювала вчителем Криворізької середньої школи №20, асистентом кафедри літератури Криворізького державного педагогічного інституту. У 1990 р. закінчила аспірантуру при відділі теорії літератури Інституту літератури ім. Т. Шевченка АН України і наступного року захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філології.

Упродовж трьох років (1991–1994) працювала старшим викладачем кафедри видавничої справи та редагування Київського політехнічного інституту, а від 1994 до 1997 р. перебувала в докторантурі при відділі теорії літератури Інституту літератури ім. Т. Шевченка АН України. У 1997–1999 рр. викладала на кафедрі романо-германської філології Інституту управління бізнесом (м. Черкаси), а наступні три роки завідувала кафедрою мовної підготовки Черкаського інституту пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля.

У ЧДУ (ЧНУ) ім. Б. Хмельницького – від 2002 р. очолювала кафедру засобів масової комунікації, згодом – видавничої справи та редагування. У 2004 р. здобула вчене звання доцента. Захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук у галузі соціальних комунікацій на тему «Феномен медіакультури у сфері соціальних комунікацій» (2012 р.). Нині – профе-

сор кафедри видавничої справи та редагування ННІ української філології і соціальних комунікацій ЧНУ.

Викладає студентам навчальні курси з основ наукових досліджень, видавничого бізнесу, комунікаційних технологій, соціології комунікації та інформації, методології й методів наукових досліджень в теорії масової комунікації, теорії соціального управління та ін. Пріоритетною проблематикою її наукових студій є теорія літератури та інформації, медіаосвіта, медіакультура, масова комунікація. У науковому доробку Н. І. Зражевської – понад 60 публікацій, у тому числі монографія «Розуміння медіакультури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіа контроль», курс лекцій «Масова комунікація і культура», словник термінів з соціальної психології та методичні посібники. Виступала з доповідями та повідомленнями на щонайменше 50 конференціях, симпозиумах і читаннях різних рівнів.

Член НСЖУ з 2007 р., авторка багатьох публікацій у масовій періодиці, часто виступає в теле- і радіоефірі. У 2002–2003 рр. обіймала посаду головного редактора газети «Черкаський університет». Член секретаріату обласної організації НСЖУ, заступник секретаря первинної організації спілки при ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Як відома лялькарниця, брала активну участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних виставках сучасної модної ляльки. Науково-творча та викладацька діяльність Н. Зражевської відзначена почесними грамотами та дипломами, в тому числі Почесною грамотою МОН України.

Вибрана бібліографія*

1. Зражевська Н. І. Журналістика та видавнича справа : метод. посіб. / Н. І. Зражевська. – Черкаси : Черкаський інститут управління, 1999. – 32 с.

*Вибрана бібліографія містить перелік не більше 10 праць

2. Зражевська Н. І. Журналістика: мода чи віяння часу? / Н. І. Зражевська // Вісник національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. – 2002. – № 6 (9). – С. 38–40.
3. Зражевська Н. І. Інформаційне суспільство, проблема класики і творчість Т. Г. Шевченка / Н. І. Зражевська // Тарас Шевченко і народна культура. – Черкаси, 2004. – Т. 1. – С. 212–221.
4. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура : лекції / Н. І. Зражевська. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 172 с.
5. Зражевська Н. І. Проблеми культури студентського мовлення / Н. І. Зражевська // Мовне обличчя міста : матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2008. – С. 65–69*.
6. Зражевська Н. І. Теорія інформації: комунікативний аспект : методичні рекомендації до спецкурсу / Н. І. Зражевська. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2008. – 54 с.
7. Зражевська Н. І. Словник термінів з соціальної психології для журналістів / Н. І. Зражевська. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2010. – 206 с.
8. Зражевська Н. І. Розуміння медіакультури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіаконтроль : монографія / Н. І. Зражевська. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2012. – 408 с.
9. Зражевська Н. І. Спогади про Людину / Н. І. Зражевська // Наукові читання Інституту журналістики. – К., 2012. – Вип. 5. : На пошану Н. Ф. Непийводи. – С. 64 – 67.
10. Зражевська Н. І. Феномен медіакультури у сфері соціальних комунікацій : автореф. дис. ... докт. соц. комун. : 27.00.01 / Н. І. Зражевська. – К., 2012. – 32 с.

Про Н. І. Зражевську

Лялькарниця Ніна Зражевська [Електронний ресурс] // Прес-Центр : громад.-політ. вид. : Web-сайт . – Електр. текст. дан. – Черкаси, 2011. – Режим доступу: <http://www.pres-centr.ck.ua/person/17821/>. – Назва з екрану.

Іщенко Микола Павлович

14 Народився 26 травня 1946 р. в с. Верхня Згар Драбівського району Черкаської обл. в родині службовців. Навчався в Золотоніській міській школі №4 та Драбівській середній школі № 2, останню закінчив у 1965 р. Три роки (до 1968 р.) служив у ракетних військах Збройних Сил СРСР. Вищу освіту здобув на філософському факультеті Київського державного університету ім. Т. Шевченка (1973 р.). У 1973 – 1977 р. працював на посаді старшого викладача, а після захисту кандидатської дисертації в 1977 р. – доцента Донецького політехнічного інституту. Від 1977 р. усі наступні роки його трудової біографії пов'язані з Черкаським педагогічним інститутом (державним, національним університетом ім. Б. Хмельницького) У 1990 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук на тему: «Сутність, суперечності і тенденції соціального становлення молоді (соціально-філософський аспект юнології)», а через 2 роки отримав вчене звання професора. Від 1994 р. завідує кафедрою політології і права, нині – державного управління і соціально-політичних наук ННІ економіки і права ЧНУ.

Викладає студентам навчальні курси «Політологія», «Публічне адміністрування» і «Культурологія», а слухачам магістратури державної служби – «Державне управління і місцеве самоврядування», «Методологія системного підходу і наукових досліджень. Філософія науки», «Філософія державного управління», «Політичний, адміністративний і антикризовий менеджмент», «Організація діяльності державного службовця» та ін. Серед пріоритетних дослідницьких проблем вченого – ювентологія, фі-

лософія науки, філософсько-політичні проблеми глобалістики, розвиток інститутів держави, державного управління і громадянського суспільства, соціально-філософські аспекти культури тощо. Автор понад 210 наукових праць (в т. ч. понад 80 окремих видань, частина з них – у співавторстві), серед них – монографії «Социальное становление советской молодежи», «Социалистический образ жизни и личность», «Людинознавча компетентність керівника, менеджера, спеціаліста» та ін., навчальні посібники «Політологія», «Культурологія», «Філософія науки: питання теорії і методології», «Вища освіта України і Болонський процес», «Основи демократії» та ін.

15 Узяв активну участь у роботі щонайменше 100 наукових форумів різного рівня, став ініціатором і організатором проведення багатьох конференцій та семінарів. Під його науковим керівництвом захищено 8 кандидатських дисертацій. Входить до редколегій таких видань: «Вісник Черкаського університету. Серія «Філософія» та «Щорічний збірник матеріалів науково-практичного семінару з державного управління». Дійсний член Української академії політичних наук і Української академії наук національного прогресу.

Член НСЖУ з 2010 р., друкується на сторінках газет «Голос України», «Губернские ведомости», «Черкаський край», «Нова Доба», «Молодь Черкащини», виступає в теле- і радіоефірі. Головні теми медійних виступів – шляхи оптимізації інститутів держави, державного управління і громадянського суспільства, ліберально-демократичні цінності у розвитку українського суспільства, проблеми соціального становлення молоді, закономірності соціально-політичної еволюції людства та ін. За багаторічну творчу діяльність на ниві освіти і науки професорові

М. Іщенку присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України». Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» та численними грамотами республіканського і регіонального рівнів.

Вибрана бібліографія*

1. Іщенко Н. П. Социалистический образ жизни и личность : монографія / Н. П. Іщенко. – К. : Вища школа, 1985. – 183 с.
2. Іщенко Н. П. Социальное становление советской молодежи : монографія / Н. П. Іщенко. – К. : Вища школа, 1989. – 239 с.
3. Іщенко М. П. Сущность, противоречия и тенденции социального становления молодежи (социально-философський аспект юноведення) : автореф. дисс... доктора филос. наук / М. П. Іщенко. – М., 1990. – 50 с.
4. Іщенко М. П. Соціально-політичний словник-довідник : навч.-метод. посіб. / М. П. Іщенко. – К. ; Черкаси : Відлуння-плюс, 1999. – 304 с. – Гриф МОНУ.
5. Іщенко М. П. Людинознавча компетентність керівника, менеджера, спеціаліста : монографія / М. П. Іщенко, І. І. Руденко ; за ред. М. П. Іщенка. – Черкаси : Відлуння-плюс, 2003. – 200 с.
6. Іщенко М. П. Політологія : навч. посіб. / М. П. Іщенко. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2004. – 388 с. – Гриф МОНУ.
7. Іщенко М. П. Практикум з політології : навч.-метод. посіб. / М. П. Іщенко, О. М. Іщенко. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2004. – 325 с.
8. Іщенко М. П. Культурологія : навч. посіб. / М. П. Іщенко, П. І. Гаман, О. М. Іщенко, А. О. Овчаренко ; за ред. М. П. Іщенка. – Черкаси :

*Бібліографічні відомості про праці членів творчих спілок та джерела про них подано в хронологічному порядку

Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 292 с. – Гриф МОНУ.

9. Іщенко М. П. Філософія науки: питання теорії і методології : навч. посіб. / М. П. Іщенко, І. І. Руденко ; за ред. М. П. Іщенка. – К. : УБС НБУ, 2010. – 442 с. – Гриф МОНУ.
10. Іщенко М. П. Соціальна і гуманітарна політика : навч.-метод. посіб. / М. П. Іщенко, А. О. Овчаренко, Я. В. Подолян. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 399 с.

Про М. П. Іщенка*

1. Іщенко М. П. // Черкаський край в особах 1941–2001 рр. Дабівщина / М. І. Бушин, А. І. Лисенко. – Черкаси, 2003. – С. 178–179.
2. Іщенко Микола Павлович // Журналісти Черкащини (1954 – 2004) : бібліогр. довід. / упоряд.: С. А. Томіленко, Г. В. Суховершко. – Черкаси, 2003. – С. 78.
3. Кафедра політичних наук, культурології і державного управління [М. П. Іщенко] // Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького: Історія, звершення, особистості / упоряд.: Н. Струк, О. Матвійчук. – К., 2009. – С. 68–70.

*Подається не більше 3 позицій.

Кикоть Валерій Михайлович

Член НСЖУ з 2002 р. Автор численних публікацій у масовій періодиці республіканського та обласного рівнів на політичні, виховні та літературні теми. Часто виступає в теле- і радіоэфірі (див. детальніше – С. 97-100.)

Вибрана бібліографія

1. Кикоть В. Захід нам допоможе, якщо самі щось робитимемо / В. Кикоть // Черкаси. – 1994. – 30 вересня. – С. 2.
2. Кикоть В. Від екології природи до екології душі / В. Кикоть // Місто. – 1995. – С. 10.
3. Кикоть В. Погляд із Баку на українську енергетику / В. Кикоть // Політика і культура. – 2001. – №16 (травень). – С. 26-28.
4. Кикоть В. Українська перспектива транспортування українських енергоносіїв / В. Кикоть // День. – 2001. – 3 квітня. – С. 5.
5. Кикоть В. Взаимоотношения Украины с Азербайджаном: для их развития имеется большой потенциал / В. Кикоть // Зеркало. – 2001. – 17 февраля. – С. 56.

Про В. М. Кикотю

Кикоть Валерій Михайлович // Журналісти Черкащини (1954–2004) : бібліогр. довід. / упоряд.: С. Томіленко, Г. Суховершко. – Черкаси, 2003. – С. 83.

Колісник Юрій Вікторович

Народився в м. Шпола Черкаської обл. 22 квітня 1972 р. в родині службовців. Після закінчення Шполянської середньої школи №1 у 1989 р. працював помічником пасічника районного товариства бджолярів-любителів. Вищу освіту здобув на факультеті журналістики Львівського державного університету ім. І. Франка (1991–1996 рр.). Наступні чотири роки був пошукачем кафедри зарубіжної преси та інформації названого університету і в 2001 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Преса національних меншин України як засіб їх самоствердження в умовах становлення української державності (1992–1999 рр.)». У 2005 р. отримав вчене звання доцента.

У Черкаському державному (національному) університеті – від 2002р. Працював на посадах старшого викладача кафедри української літератури та компаративістики, доцента кафедри засобів масової комунікації, згодом – журналістики. Нині – доцент кафедри журналістики, реклами та PR-технологій ННІ української філології і соціальних комунікацій ЧНУ. Водночас він є докторантом Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, підготував до захисту дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук із соціальних комунікацій.

Викладає студентам навчальні курси з історії української, зарубіжної журналістики, публіцистики, а також спецкурси «Тоталітарна журналістика», «Преса національних меншин». У колі його науково-творчих інтересів – український самвидав, тоталітарна преса; фольклор, українська минувшина, пам'ятки старовини тощо. Творчий доробок Юрія Колісника становить 75 публікацій, в тому числі 3 монографії та понад

70 статей у науковій та соціальній періодиці. Узяв участь у роботі понад 40 наукових форумів різного рівня. Фундатор музею Степана Кожум'яки в місті Новомиргороді на Кіровоградщині (діє із липня 2007 р.).

Член НСЖУ від 2012 р. Часто виступає у друкованих ЗМІ та в телеефірі переважно з питань українознавства. Був активним учасником громадського життя у м. Шпола: ініціатор створення міського осередку Спільки незалежної молоді України та співзасновник районного осередку Української республіканської партії (1990–1992), поширював український самвидав, редагував газету Шполянської районної організації НРУ «Поклик долі». Із 2007 р. курує Національну скаутську організацію України «Пласт» у місті Черкаси, популяризує українські звичаї, традиції, вистави, кінофільми. Відзначений подяками місцевих органів влади.

Вибрана бібліографія

1. Колісник Ю. В. Преса національних меншин України як засіб їх самоствердження в умовах становлення української державності (1992–1999 рр.) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 / Ю. В. Колісник. – К., 2001. – 20 с.
2. Колісник Ю. Національна сутність поезії Ігоря Павлюка / Ю. Колісник // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2002. – Вип. 36. – С. 97–102.
3. Колісник Ю. Спадщина Григорія Сковороди та її історичне значення в духовному розвитку України / Ю. Колісник // Григорій Сковорода. Інтерпретації: Культурологія, філософія, педагогіка, літературознавство : зб. наук. пр. – Черкаси, 2003. – С. 11–16.
4. Колісник Ю. Тарас Шевченко в публіцистиці Симона Петлюри / Ю. Колісник // Вісник Черкаського

- університету: [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2003. – Вип. 47. – С. 58–61.
5. Колісник Ю. Планида Степана Кожум'яки / Ю. Колісник. – Черкаси : Брама-Україна, 2004. – 224 с.
 6. Колісник Ю. Українська журналістика в контексті радянської доби / Ю. Колісник // Філологічні студії : наук. часопис. – Луцьк, 2005. – Вип. 1–2 (29–30). – С. 212–220.
 7. Колісник Ю. Преса національних меншин України / Ю. Колісник. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 144 с.
 8. Колісник Ю. Національне питання в контексті радянської преси / Ю. Колісник // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2007. – Вип. 118. – С. 108–112.
 9. Колісник Ю. Формування суспільної свідомості журнальною періодикою УРСР (1950–1980 рр.) / Ю. Колісник. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2008. – 290 с.
 10. Колісник Ю. Подолання рудиментів тоталітаризму в інформаційному просторі України / Ю. Колісник // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. – Л., 2011. – Вип. 34, Ч. 1. – С. 109–115.

Про Ю. В. Колісника

1. «Опозиційний рух 1960–1980-х рр. будив суспільство через самвидав...»: Інтерв'ю з науковцем і колишнім неформалом Юрієм Колісником [Електронний ресурс] / Ю. Колісник ; записав В. Кіпіані // Web-сайт Вахтанга Кіпіані. – Електр. текст. дан. – 2003. – 14 листопада. – Режим доступу: <http://kipiani.org/samizdat/index.cgi?482>. – 4.02.2013. – Назва з екрану.
2. Колісник Ю. Спогади. [Електронний ресурс] / Ю. Колісник // Радіо свобода : Web-сайт. – Електр. текст. дан. – 2011. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/24097017.html>. – Назва з екрану.

Костюкова Олена Миколаївна

У лен НСЖУ від 2004 р., авторка кількох публіцистичних книг, десятків матеріалів у місцевій періодиці з проблем екскурсійно-туристичної роботи, неодноразово брала участь в інформаційних радіо- і телепередачах (див. детальніше С. 63–65).

Вибрана бібліографія

1. Мельниченко В. Черкащина – серце України / В. Мельниченко, О. Костюкова, В. Ушанов. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2004. – 399 с.
2. Мельниченко В. Черкащина – духовності скарбниця / В. Мельниченко, А. Морозов, В. Поліщук, О. Костюкова. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2010. – 327 с.
3. Чабан А. Ю. Заповіт / авт. кол.: А. Ю. Чабан, Л. С. Шитюк, О. М. Костюкова [та ін.]. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2012. – 168 с.
4. Чабан А. Ю. Тарас Шевченко – славний син української землі / авт. кол.: А. Ю. Чабан, Л. С. Шитюк, О. М. Костюкова [та ін.]. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2012. – 160 с.
5. Черкащина туристична / редкол.: А. Ю. Чабан, О. М. Костюкова [та ін.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 63 с. : фото, карти.

Мельниченко Василь Миколайович

У лен НСЖУ з 2002 р. Працював у редакції газети «Черкаси», завідував відділом Черкаського телецентру «Промінь». Очолював редакцію багатотиражної газети Черкаського державного (національного) університету ім. Б. Хмельницького. Автор численних публікацій на краєзнавчу тематику в обласній періодиці, часто бере участь в пізнавальних теле- і радіопрограмах (див. детальніше С. 71–75).

Вибрана бібліографія

1. Мельниченко В. Життя, віддане людям / В. Мельниченко // Місто. – 2001. – 11 січня. – С. 9.
2. Мельниченко В. Так починалась наша область / В. Мельниченко // Черкаський край. – 2003. – 7 лютого. – С. 4–5.
3. Мельниченко В. Географічний центр України – символ державності / В. Мельниченко // Вечірні Черкаси. – 2006. – 17 травня. – С. 11.
4. Мельниченко В. Травень у долі Шевченка / В. Мельниченко // Прес-Центр. – 2007. – 23 травня. – С. 26.
5. Мельниченко В. Митрополит київський Йосип Тукальський / В. Мельниченко // Прес-Центр. – 2008. – 25 червня. – С. 29.

Про В. М. Мельниченка

Мельниченко Василь Миколайович // Журналісти Черкащини (1954–2004) : бібліогр. довід. / упоряд.: С. Томіленко, Г. Суховершко. – Черкаси, 2003. – С. 12, 124.

Мінаєв Борис Пилипович

24

Народився 21 вересня 1943 р. в м. Свердловськ (нині – Єкатеринбург) Російської Федерації в родині службовця. Після закінчення середньої школи №3 в м. Караганда, куди переїхали його батьки, вступив до Томського державного університету, де навчався на фізичному факультеті, а після його закінчення – в аспірантурі. Захистивши кандидатську дисертацію в 1974 р., розпочав трудову діяльність на посаді молодшого наукового співробітника Сибірського фізико-технічного інституту. Згодом – доцент кафедри теоретичної фізики Карагандинського державного університету, потім був обраний завідувачем кафедри фізичної хімії цього ВНЗ. Захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора хімічних наук на тему «Теоретичний аналіз і прогнозування ефектів спіно-орбітальної взаємодії в молекулярній спектроскопії й хімічній кінетиці» (1984 р.) в Інституті хімічної фізики АН СРСР, а в 1986 р. здобув вчене звання професора. У 1984 р. Б. П. Мінаєв очолив кафедру квантової хімії КарДУ, до речі, одну із двох таких кафедр у Радянському Союзі.

Від 1988 р. працює в м. Черкаси: обіймав посаду завідувача кафедри хімії Черкаського державного технологічного університету (тоді філіал Київського політехнічного інституту), за сумісництвом викладав квантову хімію в ЧДУ (ЧНУ) ім. Б. Хмельницького. У 2007 р. обраний завідувачем кафедри якості, стандартизації та органічної хімії ННІ природничих наук ЧНУ, де працює й дотепер.

Викладає студентам та магістрантам навчальні дисципліни «Квантова хімія та будова речовини», «Спектральні методи дослідження», «Фізичні ме-

тоди дослідження органічних речовин», «Сучасні проблеми хімічної науки» та ін. У колі наукових зацікавлень вченого найбільш чільне місце належить проблемам квантової хімії та біохімії, молекулярної електроніки, нанофармакології, фотоніки органічних наноматеріалів тощо. Його перу належить майже 550 публікацій, в тому числі 5 монографій та 526 статей у рейтингових (міжнародних) часописах. Вперше розрахував інтенсивності атмосферних смуг молекулярного кисню, показав роль спіно-орбітальної взаємодії (СОВ) у формуванні магнітної фосфоресценції кисню. Внесок Б. П. Мінаєва в цю галузь має всесвітнє визнання, чимало з творчого доробку науковця опубліковано англійською мовою.

25

Професор Б. Мінаєв узяв участь у численних наукових форумах, зокрема і в 33 міжнародних конференціях, що проходили на базі наукових установ далекого зарубіжжя (Англія, Іспанія, Італія, Китай, Німеччина, Польща, США, Фінляндія, Франція, Чехія, Швеція, Японія). Багаторазово виїжджав за кордон для читання лекцій з квантової хімії та проведення наукових досліджень. Керує міжнародними українсько-шведським та українсько-румунським проектами («Теорія світловипромінюючих діодів» та «Розробка барвників для сонячних батарей»). Від 2011 р. очолює науково-дослідний інститут фізики і хімії функціональних матеріалів при ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

За авторитетними рейтинговими оцінками входить до числа 100 найрезультативніших вчених України, а за даними всесвітньої агенції Scopus має рейтинг Гірша $h=21$ та входить у п'ятірку найкращих науковців ВНЗ МОНМС України. Створив власну наукову школу, за результатами досліджень якої було опубліковано понад 420 наукових праць,

в тому числі близько 140 – у провідних закордонних виданнях. Під його керівництвом захищено 13 кандидатських та 4 докторських дисертації. Входить до складу Вченої ради ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

Член НСЖУ з 2002 р. Автор кореспонденцій у обласних газетах, багато виступав у телеэфірі. Обирався депутатом Карагандинської міської та обласної рад, нагороджений медаллю АН Казахстану. Плідна наукова діяльність професора Б. Мінаєва відзначена почесним званням «Заслужений діяч науки і техніки України» (2011 р.), численними відомчими та регіональними нагородами.

Вибрана бібліографія

1. Мулдахметов З. М. Оптические и магнитные свойства триплетного состояния / З. М. Мулдахметов, Б. Ф. Минаев, Г. А. Кецле. – Алма-Ата : Наука, 1983. – 263 с.
2. Мулдахметов З. М. Квантовая электрохимия алкалоидов / З. М. Мулдахметов, М. Ж. Журинов, Б. Ф. Минаев. – Алма-Ата : Наука, 1986. – 175 с.
3. Мулдахметов З. М. Электронное строение молекул: Новые аспекты / З. М. Мулдахметов, Б. Ф. Минаев, С. А. Безносюк. – Алма-Ата : Наука, 1988. – 215 с.
4. Ågren H. Response theory and calculations of spin-orbit coupling phenomena in molecules / H. Ågren, O. Vahtras, B. F. Minaev // *Adv. Quant. Chem.* – 1996. – Vol. 27. – P. 71–162.
5. Minaev B. F. Magnetic phosphorescence of molecular oxygen / B. F. Minaev, O. Vahtras, H. Ågren // *Chemical Physics.* – 1996. – Vol. 208, № 3. – P. 299–311.
6. Minaev B. F. Theoretical DFT study of phosphorescence from porphyrins / B. F. Minaev, H. Ågren // *Chemical Physics.* – 2005. – Vol. 315, № 3. – P. 215–239.
7. Minaev B. Density functional theory study of vibronic structure of the first absorption Qx band in free-base

- porphin / B. Minaev, Y. H. Wang, C. K. Wang, Y. Luo, H. Ågren // *Spectrochimica Acta A.* – 2006. – Vol. 65, № 2. – P. 308–323.
8. Минаев Б. Ф. Электронные механизмы активации молекулярного кислорода / Б. Ф. Минаев // *Успехи химии.* – 2007. – Т. 76, № 11. – С. 1059–1083.
 9. Minaev B. Spin-Orbit Coupling in Enzymatic Reactions and the Role of Spin in Biochemistry / B. F. Minaev, V. O. Minaeva, H. Ågren // *Handbook of Computational Chemistry: Springer, New York, 2012.* – P. 1067–1095.
 10. Minaev B. Organometallic materials for electroluminescent and photovoltaic devices / B. Minaev, X. Li, Z. Ning, H. Tian, H. Ågren // *Organic light emitting diode – material, process and devices: Published by InTech, Croatia, 2012.* – P. 61–100.

Про Б. П. Мінаєва

1. Мінаєв Борис Филипович [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Електр. текст дан. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>. – Назва з екрану.
2. Мінаєв Б. П. // *Журналісти Черкащини (1954 – 2004) : бібліогр. довід. / упоряд.: С. Томіленко, Г. Суховершко.* – Черкаси, 2003. – С. 46.
3. Нинова Т. С. Полвека научной деятельности профессора Бориса Филипповича Минева и 70 лет со дня рождения / Т. С. Нинова, В. И. Бойко, Е. М. Хоменко, Г. И. Кобзев // *Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Хімічні науки – Черкаси, 2013.* – Вип. 1. – С. 137–147.

Мойсієнко Василь Миколайович

28

Народився 24 липня 1965 р. у м. Малин Житомирської області в родині службовців. Закінчивши місцеву школу №1 із золотою медаллю, у 1982 р. вступив на історичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка. Змушений був перервати навчання у зв'язку з дійсною військовою службою в прикордонних військах (1983 – 1985 рр.). У 1988 р. отримав диплом з відзнакою про закінчення вказаного інституту за спеціальністю «учитель історії і суспільствознавства». У тому ж році розпочав трудову діяльність як учитель історії Черкаської міської загальноосвітньої школи №33, потім працював на посадах учителя, заступника директора з навчально-виховної роботи школи №11. Від 1993 р. – в Черкаському педінституті (згодом – держуніверситет, національний університет ім. Б. Хмельницького): асистент кафедри історії, старший викладач, доцент кафедр новітньої історії і права; теорії та історії держави і права, певний час очолював цю кафедру. Закінчив аспірантуру за спеціальністю 07.00.01 – історія України в Черкаському національному університеті ім. Б. Хмельницького (1998 р.), правничі студії з європейського права в Інституті міжнародних відносин Київського університету ім. Тараса Шевченка (1998 р.), а також студії з прав людини в Інституті конституційної і правової політики – COLPI (Будапешт, 2001 р.). Захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук на тему «Ліберально-демократичний (опозиційний) рух в Україні (середина 60-х – 80-ті роки XIX століття)» (1999 р.) та отримав вчене звання доцента (2000 р.).

У 2005 р. закінчив докторантуру за спеціальністю 23.00.01 – теорія та історія політичної науки в Інституті політичних та етнонаціональних досліджень НАН України.

Від 2005 до 2007 р. обіймав посаду декана історико-юридично-філософського факультету ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Нині – доцент кафедри державно-правових дисциплін ННІ економіки і права ЧНУ. Підготував до захисту дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук.

Василь Миколайович викладає студентам та магістрантам історію вчень про державу і право, теорію держави і права, міжнародне право, юрисдикцію та практику Європейського суду з прав людини. Провідними темами його наукових пошуків є рецепція ліберальних ідей в політико-правовій думці другої половини XIX – поч. XX ст., проблема верховенства права у вітчизняній юридичній думці та ін. Він є автором понад 100 наукових і методичних публікацій, в тому числі й навчальних посібників, зокрема, «Демократичний рух в Україні 70–80 рр. XIX ст.», «Права і свободи військовослужбовців в Україні: нормативне закріплення та механізм реалізації» (у співавторстві). Узяв активну участь у роботі 120 наукових форумів різного рівня. Член спеціалізованої вченої ради К-73.053.03 із захисту кандидатських дисертацій при ЧНУ ім. Б. Хмельницького від часу її створення. Входить до складу редколегій наукових збірників «Гуржіївські історичні читання» та «Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави».

Член НСЖУ з 2006 р. Автор численних публікацій у масовій періодиці з питань євроінтеграції, часто виступає в теле- і радіоефірі. Веде активну громадську

роботу, зокрема, очолює комісію з питань законності, захисту прав і свобод людини і громадянина, інформаційної політики та сприяння протидії корупції Громадської ради при Черкаській облдержадміністрації, став фундатором Центру європейської та євроатлантичної інтеграції при ЧНУ. Нагороджений кількома почесними грамотами МОН України, НАПН України та Інституту історії НАН України.

Вибрана бібліографія

1. Мойсієнко В. М. Демократичний рух в Україні 70-80 рр. XIX ст. : [навч. посіб.] / В. М. Мойсієнко, А. М. Катренко. – Черкаси : ЧДПІ, 1994. – 59 с.
2. Мойсієнко В. М. Ліберально-демократичний (опозиційний) рух в Україні (середина 60-х – 80-ті роки XIX століття) : автореф. дис... канд. іст. наук : 07.00.01 / В. М. Мойсієнко. – К., 1999. – 19 с.
3. Мойсієнко В. М. Трансформація форм власності на землю в сучасній Україні / В. М. Мойсієнко, Ю. В. Байдін // Український селянин : зб. наук. пр. – Черкаси, 2002. – Вип. 5. – С. 154–157.
4. Мойсієнко В. М. Шляхи вирішення аграрного питання у програмних документах українських ліберальних партій на початку XX ст. / В. М. Мойсієнко // Український селянин : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Кульчинський (відп. ред.), А. Г. Морозов, С. В. Корновенко [та ін.]. – Черкаси, 2003. – Вип. 7. – С. 19–21.
5. Мойсієнко В. М. Ліберальні концепції правового статусу людини та громадянина у вітчизняній політико-правовій думці другої половини XIX – початку XX ст. / В. М. Мойсієнко // Наукові записки ІПіЕНД. – К., 2005. – Вип. 28. – С. 260–272.
6. Мойсієнко В. М. Ідея державності у вітчизняній лібералістиці другої половини XIX- початку XX ст. /

- В. М. Мойсієнко // Україна соборна : зб. наук. ст. – К., 2006. – Вип. 4, Т. 1. – С. 30–37.
7. Мойсієнко В. Подвижницька діяльність національної інтелектуальної еліти у Всеукраїнській загальній безпартійній демократичній організації (1897–1904 рр.) / В. М. Мойсієнко // Гуржівські історичні читання : зб. наук. пр. – Черкаси, 2009. – С. 223–226.
 8. Мойсієнко В. М. Концептуальні підходи до тлумачення форми державного устрою в українській політико-правовій думці другої половини XIX – початку XX століття / В. М. Мойсієнко // Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави : матер. Міжнар. науково-практ. конф. – Черкаси, 2010. – С. 81–86.
 9. Велівченко В. О. Права і свободи військовослужбовців в Україні: нормативне закріплення та механізм реалізації : [навч. посіб.] / В. О. Велівченко, Г. А. Волошкевич, В. М. Мойсієнко ; за заг. ред. В. М. Мойсієнка. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 270 с.
 10. Мойсієнко В. М. Організаційно-правові аспекти децентралізації публічної влади в державах-членах Європейського Союзу / В. М. Мойсієнко // Актуальні проблеми європейської інтеграції : зб. ст. з питань європейської інтеграції та права. – Одеса, 2012. – Вип. 10. – С. 8–15.

Про В. М. Мойсієнка

1. Навчально-науковий інститут економіки і права [В. М. Мойсієнко] // Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького: Історія, звершення, особистості / упор.: Н. Струк, О. Матвійчук. – К., 2009. – С. 61, 94.
2. Розвиток громадянського суспільства на Черкащині [Електронний ресурс] // Черкаська облдержадміністрація : офіційний портал. – Ел. текст. дан. – 2011. – Режим доступу : <http://www.oda.ck.ua/index.php?lng=ukr§ion=2&page=2&id=3288>. – Назва з екрану.

Морозов Анатолій Георгійович

Член Національної спілки журналістів з 2006 р. Публікується в місцевій періодиці на теми історичного краєзнавства та воєнної історії. Часто виступає в теле- і радіоефірі (див. детальніше на С. 79-82).

Вибрана бібліографія

1. Морозов А. Так хто же начал Вторую мировую войну – Гитлер или...Сталин? / А. Морозов // Антенна. – 1999. – 22 декабря. – С. 4.
2. Морозов А. Историк Анатолий Морозов разоблачает Виктора Суворова / А. Морозов // Сегодня. – 2000. – 20 июля. – С. 3.
3. Морозов А. «Антикриголам» Морозова проти «Криголама» Суворова / А. Морозов // Вечірні Черкаси. – 2003. – 7 травня. – С. 6.
4. Морозов А. Товариство «Знання» як фактор інформування населення / А. Морозов // Актуальні проблеми внутрішньої політики. – К., 2004. – № 4 – С. 23-27.
5. Морозов А. Народний блок Литвина: зберігати Україну від потрясінь / А. Морозов // Сільські відомості. – 2006. – № 2 (98). – С. 11.

Про А. Г. Морозова

«Сила його – у знаннях, професіоналізмі» (А. Г. Морозов): Історичні нариси Шполянщини [Електронний ресурс] // Шполянська райдержадміністрація : офіційна Web-сторінка. – Ел. текст. дан. – Шпола, 2013. – Режим доступу : <http://shpol.gov.ua/shpolanschina.html>. – Назва з екрану.

Поліщук Володимир Трохимович

Член НСЖУ з 2002 р. Автор численних літературознавчих та краєзнавчих статей у всеукраїнській і регіональній періодиці. Постійно бере участь у пізнавальних програмах обласного радіо і телебачення (див. детальніше С. 107-110).

Вибрана бібліографія

1. Поліщук В. Момент істини для черкаського футболу / В. Поліщук // Український футбол. – 2002. – 23 січня – С. 6.
2. Поліщук В. Іван Мазепа: версія Михайла Старицького / В. Поліщук // День. – 2008. – 15 лютого. – С. 4.
3. Поліщук В. Голос із минулого / В. Поліщук // Земля Черкаська. – 2010. – 11 листопада. – С. 5.
4. Поліщук В. Не спекулюйте Довженком! / В. Поліщук // Черкаський край. – 2010. – 8 жовтня. – С. 7.
5. Поліщук В. Уроки Великих роковин / В. Поліщук // Слово Просвіти. – 2011. – 17-23 березня. – С. 5.

Про В. Т. Поліщука

Поліщук Володимир Трохимович // Журналісти Черкащини (1954 -2004) : бібліогр. довід. / упоряд.: С. Томіленко, Г. Суховершко. – Черкаси, 2003. – С. 153.

Сиволап Михайло Павлович

34

Народився 12 жовтня 1959 р. у м. Броди Львівської обл. в робітничій родині. Навчався в Черкаській середній школі №1 (нині – міська гімназія), яку закінчив у 1977 р. Вищу освіту здобув на історичному факультеті Київського державного університету ім. Т. Шевченка за спеціальністю історик-археолог, викладач історії та суспільствознавства (1985 р.). Трудову діяльність розпочав у 1977 р., працюючи електромонтером міжміських ліній зв'язку Черкаських електромереж. Після закінчення університету присвятив себе археології: молодший науковий співробітник археологічної експедиції Криворізького історико-краєзнавчого музею (1985–1986); старший науковий співробітник відділу охорони пам'яток Черкаського краєзнавчого музею (1986–1987); начальник загону археологічної експедиції Черкаського краєзнавчого музею (1987–1989); начальник загону Черкаської Лісостепової археологічної експедиції (ЧЛАЕ) НВК «Археолог» Інституту археології НАН України (1989–1991); начальник вказаної експедиції (1991–1993); начальник ЧЛАЕ археологічної інспекції Черкаської облдержадміністрації (1993–1997).

У Черкаському університеті – від 1999 р. Працював асистентом, згодом – старшим викладачем кафедри новітньої історії та права. Нині – старший викладач кафедри архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін ННІ історії і філософії, директор створеного ним разом з колегами археологічного музею університету. Викладає студентам навчальні курси з археології, основ антропології, методики археологічних досліджень, історії українського козацтва, історії української

культури, історичного краєзнавства та ін. Постійно керує археологічною практикою студентів та очолює роботу археологічної лабораторії університету. У колі наукових та творчих інтересів М. П. Сиволапа – археологія, етноісторія й етногенез, порівняльне мовознавство, доісторія м. Черкаси, соціологія і політологія, музеєзнавство, етнографія, топоніміка, антропоніміка, краєзнавство, генеалогія, палеонтологія та ін. Ним опубліковано понад 200 наукових, науково-популярних, методичних та публіцистичних праць, переважно статей. Під його керівництвом виявлено та досліджено понад 90 курганів хронологічним охопленням від доби бронзи до киеворуських часів, а також сотні інших археологічних об'єктів. У 2011 р. прийнятий до Спілки археологів України. М. П. Сиволап став учасником понад 40 наукових форумів, в тому числі в Росії, Румунії, Португалії.

35

Член НСЖУ від 2013 р. Систематично виступає зі своїми публікаціями на шпальтах газет «Нова Доба», «Молодь Черкащини» та інших регіональних видань. Постійно бере участь у теле- і радіопрограмах. Активний учасник громадського життя: член топонімічної комісії Черкаського міськвиконкому (від 1992 р.), Черкаського осередку Наукового товариства ім. Т. Шевченка (від 1999 р.), Товариства істориків-аграрників (від 2003 р.). Нагороджений Вищою відзнакою Народного Руху України «За заслуги перед українським народом» 2-го ступеня (2009 р.).

Вибрана бібліографія

1. Сиволап М. П. Не будьмо безбатченками / М. П. Сиволап // Молодь Черкащини. – Черкаси. – 1989. – 30 січня – 5 лютого. – С. 4.
2. Бучовський І. До питання про українську національну

- символіку / І. Бучовський, М. Сиволап // Молодь Черкащини. – Черкаси. – 1990. – 19–25 березня. – С. 3.
3. Сиволап М. Культурні підземні споруди на території Черкащини / М. Сиволап, Л. Сиволап, О. Марченко // Християнські старожитності Лівобережної України. – Полтава, 1999. – С. 91–96.
 4. Syvolap M. Middle Dnieper Area in the System of Pit-Grave Relics of Early Bronze Age / M. Syvolap // VIth Annual Meeting. European Association of Archaeologists. Final programme and abstracts. – Lisbon, 2000. – P. 137.
 5. Сиволап М. П. Етнічна інтерпретація середньодніпровської групи пам'яток ямної культури (до постановки проблеми) / М. П. Сиволап // Народознавчі зошити. – Л., 2001. – № 3. – С. 413–415.
 6. Сиволап М. П. Краткая характеристика памятников ямной культуры Среднего Поднепровья / М. П. Сиволап // Бронзовый век Восточной Европы: характеристика культур, хронология и периодизация. – Самара, 2001. – С. 109–117.
 7. Сиволап М. П. Про можливий внесок археологічних та індоевропейських студій у формування українського національного міфу / М. П. Сиволап // Етнічна історія народів Європи: Історико-етнологічні дослідження і національна ідея. – К., 2001. – Вип. 9. – С. 72–76.
 8. Масненко В. В. Релігійно-конфесійна ідентичність жителів сільських районів Чернігівщини (за даними соціологічних опитувань 2001 р.) / В. В. Масненко, М. П. Сиволап // Український селянин : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Кульчинський (відп. ред.), А. Г. Морозов, С. В. Корновенко [та ін.]. – Черкаси, 2003. – Вип. 7. – С. 64–67.
 9. Сиволап М. П. Праїндоевропейські пам'ятки Чигиринщини (нові поселення ямної культури) / М. П. Сиволап, Л. Г. Сиволап // Черкащина в контексті історії України : матеріали Першої наук.-краєзн. конф. Черкащини. – Черкаси, 2004. – С. 51–59.

10. Масненко В. В. Герої та антигерої української історії : Історичні міфи / В. В. Масненко, М. П. Сиволап. // Historia-mentalność-tożsamość. Miejsce i rola historii oraz historyków w życiu narodu polskiego i ukraińskiego w XIX i XX w. – Rzeszów, 2008. – S. 636–657.

Про Сиволапа М. П.

1. Куріло О. Ю. М. П. Сиволап // Нариси розвитку археології у музеях України: історія, дослідники, меценати / О. Ю. Куріло. – К., 2002. – С. 211.
2. Сиволап Михайло Павлович // Журналісти Черкащини (1954–2004) : бібліогр. довід. / упоряд.: С. Томіленко, Г. Суховершко. – Черкаси, 2003. – С. 171.

Солодка (Майборода) Людмила Іванівна

38

Народилася 1 червня 1975 р. у с. Полствин Канівського району Черкаської обл. в родині службовців. Після здобуття неповної середньої освіти в місцевій школі опанувала фах учителя початкових класів у Корсунь-Шевченківському педагогічному училищі (диплом з відзнакою). У 2001 р. з відзнакою закінчила магістратуру в ЧНУ ім. Б. Хмельницького за спеціальністю «українська філологія». Трудову діяльність розпочала в 1999 р. на посаді вчителя української мови та літератури в Черкаській приватній школі «Екологічний ліцей». Від 2000 до 2004 р. працювала кореспондентом газети «Вечірні Черкаси», суміщаючи цю роботу з викладанням у ЧДУ (ЧНУ) та навчанням у аспірантурі. У 2008 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук із соціальних комунікацій на тему «Лексико-семантичні особливості газетних заголовків». Нині – доцент кафедри видавничої справи, редагування і теорії інформації ННІ української філології і соціальних комунікацій ЧНУ.

Викладає студентам навчальні курси з публіцистики, редакторського фаху, української мови, маркетингу у видавничій справі, статистики друку, комунікативної логіки, веде термінологічний практикум. У колі її наукових зацікавлень – лексико-семантична структура медіатекстів, аспекти мовної культури журналіста, теорія масової комунікації, актуальні проблеми сучасної молоді. Нею видано навчальний посібник «Логіка. Методи логічного аналізу тексту» та опубліковано понад 20 наукових статей. Учасниця роботи низки наукових форумів різного рівня.

Член НСЖУ з 2002 р., авторка понад 300 публікацій у масовій періодиці, часто виступає з інфор-

маційними матеріалами в on-line просторі. Бере активну участь в організації різноманітних семінарів, тренінгів для працівників редакцій на базі ЧНУ ім. Б. Хмельницького, засідань експертного клубу «Cherkasy News TV», керує роботою студентського букросинг-клубу «Freebook», є співзасновницею міської громадської організації «Книжковий маєстро». Відзначена відомчими та регіональними нагородами.

Вибрана бібліографія

1. Солодка Л. І. До проблеми лаконічності та семантичної місткості газетних заголовків / Л. І. Солодка // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2003. – Т. 12. – С. 59–63.
 2. Солодка Л. І. До проблеми способів та засобів вираження газетного заголовка / Л. І. Солодка // Наукові записки Інституту журналістики. – 2005. – Т. 20. – С. 78–85.
 3. Солодка Л. І. Специфіка газетних заголовків до журналістських матеріалів різних жанрів / Л. І. Солодка // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2006. – Вип. 94. – С. 150–164.
 4. Солодка Л. І. Типологія заголовків за їх інформаційною функцією / Л. І. Солодка // Лінгвістичні студії : зб. наук. пр. – Черкаси, 2006. – Вип. 2. – С. 185–193.
 5. Солодка Л. І. Проблема композиційної функції газетних заголовків / Л. І. Солодка // Мовознавчий вісник : зб. наук. пр. / відп. ред. Г. І. Мартинова. – Черкаси, 2006. – Вип. 3. – С. 279–287.
 6. Солодка Л. І. Військові терміни в заголовках газетних видань радянського та пострадянського періоду / Л. І. Солодка // Мовознавчий вісник : зб. наук. пр. / відп. ред. Г. І. Мартинова. – Черкаси, 2007. – Вип. 5. – С. 195–199.
 7. Солодка Л. І. Специфіка речень з питальною
- 39

модальністю в газетних заголовках сучасної періодики / Л. І. Солодка // Вісник Луганського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка : зб. наук. пр. – Луганськ, 2007. – № 14 (130). – С. 246–254.

8. Солодка Л. І. Лексико-семантичні особливості газетних заголовків : автореф. дис. ... канд. соц. комун. : 27.00.01/ Л. І. Солодка. – К., 2008. – 20 с.
9. Солодка Л. І. Лексико-семантичне поле назв руху в газетних заголовках сучасних видань / Л. І. Солодка // Теле- та радіожурналістика : зб. наук. пр. – Л., 2010. – Вип. 9, Ч. 2. – С. 330–336.
10. Солодка Л. І. Повтор газетного заголовка в медіатексті як засіб його лексико-семантичного увиразнення / Л. І. Солодка // Мовознавчий вісник : зб. наук. пр. – Черкаси, 2011. – Вип. 12–13. – С. 268–272.

Національна спілка краєзнавців України

*Краєзнавство – це перший ступінь, перша
прикмета раціональної освіти – знати своє
найближче оточення, знати минуле і сучасне
свого народу і відчувати себе живим і свідомим
членом живого, свідомого і об'єднаного
організму.
(І. Франко)*

*Знання про рідний край завжди були надійним
фундаментом історичної пам'яті, а саме
краєзнавство в роки незалежності України
перетворилося в дієвий засіб патріотичного
виховання громадян нашої держави.
(П. Тронько)*

42

Національна спілка краєзнавців України (НСКУ) – всеукраїнське громадське добровільне об'єднання дослідників і літописців рідного краю зі статусом національної творчої спілки. Організований краєзнавчий рух в Україні зародився ще в 1920-х рр.: у травні 1925 р. в Харкові зібралися представники 22 регіональних краєзнавчих осередків, щоб створити Український комітет краєзнавства як постійно діючий орган Головнауки. УКК очолив відомий історик Матвій Яворський. Розпочалася багатогранна краєзнавча робота: збиралися конференції, створювалися нові товариства й гуртки, було започатковано випуск щомісячного періодичного видання УКК – журналу «Краєзнавство», вивчалася місцева історія в 32 округах. Проте в 1930-х рр. сталінський тоталітарний режим швидко згорнув цю діяльність, знищивши майже 30 тис. дослідників рідного краю*. І тільки в повоєнні роки життя українського краєзнавства відродилося, переживши й певний сплеск у 1960–70-х рр. у зв'язку з підготовкою та реалізацією державної програми з видання 26-томної праці «Історія міст і сіл Української РСР».

На хвилі демократичних перетворень та національного піднесення суспільства 27 березня 1990 р. в Києві відбувся I Всеукраїнський краєзнавчий з'їзд, який проголосив утворення Всеукраїнської спілки краєзнавців. Головою правління ВСК було обрано академіка Петра Тронька, який незмінно керував роботою спілки до своєї смерті в 2011 р.**

*[http://uk.wikipedia.org/Національна спілка краєзнавців України](http://uk.wikipedia.org/Національна_спілка_краєзнавців_України).

**Мельниченко В. М. *Історичне краєзнавство : навч. посіб.* / В. М. Мельниченко. – Черкаси, 2002 – С. 33–34.

16 жовтня 2008 р. Кабінет Міністрів України прийняв постанову, в якій було зазначено: «Враховуючи видатні заслуги у забезпеченні розвитку української національної культури, надати статус національної Всеукраїнській спілці краєзнавців і надалі іменувати її – Національна спілка краєзнавців України»*.

43

Станом на червень 2010 р. дійсними членами Спілки були 2000 фахівців, з них п'ять академіків, шість членів-кореспондентів НАН України, 7 Героїв України, 79 докторів, 152 кандидати наук. У всіх областях, містах Київ та Севастополь діють регіональні організації НСКУ, які координують роботу широкого краєзнавчого активу. Роботу Спілки очолює правління, зі складу якого виділено президію. На останньому, V з'їзді НСКУ (січень 2012 р.) головою Спілки обрано члена-кореспондента НАН України, заступника директора Інституту історії НАН України Олександра Реєнта.

Спілка щорічно визначає лауреата краєзнавчої премії імені Дмитра Яворницького. Нещодавно запроваджено премію ім. академіка П. Т. Тронька. Кращі краєзнавці відзначаються й званням «Почесний краєзнавець України». На місцях здійснюються нагородження регіональними краєзнавчими преміями. На Черкащині, наприклад, такою є обласна краєзнавча премія ім. М. Максимовича.

*[http://uk.wikipedia.org/Національна спілка краєзнавців України](http://uk.wikipedia.org/Національна_спілка_краєзнавців_України).

Голиш Григорій Михайлович

44

Народився 4 березня 1949 р. у с. Деньги Золотоніського району Полтавської (нині Черкаської) області в родині службовців. Після закінчення в 1966 р. Чапаєвської середньої школи із золотою медаллю навчався на історичному факультеті Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка, отримав диплом з відзнакою за кваліфікацією «учитель історії і суспільствознавства». Трудову діяльність розпочав у 1970 р., працюючи вчителем історії та німецької мови Річицької середньої школи Ратнівського району Волинської області. Після завершення військової служби в Збройних силах (танкові війська), у 1972 р. повернувся до Чапаєвки, де працював учителем-методистом історії і суспільствознавства місцевої середньої школи, а від 1985 р. – її директором. У квітні 1998 р. обійняв посаду заступника голови Золотоніської райдержадміністрації з гуманітарних, політико-правових питань.

У Черкаському університеті – від 2000 р., тут він працював старшим викладачем, доцентом кафедри всесвітньої історії, згодом історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін. У 2004 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Становище неповнолітніх громадян України в період німецько-радянської війни (1941–1945)», через рік здобув учене звання доцента. Від жовтня 2008 р. працює директором наукової бібліотеки університету. Продовжує викладати студентам і магістрантам (на засадах внутрішнього сумісництва) на кафедрі архівознавства, новітньої історії та СІД) навчальні курси з нумізматики, історії історичної науки, сучасної історіографії історії зарубіжних

країн, історичних портретів політичних і державних діячів зарубіжжя, історичної бібліографії та ін.

45

Пріоритетами його наукових зацікавлень є історичне краєзнавство, спеціальні історичні дисципліни, становище дітей та підлітків у роки Другої світової війни, біографістика тощо. Творчий доробок складається з понад 370 публікацій (в тому числі 8 окремих видань), серед них монографія «У вирі війни. Становище неповнолітніх громадян України у 1941–1945 рр.», два видання навчального посібника «Основи нумізматики» (останнє з грифом МОН), навчально-методичний посібник «Історична бібліографія», науково-популярні книги «Золотоніщина в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.», «Подорож Златокраєм» (у співавт.), «Крізь роки й епохи», «Черкаський педагогічний інститут на шпальтах газети «Черкаська правда» (у співавт.). Узяв участь у роботі понад 60 наукових конференцій міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівня, виступає опонентом дисертаційних праць та рецензентом різних видань. Редагує періодичні видання наукової бібліотеки: зокрема «Відгомін. Імідж ЧНУ ім. Б. Хмельницького в інформаційному просторі», «Книжкова скарбниця», «E-Library», окремі біобібліографічні покажчики. Входить до складу редколегії фахового часопису «Вісник Черкаського університету. Серія : Історичні науки».

Член Національної спілки краєзнавців від 1990 р., обраний членом правління обласної організації НСКУ. Почесний краєзнавець України, делегат IV з'їзду НСКУ. Входить до складу Вченої ради ЧНУ ім. Б. Хмельницького, є членом обкому профспілки працівників освіти та науки. Нагороджений знаком «Петро Могила», значком «Відмінник народної освіти», численними відомчими та

регіональними грамотами, в тому числі почесними грамотами МОН України, НАПН, Черкаської обласної ради. Лауреат обласної краєзнавчої премії ім. М. Максимовича та профспілкової премії ім. Народного учителя О. А. Захаренка. Обирався депутатом Черкаської обласної та Золотоніської районної рад.

Вибрана бібліографія

1. Голиш Г. М. Золотоніщина в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.: документи, спогади, статті : збірник / авт. текстів Г. М. Голиш ; упоряд.: Г. М. Голиш, М. Ф. Пономаренко ; відп. ред. Г. М. Голиш. – Черкаси : Відлуння-плюс, 2000. – 240 с. : ілюстр.
2. Голиш Г. М. Діти і підлітки Черкаського краю – учасники антинацистського руху опору в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. / Г. М. Голиш // Черкащина в контексті історії України : матеріали Першої наук.-краєзн. конф. Черкащини (до 50-річчя утворення Черкаської обл.). – Черкаси, 2004. – С. 58–68.
3. Голиш Г. М. Становище неповнолітніх громадян України в період німецько-радянської війни (1941–1945) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Г. М. Голиш. – Черкаси, 2004. – 20 с.
4. Голиш Г. М. Наслідки німецько-радянської війни для неповнолітніх громадян України // Український історичний журнал. – 2005. – № 3. – С. 37–49.
5. Голиш Г. М. У вирі війни: Становище неповнолітніх громадян України в 1941–1945 рр. : монографія / Г. М. Голиш. – Черкаси : ЦНТЕІ, 2005. – 325 с.
6. Голиш Г. М. Основи нумізматики : навч. посіб. / Г. М. Голиш. – 2-е вид., [допов. і випр.]. – Черкаси : ЦНТЕІ, 2006. – 314 с. – Гриф МОНУ.
7. Golysch G. Ohne Recht auf Leben Sowjetische Kriegsgefangene in der Ukraine (1941–1944) / G. Golysch // Ich werde nie vergessen : Briefe der

- sowjetischen Kriegsgefangener 2004–2006. – Berlin, 2007. – S. 22–30.
8. Голиш Г. М. Подорож Златокраєм. Нарис історії та сьогодення Золотоніського району / Г. М. Голиш, Л. Г. Голиш, М. Ф. Пономаренко. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 571 с. : ілюстр.
 9. Голиш Г. М. Крізь роки й епохи: Історія і сучасність Чапаєвської школи / Г. М. Голиш. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 283 с. : фото.
 10. Голиш Г. М. Черкаський педагогічний інститут на шпальтах газети «Черкаська правда» 1954–1991 рр. : матеріали прес-моніторингу / Г. М. Голиш, О. В. Ільченко. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – 208 с.

Про Г. М. Голиша

1. Голиш Григорій Михайлович: кандидат історичних наук, доцент : біобібліогр. покажч. / уклад. Л. І. Синявська ; авт. передм. О. Є. Лисенко. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009. – 60 с. : портр. – (Бібліографія вчених ЧНУ ім. Б. Хмельницького ; вип. 14).
2. Голиш Г. М. (р. н. 1949) // Вчені Черкаського краю : біобібліогр. нариси. – Черкаси, 2010. – Вип. 4 : Суспільні й гуманітарні науки, Ч. 1 : Історики, археологи, етнографи, фольклористи, краєзнавці, Кн. 1. – С. 30–37.
3. Пономаренко М. Ф. Голиш Григорій Михайлович / М. Ф. Пономаренко // Краєзнавці Черкащини : біобібліогр. словник. – Золотоноша, 2003. – С. 25–26.

Голиш Лариса Григорівна

Народилася 28 червня 1979 р. в с. Чапаєвка Золотоніського району Черкаської області у сім'ї педагогів. Загальну середню освіту здобула в місцевій школі, яку закінчила із золотою медаллю. У 2001 р. отримала диплом з відзнакою про закінчення історичного факультету Черкаського державного університету ім. Б. Хмельницького за спеціальністю «історик, викладач історії, вчитель правознавства». Тоді ж розпочала трудову діяльність на посаді старшого лаборанта кафедри історії України.

Від 2003 до 2006 р. навчалася в аспірантурі при кафедрі всесвітньої історії ЧНУ ім. Б. Хмельницького і невдовзі захистила кандидатську дисертацію на тему: «Функціонування спеціальних дитячих установ УРСР у 1943–1950 рр.» (2007 р.). Від 2006 до 2008 р. працювала старшим лаборантом кафедри історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін ЧНУ ім. Б. Хмельницького, потім – викладачем цієї кафедри. З 2010 р. і донині перебуває на посаді доцента кафедри архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін ННІ історії і філософії ЧНУ. За сумісництвом виконує обов'язки вченого секретаря наукової бібліотеки університету.

Викладає студентам навчальні курси «Історія первісного суспільства», «Генеалогія та основи соціального етикету», «Історія української культури», «Історичні портрети політичних і державних діячів зарубіжних країн» та ін. Серед пріоритетної проблематики наукових пошуків – регіональна історія, соціальна історія Другої світової війни, спеціальні історичні дисципліни. Нею опубліковано понад 50 наукових та публіцистичних праць, в тому числі книга «Подорож

Златокраєм. Нарис історії та сьогодення Золотоніського району» (у співавт.), навчально-методичний посібник «Генеалогія та основи соціального етикету», кілька біобібліографічних покажчиків. Уклала 8 випусків прес-моніторингового видання НБ «Відгомін. Імідж ЧНУ ім. Б. Хмельницького в інформаційному просторі». Взяла активну участь у роботі понад 20 конференцій, симпозіумів, читань різного рівня.

Член Національної спілки краєзнавців з 2011 р., обрана секретарем первинної організації НСКУ при ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Лауреат обласної краєзнавчої премії ім. М. Максимовича (2008 р.).

Вибрана бібліографія

1. Голиш Л. Г. Специфіка діяльності спеціальних дитячих установ системи Наркомату (міністерства) внутрішніх справ УРСР у 1943–1950 рр. / Л. Г. Голиш // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2005. – Вип. 77. – С. 107–115.
2. Голиш Л. Г. Функціонування дитячих будинків на територіях Наддніпрянського та Східної України в 1943–1950 рр. / Л. Г. Голиш // Сторінки воєнної історії України : зб. наук. ст. – К., 2005. – Вип. 9. – С. 227–244.
3. Голиш Л. Г. Розпорядча та організаторська діяльність органів влади УРСР із забезпечення функціонування дитячих спеціальних установ у 1943–1950 рр. / Л. Г. Голиш // Сторінки воєнної історії : зб. наук. ст. – К., 2006. – Вип. 10, Ч. 2. – С. 334–346.
4. Голиш Л. Г. Функціонування спеціальних дитячих установ установ УРСР у 1943–1950 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Л. Г. Голиш. – Черкаси, 2007. – 20 с.
5. Голиш Л. Г. Діяльність дитячих будинків промислових підприємств та колгоспів України у

- 1943–1950 рр. / Л. Г. Голиш // Український селянин : зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 11. – С. 275–278.
6. Голиш Г. М. Подорож Златокраєм. Нарис історії і сьогодення Золотоніського району / Г. М. Голиш, Л. Г. Голиш, М. Ф. Пономаренко. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 572 с. : ілюстр.
 7. Тарасенкова Ніна Анатоліївна доктор педагогічних наук, професор : біобібліогр. покажч. / уклад. Л. Г. Голиш. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009. – 24 с.
 8. Ромащенко Людмила Іванівна: доктор філологічних наук, професор : біобібліогр. покажч. / уклад. Л. Г. Голиш. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. – 36 с.
 9. Голиш Л. Г. Формування мережі та контингенту спеціальних дитячих установ у 1943–1950 рр. / Л. Г. Голиш // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 202, Ч. 3. – С. 31–37.
 10. Голиш Л. Г. Генеалогія та основи соціального етикету : навч.метод. посіб. / Л. Г. Голиш. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – 68 с.

Про Л. Г. Голиш

1. Пономаренко М. Ф. Голиш Лариса Григорівна / М. Ф. Пономаренко // Краєзнавці Черкащини : біобібліогр. словник. – Золотоноша, 2003. – С. 26–27.

Гоцуляк Віктор Володимирович

Народився 18 серпня 1948 р. в м. Дніпропетровську у робітничій сім'ї. В 15-річному віці розпочав трудову діяльність у фасонно-ливарному цеху місцевого металургійного заводу, паралельно закінчив середню школу робітничої молоді. Військову службу проходив у повітряно-десантних військах. Закінчивши історичний факультет Дніпропетровського державного університету в 1976 р., навчався в аспірантурі, згодом захистив кандидатську дисертацію (1980 р.). У 1980–1981 рр. викладав історичні дисципліни в рідному університеті, потім обіймав посади інструктора, лектора Дніпропетровського міськкому КПУ.

У 1983 р. переїхав до м. Черкаси і був обраний за конкурсом на посаду старшого викладача кафедри політичної економії та наукового комунізму Черкаського педагогічного інституту. У 1984–1986 рр. перебував на посаді лектора Черкаського обкому КПУ. У 1986 р. повернувся на викладацьку роботу в ЧДПІ: працював старшим викладачем, доцентом кафедр історії (1986–1993 рр.), історії України (1994–1998 рр.) професором кафедри новітньої історії та права (1999–2005 рр.), потім – історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних наук, архівознавства (2006–2009 рр.). У 1999 р. В. В. Гоцуляк здобув науковий ступінь доктора історичних наук (тема дисертації – «М. Грушевський і українська історична наука (1880-ті рр. ХІХ – початок ХХ ст.): історіографія проблеми»), а через два роки отримав вчене звання професора. Від 2010 р. й дотепер працює професором кафедри архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін ННІ історії і філософії ЧНУ.

Викладає студентам та магістрантам вітчизняну історіографію, історіографію історії України, музезнаводство, історіографію архівознавства та спецкурси «Українці у світі», «Методологія та організація наукових досліджень», «М. Грушевський і українська історична наука» та ін. Серед наукових зацікавлень професора В. Гоцуляка виділяються наукова творчість М. С. Грушевського, вітчизняна історіографія, біоісторіографія, теорія й методологія історичної науки, історія селянства тощо. Він автор близько 200 наукових праць, в тому числі – монографій «Гортаючи сторінки...», «Історіографічна думка про М. Грушевського і українську історичну думку його доби», 5 навчально-методичних посібників, понад 190 статей. Узяв активну участь у роботі понад 70 наукових форумів. Від часу створення спеціалізованої вченої ради К-73.053.03 із захисту кандидатських дисертацій при ЧНУ ім. Б. Хмельницького і до вересня 2012 р. виконував обов'язки заступника її голови, нині член цієї структури. Входить до складу редколегій фахових університетських часописів «Вісник Черкаського університету. Серія : Історичні науки», «Український селянин» та збірника «Богданівські читання».

Член Національної спілки краєзнавців України з 2006 р. Опублікував у наукових збірниках та періодиці низку статей краєзнавчого характеру. Активний учасник громадського життя: заступник голови осередку Наукового товариства ім. Т. Шевченка у м. Черкаси, директор музею історії ЧНУ ім. Б. Хмельницького, член Наукового товариства істориків-аграрників, бере участь у художній самодіяльності. Нагороджений медаллю «За військову доблесть», знаком «Петро Могила», значком «Відмінник народної освіти», численними грамотами.

Вибрана бібліографія

1. Гоцуляк В. В. Антонович про Коліївщину / В. В. Гоцуляк // Краєзнавство Черкащини: до 400-річчя від дня народження Б. Хмельницького. – Черкаси, 1996. – Вип. 5. – С. 53–54.
2. Гоцуляк В. В. «Історія України Русі» М. С. Грушевського / В. В. Гоцуляк. – Черкаси, 1997. – 156 с.
3. Гоцуляк В. Гортаючи сторінки... Думки про історію України-Русі М. Грушевського і українську історіографію 80-х років ХІХ – початку ХХ ст. / В. Гоцуляк. – Черкаси : Сіяч, 1996. – 356 с.
4. Гоцуляк В. В. М. Грушевський і українська історична наука (1880-ті рр. ХІХ – початок ХХ ст.): історіографія проблеми : автореф. дис. ... докт. іст. наук : 07.00.06 / В. В. Гоцуляк. – Д., 1999. – 32 с.
5. Гоцуляк В. В. Історіографічна думка про М. Грушевського і українську історичну науку його доби / В. В. Гоцуляк. – Черкаси : Сіяч, 1997. – 146 с.
6. Гоцуляк В. В. Історіографія історії України : програми і навч.-метод. матеріали ; Історіографія українського козацтва : матеріали до лекцій і студ. наук. конф. / В. В. Гоцуляк. – К., 2008. – 160 с.
7. Гоцуляк В. В. Б. Д. Крупницький – дитинство, гімназійні роки і творчі стежки наукового життя / В. В. Гоцуляк // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини, присвяч. проблемам охорони, збереження та використання історико-культурної спадщини. – Черкаси, 2008. – С. 329–338.
8. Гоцуляк В. В. Джерела малярства і художнього мислення Тараса Шевченка / В. В. Гоцуляк // Черкащина в контексті історії України : матеріали Четвертої наук.-практ. конф., присвяч. 195-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка. – Черкаси, 2010. – С. 39–43.
9. Гоцуляк В. В. «Нова історія» як одна з новітніх методологічних течій в історіографії / В. В. Гоцуляк //

Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2010. – Вип. 192. – С. 3–7.

10. Гоцуляк В. В. Методологічні аспекти історії Української революції 1917–1921 рр. у сучасних історичних та історіографічних практиках / В. В. Гоцуляк // Новітні тенденції вивчення актуальних проблем революційної доби (1917–1921 рр.) : матеріали конф., Черкаси, 1 березня 2012 р. – К. ; Черкаси, 2012. – С. 27–36.

Про В. В. Гоцуляка

1. Бушин М. І. Віктор Володимирович Гоцуляк (з нагоди 60-річчя) / М. І. Бушин // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 133–134. – С. 245–246.
2. Гоцуляк Віктор Володимирович – доктор історичних наук, професор : біобібліогр. покажч. /уклад. О. З. Медалієва, Л. І. Синявська ; автор вст. слова В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 72 с.
3. Морозов А. Г. Аграрна історія України в працях В. В. Гоцуляка / А. Г. Морозов // Український селянин : зб. наук. пр. – Черкаси, 2008. – Вип. 11. – С. 107–110.

Драч Оксана Олександрівна

Народилася 3 червня 1970 р. у с. Вороне Жашківського району Черкаської області в сім'ї службовців. Деякий час проживала з батьками в м. Харків. У 1977–1987 рр. навчалася в Черкаській середній школі №3 імені В. М. Молоткова. Після її закінчення розпочала трудову діяльність як співробітниця Черкаського обласного краєзнавчого музею (секретар-друкарка, екскурсовод, молодший науковий співробітник).

Вищу освіту здобула на історичному факультеті Харківського державного університету (тепер ХНУ імені В. Н. Каразіна), який закінчила у 1993 р. з відзнакою, отримавши кваліфікацію «історик, викладач історії та суспільно-політичних дисциплін». У 1993–1994 рр. працювала вчителем історії у Черкаській середній школі №3, наступні три роки обіймала посаду інженера видавничого відділу СП «Агроінт». Потім повернулася до педагогічної діяльності, викладала в Черкаському кооперативному економіко-правовому коледжі (1997–2003 рр.). У 2002 р. закінчила заочне відділення аспірантури Харківського державного педагогічного інституту ім. Г. С. Сковороди і в тому ж році дисертацію за спеціальністю 07.00.01 – історія України. Вчене звання доцента присвоєно в 2005 р.

У ЧНУ ім. Б. Хмельницького – від 2003 р.: працювала на посадах доцента кафедри історії і етнології України, заступника декана з виховної роботи, професора. Захистила докторську дисертацію на тему «Вища жіноча освіта в Російській імперії в другій половині XIX – на початку XX століття» за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія. 1 вересня 2012 р. призначена на посаду завідувача кафедри історії та етнології України ННІ історії і філософії ЧНУ.

Викладає студентам та магістрантам навчальні курси з історії України, історії української культури, історії освіти і науки в Україні, повсякденного життя міст України XVIII – початку XX ст. Коло її наукових інтересів становлять сюжети, пов'язані з соціокультурною історією, зокрема, історією освіти та шкільництва, історією повсякдення, гендерною історією.

Професор О. О. Драч – авторка близько 100 наукових і навчально-методичних праць, у тому числі монографії «Вища жіноча освіта в Російській імперії другої половини XIX – початку XX ст.», сюжету в «Енциклопедії історії України», посібників. Взяла участь у роботі близько 40 наукових конференцій і симпозіумах як в Україні, так і за її межами (зокрема, в Російській Федерації, Білорусі та Польщі). Відповідальний редактор збірника наукових праць «Вісник Черкаського університету» (серія «Історія та етнологія України»). Від 2012 р. входить до складу спеціалізованої вченої ради К-73.053.03 із захисту кандидатських дисертацій з історичних дисциплін при ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

Член Національної спілки краєзнавців України з 2012 р. Авторка кількох десятків краєзнавчих публікацій з історії регіональної освіти. Очолює студентську секцію Наукового товариства істориків-аграрників, від 2008 р. і донині – голова профбюро Навчально-наукового інституту історії та філософії. Нагороджена Почесною грамотою Черкаської обласної державної адміністрації та іншими відзнаками.

Вибрана бібліографія

1. Драч О. О. З історії організації шкільної справи на Черкащині в контексті загальноукраїнських тенденцій (друга половина XIX – початок XX ст.) /

- О. О. Драч // Краєзнавство Черкащини. – К., 2004. – № 7. – С. 15–21.
2. Драч О. О. Суспільний статус учителя початкової школи Наддніпрянщини періоду ринкових трансформацій (друга половина XIX – початок XX ст.) / О. О. Драч // України Соборна : зб. наук. ст. – К., 2006. – Вип. 4, Т. 1. – С. 306–310.
3. Драч О. О. Вища жіноча освіта в Російській імперії в другій половині XIX ст.: мотивація, динаміка та соціально-демографічні характеристики курсисток / О. О. Драч // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. Серія : Історія. – О., 2009. – Вип. 16. – С. 54–65.
4. Драч О. О. Соціальний портрет слухачок вищих жіночих курсів (друга половина XIX – початок XX ст.) / О. О. Драч // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – К., 2009. – Вип. 16. – С. 448–457.
5. Драч О. О. Вища жіноча медична освіта в Російській імперії: народження ідеї та суспільна реакція / О. О. Драч, І. Я. Губенко // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. Серія : Історія. – О., 2009. – Вип. 15. – С. 45–55.
6. Драч О. О. Співробітники Черкаського педагогічного інституту – жертви сталінських репресій / О. О. Драч // Освітяни Черкащини – жертви радянського тоталітарного режиму : докум. вид. / уклад.: В. В. Масненко, В. С. Романов, С. О. Шамара [та ін.]. – Черкаси, 2009. – С. 213–218.
7. Драч О. О. Вища жіноча освіта у внутрішній політиці уряду Російської імперії у другій половині XIX ст. / О. О. Драч // Український селянин : зб. наук. пр. – Черкаси, 2010. – Вип. 12. – С. 82–85.
8. Драч О. О. Освіта жіноча в Україні / О. О. Драч // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – К., 2010. – Т. 7 : Мл. – О. – С. 644–647.
9. Драч О. О. Вища жіноча освіта в Російській імперії другої половини XIX – початку XX ст. : монографія /

О. О. Драч ; наук. ред. В. В. Калініченко. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 532 с.

10. Драч О. О. Вища жіноча освіта в Російській імперії в другій половині XIX – на початку XX століття : автореф. дис. ... докт. іст. наук : 07.00.02 / О. О. Драч. – Х., 2011. – 39 с.

Про Драч О. О.

Бушин М. І. [Рецензія] / М. І. Бушин // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 212. – С. 126–130. – Рец. на кн.: Драч О. О. Вища жіноча освіта в Російській імперії другої половини XIX – початку XX століття. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 532 с.

Корновенко Сергій Валерійович

Народився 28 липня 1974 р. в смт Ширяєво Одеської обл. у сім'ї лікарів. Середню освіту здобув у Черкаській ЗОШ №31 (1991 р.), навчаючися в спеціалізованому класі з історії. У 1996 р. з відзнакою закінчив факультет української філології Черкаського державного університету ім. Б. Хмельницького за спеціальністю «учитель української мови і літератури, історії». У 1996–1999 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі історії України ЧДУ і відразу після її закінчення захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата історичних наук, згодом здобув учене звання доцента. Від 2001 р. працював на кафедрі новітньої історії і права, а в 2010 р. захистив докторську дисертацію (тема – «Аграрна політика урядів А. Денікіна та П. Врангеля (1919–1920 рр.)»), через два роки здобув вчене звання професора. Нині завідує кафедрою інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін ННІ економіки і права ЧНУ.

Викладає студентам та магістрантам навчальні курси «Вступ до інтелектуальної власності», «Інтелектуальна власність», «Методологія наукових досліджень», «Аграрна історія України другої пол. XIX – поч. XXI ст.». Серед пріоритетної проблематики наукових пошуків професора С. Корновенка – аграрна історія, інтелектуальна власність, історіографія, історична біографістика. Ним опубліковано понад 140 наукових праць, в тому числі монографії «Аграрна політика білогвардійських урядів А. Денікіна, П. Врангеля на підконтрольних їм українських територіях (1919–1920 рр.): історіографічний процес 1919–2000х рр.», «Білий рух Півдня Росії: аграрна політика урядів А. Денікіна,

П. Врангеля (1919–1920 рр.)», навчальні посібники «Вступ до інтелектуальної власності», «Методологія наукових досліджень», «Українська революція» (у співавтор.), хрестоматію та біографічний збірник (у співавтор.).

Узяв активну участь у організації та проведенні понад 40 конференцій, симпозіумів, читань різного рівня. Під його керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації. Від першого дня створення спеціалізованої вченої ради К-73.053.03 із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей 07.01.01. «Історія України», 07.00.02. «Всесвітня історія» та 07.00.06. «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни» при ЧНУ ім. Б. Хмельницького виконував обов'язки її вченого секретаря, у жовтні 2012 р. обраний головою цієї структури. Відповідальний секретар фахового видання «Український селянин» та член редакційної колегії наукового збірника «Гуржіївські історичні читання»

Член Національної спілки краєзнавців від 2012 р., обраний головою первинної організації НСКУ при ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Стипендіат Кабінету Міністрів України для молодих учених (2007–2009 рр.), та Верховної ради України для молодих талановитих учених (2012 р.), нагороджений Почесною грамотою МОН.

Вибрана бібліографія

1. Корновенко С. Україна в системі міжнародних відносин (1917–1922 рр.) / С. Корновенко // Внешняя политика стран Центральной и Восточной Европы. – Донецьк, 2000. – С. 80–96.
2. Корновенко С. В. Українська революція: історичні портрети / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця : Фоліант, 2004. – 288 с.
3. Корновенко С. В. Українська революція : навч. посіб. /

- С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця : Фоліант, 2004. – 432 с.
4. Корновенко С. В. Українська революція : хрестоматія / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця : Фоліант, 2004. – 176 с.
5. Корновенко С. Аграрна політика білогвардійських урядів А. Денікіна, П. Врангеля на підконтрольних їм українських територіях (1919–1920 рр.): історіографічний процес 1919–2000-х рр. / С. Корновенко. – Черкаси : Ант, 2008. – 238 с.
6. Корновенко С. Білий рух Півдня Росії: аграрна політика урядів А. Денікіна, П. Врангеля (1919–1920 рр.) / С. Корновенко. – Черкаси : Ант, 2009. – 438 с.
7. Корновенко С. Декларація генерала Денікіна з земельного питання / С. Корновенко // Український селянин : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Кульчинський (відп. ред.), А. Г. Морозов, С. В. Корновенко [та ін.]. – 2010. – Вип. 12. – С. 176–179.
8. Корновенко С. В. Аграрна політика урядів А. Денікіна та П. Врангеля (1919–1920 рр.) : автореф. дис. ... докт. іст. наук : 07.00.02 / С. В. Корновенко. – К., 2010. – 40 с.
9. Кононенко Ю. Вступ до інтелектуальної власності : навч. посіб. / Ю. Кононенко, С. Корновенко. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2010. – 180 с.
10. Кононенко Ю. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Ю. Кононенко, С. Корновенко. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2011. – 72 с.

Про С. В. Корновенка

1. Чабан А. Рецензія на рукопис монографії С. Корновенка «Білий рух Півдня Росії: аграрна політика урядів А. Денікіна, П. Врангеля (1919–1920 рр.)». – Черкаси : Ант, 2009. – 438 с. [Електронний ресурс] / А. Чабан // Нац. бібліотека України ім. В. І. Вернадського : електронний каталог. – Ел. дан. і прогр. – К., 2013. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_

Gum/NZTNPU_ist/2009_2/materialy/2009_2/Chaban.pdf.- Назва з екрану.

2. Коріненко П. Рецензія на монографію Корновенка С. В. «Аграрна політика білогвардійських урядів А. Денікіна, П. Врангеля на підконтрольних їм українських територіях (1919–1920 рр.): історіографічний процес 1919– 2000-х рр.» / С. Корновенко [Електронний ресурс] // Нац. бібліотека України ім. В. І. Вернадського : електронний каталог. – Ел. дан. і прогр. – К., 2013. – Режим доступу: // www.nbu.gov.ua/portal/. – Назва з екрану.

Костюкова (Головка) Олена Миколаївна

Народилася 5 квітня 1952 р. в м. Коломия Івано-Франківської області в родині службовців. Після закінчення місцевої школи №17 здобула фах учителя російської мови та літератури на філологічному факультеті Черкаського державного педінституту ім. 300-річчя возз'єднання України з Росією. Трудову діяльність розпочала в 1974 р., працювала вчителем, директором Тарнавської восьмирічної школи (Монастирищина). Від 1980 р. понад 18 років завідувала методичним кабінетом обласного підприємства «Черкаситурист», потім очолювала роботу започаткованого нею відділу туризму і ресторанно-готельної справи в Східно-європейському університеті (від 1998 р.). Захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук на тему «Розвиток краєзнавчо-екскурсійної справи в Україні в 20-х роках ХХ ст.» (2003 р.). У 2004 р. перейшла на викладацьку роботу в ЧНУ ім. Б. Хмельницького, започаткувавши підготовку зі спеціальності «Туризм», у 2009 р. здобула вчене звання доцента. Нині – доцент кафедри туризму і готельно-ресторанної справи ННІ економіки і права ЧНУ. Закінчила в 2009 р. докторантуру при Інституті історії України НАН України, завершує підготовку докторської дисертації з проблем суспільно-політичної історії.

Викладає студентам навчальні дисципліни «Туристичні ресурси України», «Технологія туристської діяльності», «Організація екскурсійних послуг», «Історія туризму», «Музеезнавство» та ін. Пріоритетними векторами її наукових зацікавлень є теоретико-методологічні основи туризму, екскурсійна справа, діяльність громадсько-політичних

об'єднань 1920–30-х рр., історичне краєзнавство. Авторка понад 100 публікацій, у тому числі монографії «Краєзнавчо-екскурсійна справа в Україні в 20-рр. ХХ ст.: суспільно-політичний, освітній, культурологічний аспекти», книг «Черкащини духовності скарбниці» (у співавт.), «Незатоплена пам'ять», навчального посібника «Історія екскурсійної справи в Україні» (гриф МОН, у співавт.). Доцент О. Костюкова розробила низку екскурсійно-туристичних маршрутів, організувала чи взяла участь у роботі понад 50 конференцій і симпозіумів різного рівня.

Член НСКУ від 1992 р., бере активну участь у житті спілки. Почесний краєзнавець України. Активна учасниця громадського життя: член комісії Черкаської ОДА з розвитку туристичної галузі в області та член волонтерського центру «Пенсіонер» обласної організації ветеранів. Нагороджена медаллю «За трудову доблесть» (1986 р.), знаком «Відмінник освіти України», численними грамотами.

Вибрана бібліографія

1. Костюкова О. М. Роль музеїв і краєзнавчого руху в розвитку туристично-екскурсійної справи в Україні у 20-х рр. ХХ ст. / О. М. Костюкова // Туристично-краєзнавчі дослідження : [зб. наук. ст.]. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 621–637.
2. Костюкова О. М. Розвиток краєзнавчо-екскурсійної справи в Україні в 20-х роках ХХ ст. : автореферат дис. ... канд. іст. наук / О. М. Костюкова. – Х., 2003. – 20 с.
3. Історія екскурсійної діяльності в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко. – К. : Кондор, 2004. – 163 с.
4. Костюкова О. М. Краєзнавчо-екскурсійна діяльність культосвітніх установ в 20-х роках ХХ ст. /

- О. М. Костюкова // Україна соборна : зб. наук. ст. – К., 2006. – Вип. 4, Т. 2. – С. 24–31.
5. Костюкова О. М. Основні напрями становлення і розвитку краєзнавчо-екскурсійної справи 20-х роках ХХ ст. / О. М. Костюкова // Краєзнавство. – 2008. – № 1–4. – С. 15–21.
6. Історія екскурсійної діяльності в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко. – К. : Кондор, 2009. – 163 с.
7. Костюкова О. М. Краєзнавчо-екскурсійна справа в Україні в 20-х роках ХХ ст.: суспільно-політичний, освітній і культурологічний аспект : монографія / О. М. Костюкова. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. – 171 с.
8. Костюкова О. М. Незатоплена пам'ять / О. М. Костюкова, М. І. Євтушенко. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 84 с. : фото, карти.
9. Костюкова О. М. Проблеми якості економічної підготовки фахівців для сфери туризму, з урахуванням її перспективного інноваційного розвитку / О. М. Костюкова // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Черкаси, 17–19 березня 2010 р. – Черкаси, 2010. – С. 59–62.
10. Костюкова О. М. Екскурсійне краєзнавство – важлива компонента підготовки фахівців спеціальності «Туризм» у вищих навчальних закладах / О. М. Костюкова // 12-а Всеукр. наук. історико-краєзн. конф. «Освітнянське краєзнавство: досвід, проблеми, перспективи» : зб. матер.–Івано-Франківськ, 2011. – С. 156–160.

Про О. М. Костюкову

1. Костюкова Олена Миколаївна // Краєзнавці України (сучасні дослідники рідного краю) : довідник. – К. ; Кам'янець-Подільський, 2003. – С. 106.
2. Туристичний маршрут проляже через Золотоношу [О. М. Костюкова] // Лівобережна. – 2013. – 3 січня. – С. 15.

Кузьмінський Анатолій Іванович

66

Народився в 1943 р. в с. Петроострів Новомиргородського району на Кіровоградщині, там же із золотою медаллю закінчив середню школу. Деякий час працював бригадиром рільничої бригади місцевого колгоспу. Вищу освіту здобув на фізико-математичному факультеті Черкаського педагогічного інституту (1967 р.). У 1967–1968 рр. проходив дійсну військову службу в ракетних військах. Потім працював учителем фізики, заступником директора Черкаського середнього професійно-технічного училища №1, інструктором відділу науки і навчальних закладів Черкаського обкому Компартії України. Від 1981 р. очолював управління професійно-технічної (з 1988 р. – народної) освіти Черкаської області. Упродовж шести років (1994–2000 рр.) обіймав посаду заступника голови обласної державної адміністрації з гуманітарних, політико-правових питань. Захистив кандидатську дисертацію з проблеми «Організаційно-педагогічні основи безперервної освіти педагогічних кадрів» (1997 р.), згодом здобув учене звання доцента. У 2000 р. обійняв посаду ректора Черкаського державного університету імені Богдана Хмельницького, захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора педагогічних наук (2003 р., тема – «Теоретико-методологічні засади післядипломної педагогічної освіти в Україні»), отримав вчене звання професора. У період 2005–2007 рр. – провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Академії педагогічних наук України, а в 2007 р. повернувся на посаду ректора ЧНУ ім. Б. Хмельницького, де працює й донині.

Професор Кузьмінський викладає студентам і магістрантам навчальні курси «Вступ до університет-

ських студій», «Педагогіка вищої школи», «Теорія та практика вищої професійної освіти в Україні», «Організація управління навчальним процесом у ВНЗ», «Керівник навчального закладу» та ін. У колі його пріоритетних наукових зацікавлень – проблеми підготовки фахівців і виховання молоді у ВНЗ, післядипломної та секундарної освіти (зокрема, сільської малокомплектної школи), педагогізації фахової підготовки випускника класичного університету тощо.

67

Побачило світ близько 250 друкованих праць А. І. Кузьмінського, серед них 9 монографій, 25 підручників і посібників, статті, спогади. Значною популярністю серед освітянського загалу користується підготовлений ним навчально-методичний комплекс із 10 книг, зокрема, підручник «Педагогіка» (три видання, останнє – на замовлення МОН України накладом 14 тис.), навчальні посібники «Практикум», «Хрестоматія», «Народна педагогіка», «Родинне виховання», «Вступ до університетських студій», «Техніка й технологія шкільного уроку» та ін. Він є автором-упорядником п'ятитомника «Наш рідний край» (хрестоматія з історії, освіти, науки, культури, медицини Черкащини). Упродовж багатьох років очолює редколегію наукового часопису «Вісник Черкаського університету», що виходить у 9 серіях, входить до складу редколегій науково-практичного видання «Вища школа» та міжнародного редакційного комітету «Известия международной славянской академии образования имени Я. А. Коменского». Є організатором та учасником понад 100 наукових форумів різного рівня.

А. І. Кузьмінський очолює потужну наукову школу, в рамках якої проводяться дослідження актуальних проблем історії становлення й розвитку національної освіти, підготовки фахівців і виховання

молоді у ВНЗ тощо. Під його керівництвом захищено понад 10 кандидатських дисертацій. Окрім цього він виступає науковим консультантом 6 докторських досліджень. Від листопада 2008 р. очолює спеціалізовану вчену раду Д 73.053.02 при ЧНУ ім. Б. Хмельницького із правом прийняття до захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора педагогічних наук, а також є членом спецради Д 26.4561.01 (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України). Постійно виступає опонентом із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Професора А. Кузьмінського обрано членом-кореспондентом (за відділенням вищої освіти) НАПН України та дійсним членом Міжнародної слов'янської академії освіти імені Я. А. Коменського. Він входить до складу Наукової ради МОН України й бере участь у експертизі науково-педагогічних та навчально-методичних видань.

Член Національної спілки краєзнавців України від 2012 р., досліджує регіональну історію, організовує та бере активну участь у краєзнавчих заходах. Тривалий час патронував обласний комітет зі вшанування пам'яті Тараса Шевченка й збереження національної духовної спадщини. Керівник редакційних колегій серії науково-документальних книг «Реабілітовані історією. Черкаська область» та обласної Книги пам'яті.

Самовіддана праця А. І. Кузьмінського відзначена багатьма державними нагородами, в тому числі орденами Дружби народів, «За заслуги» усіх 3-х ступенів, медалями «За трудову доблесть», «Незалежність України», почесним званням «Заслужений працівник народної освіти України». Він нагороджений також орденами Св. рівноапостольного князя Володимира, «Святий Дмитро Солун-

ський», Преподобного Нестора Літописця* та багатьма відомчими й регіональними відзнаками. Депутат Черкаської обласної ради кількох скликань.

Вибрана бібліографія

1. Наш рідний край : хрестоматія з історії Черкащини / упоряд.: А. І. Кузьмінський, Г. В. Суховершко, В. Я. Чудновський. – К. : Молодь, 1993. – 368 с. : ілюстр.
2. Кузьмінський А. І. Післядипломна педагогічна освіта: теорія і практика : монографія / А. І. Кузьмінський. – Черкаси : Вид-во ЧДУ ім. Б. Хмельницького, 2002. – 290 с.
3. Кузьмінський А. І. Теоретико-методологічні засади післядипломної педагогічної освіти в Україні : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04 / А. І. Кузьмінський. – К., 2003. – 42 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка родинного виховання : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2006. – 324 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – 3-є вид., випр. – К. : Знання-Прес, 2008. – 447 с. – Гриф МОНУ.
6. Кузьмінський А. І. Наукові засади методичної підготовки майбутнього вчителя математики : монографія / А. І. Кузьмінський, Н. А. Тарасенкова, І. А. Акуленко. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009. – 320 с.
7. Кузьмінський А. І. Вступ до університетських студій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Кузьмінський. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. – 175 с.
8. Кузьмінський А. І. Методика навчання англійської мови в аспекті комунікативно-когнітивного підходу :

* Названі ордени є нагородами Української православної церкви

- навч.-метод. посіб. / А. І. Кузьмінський, О. І. Вовк. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 316 с.
9. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Кузьмінський. – 2-е вид., стер. – К. : Знання, 2011. – 486 с. – Гриф МОНУ.
 10. Кузьмінський А. І. Настільна книга класного керівника : навч.-метод. посіб. / А. І. Кузьмінський, С. В. Омеляненко. – К. : Знання, 2012. – 362 с. – Гриф МОНУ.

Про А. І. Кузьмінського

1. Кузьмінський Анатолій Іванович: доктор педагогічних наук, професор : біобібліогр. покажч. / уклад.: О. З. Медалієва, Л. І. Синявська ; авт. вступ. слова М. Б. Євтух. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 56 с.
2. Кузьмінський Анатолій Іванович: учений, ректор, громадський діяч / уклад.: Н. А. Тарасенкова, О. А. Біда, О. П. Савченко, К. В. Касярум. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 64 с.
3. Кузьмінський Анатолій Іванович [Електронний ресурс] // Портал сучасних педагогічних ресурсів : Вебсайт. – Ел. текст. дан. – Режим доступу: http://www.intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_offic_info_release_kuzminsky_ai/. – Назва з екрану.

Мельниченко Василь Миколайович

Народився 1 січня 1949 р. в с. Мурзинці Звенигородського району Черкаської області в родині службовців. Закінчивши середню школу в м. Звенигородка, вступив на географічний факультет Петропавлівського державного університету (Казахстан). Після його закінчення в 1971 р. розпочав трудову діяльність на освітянській ниві, працюючи вчителем географії Красноярської восьмирічної школи у Кокчетавській області. Дійсну військову службу проходив у Приволзьському військовому окрузі і після звільнення в запас у 1973 р. повернувся на Черкащину, учителював у Катеринопільській середній школі №1. У 1974 р. був обраний секретарем райкому комсомолу, потім завідував відділом Черкаського обкому ЛКСМУ. Деякий час працював у редакціях газети «Черкаси» і телеканалу «Промінь». Від 1978 р. – на партійній роботі: працював інструктором обкому, другим секретарем Кам'янського райкому, заступником завідувача ідеологічним відділом Черкаського обкому КПУ.

У 1993 р. перейшов на викладацьку роботу в Черкаський педінститут (пізніше – державний, національний університет), де пройшов шлях від асистента до професора. Закінчивши аспірантуру на кафедрі історії України вказаного ВНЗ, у 1998 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Економічні зв'язки між Лівобережною та Правобережною Україною у другій половині XVII ст.», згодом здобув вчене звання доцента. Працював заступником декана історичного факультету, деканом економічного факультету Черкаського інституту банківської справи НБУ, виконував обов'язки завідувача кафедри історії України ЧНУ ім. Б. Хмельницького,

згодом завідував кафедрою історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін. Від 2007 р. – декан історико-філософського факультету, а в 2008 р. обійняв посаду директора ННІ історії і філософії ЧНУ. У 2012 р. здобув вчене звання професора.

Професор В. М. Мельниченко викладає студентам та магістрантам історичну географію, історію рідного краю, історичне краєзнавство, основи музеєзнавства, історію архівної справи, використання архівного фонду України. У колі його наукових інтересів – історична географія, економічна і регіональна історія, методологія та практика історичного краєзнавства, музейна та пам'яткоохоронна справа. Побачили світ понад 200 його публікацій, у тому числі монографія «Краєзнавство Черкащини: сторінки історії», книга «Спадщина : історико-краєзнавчий календар на 2004 р.», посібники «Історичне краєзнавство», «Моя Черкащина», «Історична географія України» та ін. Підготував до друку серію підручників з історії рідного краю для учнів загальноосвітніх шкіл. Очолював авторський колектив з написання путівника «Мандри Україною. Золота підкова Черкащини».

Був співorganizатором чи взяв активну участь у проведенні понад 70 конференцій, симпозіумів, читань різного рівня. Під його керівництвом захищено 5 кандидатських дисертацій. Член спеціалізованої вченої ради К-73.053.03 із захисту кандидатських дисертацій при ЧНУ ім. Б. Хмельницького та член редколегії наукових університетських періодичних видань «Вісник Черкаського університету. Серія : Історичні науки», «Український селянин», «Гуржіївські історичні читання». Обраний членом-кореспондентом Міжнародної академії наук з екології, безпеки людини і природи (секція духовного відродження).

Член Всеукраїнської (національної) спілки краєзнавців від 1990 р., був одним з ініціаторів проведення установчої конференції обласного краєзнавчого товариства в 1989 р., а відтак і фундатором обласної організації ВСК (НСКУ). Від 2001 р. – голова обласної краєзнавчої організації, обраний членом президії правління НСКУ, узяв активну участь у роботі II-V з'їздів краєзнавців України. Він редагує часопис «Краєзнавство Черкащини» та започаткований ним збірник «Черкащина в контексті історії» (вийшло 5 випусків). Упродовж тривалого часу (до 2012 р.) очолював конкурсну комісію з присудження обласної краєзнавчої премії ім. М. Максимовича та є членом комісії з присудження обласної літературної премії ім. В. Симоненка. Обирався головою ради з питань культури і духовності при Черкаській обласній держадміністрації. Член обласного Шевченківського комітету та комісії ОДА з нагороджень.

Професор В. Мельниченко – лауреат обласної краєзнавчої премії ім. М. Максимовича, почесний краєзнавець України. Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, знаками «Відмінник освіти України», «За особливі заслуги перед Черкащиною» та іншими численними відомчими та регіональними відзнаками. Двічі обирався депутатом Кам'янської районної ради.

Вибрана бібліографія

1. Мельниченко В. М. Економічні зв'язки між Лівобережною та Правобережною Україною у другій половині XVII ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / В. М. Мельниченко. – К., 1998. – 20 с.
2. Мельниченко В. М. Історичне краєзнавство : навч. посіб. для студ. істор. факультету /

- В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вид-во ЧДУ ім. Б. Хмельницького, 2002. – 130 с.
3. Мельниченко В. М. Неспокій серця : до 85-річчя від дня народження М. Ф. Пономаренка : зб. ст. і матер. / Держ. архів Черкаської області ; уклад.: Т. А. Клименко, В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вертикаль, 2005. – 103 с. : фото.
 4. Мельниченко В. М. Моя Черкащина (історія рідного краю від найдавніших часів до сучасності) : навч.-метод. посіб. для вчителів та викладачів навч. закл. усіх типів / В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вертикаль, 2006. – 232 с.
 5. Мельниченко М. В. 50 пісенних літ : художньо-історичний нарис до 50-річчя лауреата Національної премії України імені Т. Г. Шевченка Черкаського академічного заслуженого українського народного хору / В. М. Мельниченко, С. Л. Носань ; худ. Т. В. Криклива. – Черкаси : Вертикаль, 2007. – 56 с. : фото.
 6. Костецький М. А. Син землі української / М. А. Костецький, В. М. Мельниченко, А. І. Сисой, В. П. Ушанов. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 303 с. : ілюстр.
 7. Мельниченко В. М. Культурно-освітня сфера українського повоєнного села (1943–1950 рр.): за матеріалами центральних областей України : [монографія] / В. М. Мельниченко, О. Шамрай. – Черкаси : Вертикаль, 2009. – 164 с.
 8. Мельниченко В. М. Краєзнавство Черкащини: сторінки історії / В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 191 с. : ілюстр. кол.
 9. Мельниченко В. М. Аграрна реформа 1861 року на Черкащині / В. М. Мельниченко // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. : зб. наук. пр. відділу історії України НАН України. – К., 2011. – Вип 18. – С. 104–108.
 10. Мельниченко В. М. Історична географія України : навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. /

В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 224 с. – Гриф МОНМС України.

Про В. М. Мельниченка

1. Мельниченко Василь Миколайович // Краєзнавці України (сучасні дослідники рідного краю) : довідник. – К.; Кам'янець-Подільський, 2003. – Т. 1. – С. 139.
2. Пономаренко М. Мельниченко Василь Миколайович / М. Пономаренко // Краєзнавці Черкащини : біобібліогр. словник. – Золотоноша, 2003. – С. 57.
3. Мельниченко Василь Миколайович: кандидат історичних наук, професор : біобібліогр. покажч. / уклад.: Л. І. Синявська, О. З. Силка ; авт. вступ. ст. А. Ю. Чабан. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009. – 52 с.

Михайлюк Юрій Миколайович

76

Народився 4 квітня 1972 р. в с. Драбівка Корсунь-Шевченківського району на Черкащині в родині агронома та сільської вчительки. Навчався в місцевій середній школі, котру закінчив у 1989 р. із золотою медаллю. Вищу освіту здобув на факультеті української філології (спеціальність українська мова і література та історія) Черкаського державного педагогічного інституту ім. 300-річчя возз'єднання України з Росією, закінчивши його в 1995 р. з відзнакою. Один рік працював у Черкаській загальноосвітній школі-гімназії № 20, а від 1996 р. й донині викладає на кафедрі історії та етнології України ЧДУ (ЧНУ) ім. Б. Хмельницького.

Без відриву від викладацької праці в 2001 р. закінчив аспірантуру, здобув науковий ступінь кандидата історичних наук (2006 р., тема – «Державне управління та громадське самоврядування на південній Київщині в 60-х рр. XIV – 60-х рр. XVI ст.») та вчене звання доцента (2008 р.). Обіймав посади заступника декана історичного, історико-юридично-філософського факультету з навчальної роботи (1999–2000, 2003–2007 рр.), а також заступника директора ННІ історії і філософії з наукової роботи. Нині – доцент кафедри історії та етнології України ННІ історії і філософії ЧНУ, водночас – докторант вказаної кафедри.

Доцент Ю. М. Михайлюк викладає студентам давню та середньовічну історію України, історію Великого князівства Литовського, спецкурс «Україна в контексті європейської цивілізації в епоху середньовіччя та нового часу» та ін. У колі його дослідницьких пріоритетів – етносоціальні, соціально-економічні та політичні процеси середньо-

вічної історії України, соціальна історія Великого князівства Литовського, історичне краєзнавство.

Ним опубліковано понад 60 наукових праць, у тому числі монографію «Південна Київщина в 60-х рр. XVI ст.: державне управління та громадське самоврядування», навчально-методичний посібник «Давня та середньовічна історія України», статті у фахових часописах. Виступав із доповідями та повідомленнями на багатьох міжнародних, всеукраїнських наукових та обласних науково-краєзнавчих конференціях. Готує до захисту докторську дисертацію з проблем історіографії.

Юрій Миколайович є членом НСКУ з 2008 р. Бере активну участь у громадському житті: його обрано членом президії правління обласної організації НСКУ. Нагороджений почесними грамотами Черкаської міської ради, Національної спілки краєзнавців України та ін.

Вибрана бібліографія

- 77
1. Михайлюк Ю. М. Умови та характер розвитку основних галузей господарства населення Середнього Подніпров'я у Литовські часи / Ю. М. Михайлюк // Український селянин : зб. наук. пр. – Черкаси, 2002. – Вип. 5. – С. 4–8.
 2. Михайлюк Ю. М. Дмитро Вишневецький / Ю. М. Михайлюк // Краєзнавство Черкащини. – Черкаси, 2005. – № 8. – С. 99–110.
 3. Михайлюк Ю. М. Волосний устрій Південної Київщини у литовську добу / Ю. М. Михайлюк // Україна Соборна : зб. наук. ст. – К., 2006. – Вип. 4, Т. 2. – С. 240–245.
 4. Михайлюк Ю. М. Державне управління та громадське самоврядування на південній Київщині в 60-х рр. XIV–60-х рр. XVI ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Ю. М. Михайлюк. – Черкаси, 2006. – 20 с.
 5. Михайлюк Ю. М. Давня та середньовічна історія України : навч.-метод. посіб. / Ю. М. Михайлюк. – Черкаси : Видво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 107 с.

6. Михайлюк Ю. М. Судова компетенція старост Черкаського і Канівського замків у XV – 60-х рр. XVI ст. / Ю. М. Михайлюк // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 133–134. – С. 50–54.
7. Михайлюк Ю. М. Південна Київщина в 60-х рр. XVI ст.: державне управління та громадське самоврядування : монографія. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 348 с. : ілюстр.
8. Михайлюк Ю. М. Протиборство черкаських і канівських міщан із місцевою владою та землевласниками за свої права у другій чверті XVI ст. / Ю. М. Михайлюк // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2010. – Вип. 192. – С. 30–34.
9. Михайлюк Ю. М. Південна Київщина литовської доби через призму польської історіографії XIX – початку XXI століття // Історична наука, історична пам'ять та національна свідомість модерної доби в Україні, Білорусі та Польщі : [матеріали Міжнар. наук. конф., Черкаси, 21 - 23 жовтня 2010 р.]. – Черкаси, 2011. – С. 143–146.
10. Михайлюк Ю. М. Ключові ознаки соціально-економічного розвитку Південної Київщини в XV – середині XVI століття / Ю. М. Михайлюк // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2012. – Вип. 9 (222). – С. 40–47.

Про Ю. М. Михайлюка

1. Івангородський К. В. [Рецензія] / К. В. Івангородський // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 202, Ч. 4. – С. 141–144. – Рец. на кн.: Михайлюк Ю. М. Південна Київщина в 60-х рр. XIV – 60-х рр. XVI ст.: державне управління та громадське самоврядування. – Черкаси : Вертикаль : Кандич С. Г., 2011. – 348 с.
2. Михайлюк Юрій Миколайович // Вчені Черкаського краю : біобібліогр. нариси. / уклад. О. А. Забеліна. – Черкаси, 2012. – Вип. 4. : Суспільні і гуманітарні науки, Ч. 1 : Історики, археологи, етнографи, фольклористи, Кн. 2 : К–П. – С. 89–93.

Морозов Анатолій Георгійович

Народився 19 травня 1946 р. у м. Шпола Черкаської обл. в родині службовців. Трудову діяльність розпочав ще в 15-річному віці учнем електрослюсаря. Закінчив Шполянську середню школу робітничої молоді зі срібною медаллю. Працював електромонтером Черкаського заводу хімічного волокна, пізніше – майстром Стаханівського вагонобудівного заводу. Закінчив у 1967 р. Пушкінське військово-училище радіоелектроніки, служив у військах ППО на посаді начальника озброєння авіаційної ескадрильї. Вищу освіту здобув без відриву від виробництва у Київському педагогічному інституті ім. М. Горького, отримавши диплом з відзнакою за спеціальністю «Учитель історії та суспільствознавства» (1980 р.). Обіймав посаду директора Стаханівського ПТУ № 22, згодом перебував на партійній роботі, зокрема, завідував ідеологічним відділом Черкаського обкому КПУ.

Закінчивши аспірантуру Інституту історії АН України, у 1985 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. Того ж року розпочав свою викладацьку діяльність на кафедрі історії Черкаського педагогічного інституту (згодом – державного університету). У 1994 р. захистив докторську дисертацію на тему «Кредитна сільськогосподарська кооперація в Україні 1921–1929 рр», а в 2000 р. здобув вчене звання професора і очолив новостворену кафедру новітньої історії і права. Нині – завідувач кафедри архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін ННІ історії і філософії ЧНУ. Професор А. Морозов викладає студентам та магістрантам археологію, новітню історію Украї-

ни, спецкурси «Військово-економічна стратегія СРСР у 1939–1941 рр.», «Нова економічна політика» та ін.

У центрі його наукових уподобань – історія українського селянства, військова історія, історія кооперативного руху, історичне краєзнавство. Він є автором (співавтором) понад 150 наукових праць, серед них – монографії «Село і гроші», «Анти», «Українська революція : історичні портрети» (у співав.), навчально-методичні посібники, довідники, хрестоматії тощо. Співавтор фундаментального академічного видання «Історія українського селянства». Заснував власну наукову школу з проблематики історії селянства, підготував 26 кандидатів та одного доктора наук. Фундатор і очільник Науково-дослідного інституту селянства та його друкованого органу «Український селянин» – фахового видання. Організатор і активний учасник наукових форумів, започаткував проведення на базі ЧНУ міжнародних аграрних симпозіумів та Гуржіївських читань. Очолює роботу Наукового товариства істориків-аграрників.

Професор А. Г. Морозов став засновником та впродовж майже 8-ми років незмінним головою спеціалізованої вченої ради К-73.053.03 із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей 07.00.01. «Історія України», 07.00.02 «Всесвітня історія» та 07.00.06. «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни» при ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Від вересня 2012 р. – заступник голови вказаної структури. Нині є членом експертної ради МОН України, а також спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій при Донецькому національному університеті. Академік Української академії історичних наук, член-кореспондент Міжнародної академії наук з екології, безпеки людини і

природи (секція духовного відродження) та інших наукових фондаций. Входить до складу редколегії фахового часопису «Вісник Черкаського університету» (серія «Історичні науки») та є співредактором наукового часопису «Гуржіївські історичні читання».

Член Національної спілки краєзнавців з 1996 р., входить до складу правління обласної організації НСКУ. Делегат V з'їзду НСКУ. Упродовж тривалого часу очолює обласну організацію товариства «Знання», громадське об'єднання вчених-істориків Черкащини. Невсипуща діяльність вченого і краєзнавця відзначена значком «Відмінник народної освіти», значком «Відмінник освіти України», відзнакою МОН «За наукові досягнення», а також численними грамотами.

Вибрана бібліографія

1. Морозов А. Г. Село і гроші: українська кредитна кооперація в добу НЕПу : монографія / А. Г. Морозов. – Черкаси : НДІТЕХІМ, 1993. – 275 с.
2. Морозов А. Г. Кредитна сільськогосподарська кооперація в Україні 1921–1929 рр. : автореф. дис. ... докт. іст. наук. / А. Г. Морозов. – К., 1994. – 40 с.
3. Бушин М. Історія України / М. Бушин, С. Водотика, А. Морозов. – Черкаси : Брама, 2000. – 277 с.
4. Морозов А. Г. Енергетичний аналіз сільського господарства Черкаської області (друга половина ХХ ст.) / А. Г. Морозов, С. А. Морозова // Український селянин : зб. наук. пр. – Черкаси, 2002. – Вип. 6. – С. 140–142.
5. Морозов А. Г. Холодний Яр / А. Г. Морозов // Українське козацтво : мала енциклопедія. – Запоріжжя, 2002. – С. 513.
6. Корновенко С. В. Українська революція : навч. посіб. / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця : Фоліант, 2004. – 432 с.
7. Морозов А. Г. Політика російського уряду щодо се-

- лянства/ А. Г. Морозов, С. В. Корновенко // Історія українського селянства : нариси : у 2 т. – К., 2006. – С. 131–320.
8. Морозов А. Г. Аграрна політика в Україні періоду національно-демократичної революції (1917–1921 рр.) / А. Г. Морозов, С. В. Корновенко. – Черкаси : Ант, 2007. – 280 с.
 9. Пам'ятки природи в контексті Черкаського Подніпров'я / А. Г. Морозов, С. А. Морозова // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третньої наук.-краєзн. конф. Черкащини, присвяч. проблемам охорони, збереження та використання історико-культурної спадщини. – Черкаси, 2008. – С. 224–236.
 10. Верховський М. М. Ілюстрований словник-довідник з воєнної історії України / М. М. Верховський, А. Г. Морозов. – Сміла : Тясмин, 2009. – 440 с. : ілюстр.

Про А. Г. Морозова

1. Ковальчук О. Морозов Анатолій Георгійович / О. Ковальчук // Українські історики ХХ століття : біобібліогр. довід. – К. ; Л., 2003. – С. 229–230.
2. Морозов Анатолій Георгійович: доктор історичних наук, професор : біобібліогр. покажч. / наук. ред. В. В. Масненко; уклад. О. З. Медалієва ; авт. вступ. ст. В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2006. – 36 с.
3. Морозов Анатолій Георгійович // Вчені Черкаського краю : біобібліогр. нариси / уклад. О. А. Забеліна. – Черкаси, 2012. – Вип. 4 : Суспільні і гуманітарні науки, Ч. 1 : Історики, археологи, етнографи, фольклористи. – Кн. 2. : К – П. – С. 106–111.

Поліщук Володимир Трохимович

Член НСКУ з 1990 р. Плідно працює в галузі літературного краєзнавства. Відзначений обласною літературно-краєзнавчою премією ім. М. О. Максимовича (див. детальніше С. 107 – 110).

Вибрана бібліографія

1. Поліщук В. Т. Література рідного краю в школах Черкащини / В. Т. Поліщук. – Черкаси : [Б. в.], 1990. – 70 с.
2. Поліщук В. Т. Про літературне краєзнавство / В. Т. Поліщук // Слово і Час. – 1991. – № 3. – С. 91–92.
3. Поліщук В. Т. Вінок лавровий, вінок терновий. (Репресовані письменники Черкащини) : статті / В. Т. Поліщук. – Черкаси : Брама-Україна, 2000. – 128 с.
4. Гілочка: Письменники Черкащини – дітям / авт.-упоряд.: В. Т. Поліщук. – Черкаси : Брама-Україна, 2002. – 348 с.
5. Поліщук В. Т. Література рідного краю / В. Т. Поліщук, М. П. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2012. – 474 с.

Про В. Т. Поліщука

Лауреати краєзнавчої премії ім. М. Максимовича: Поліщук В. Т. (1997 р.) [Електронний ресурс] // Черкащина краєзнавча : Web-сайт Черкаської обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України – Ел. текст. дан. – Черкаси, 2013. – Режим доступу: http://nsku.ck.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=15:2010-12-19-20-31-18&catid=20:2010-12-19-20-27-58&Itemid=15. – Назва з екрану.

Чабан Анатолій Юзефович

84

Народився 9 вересня 1946 р. в с. Джулинка Бершадського району на Вінниччині в родині сільських інтелігентів. Закінчив Великотроянівську середню школу Ульянівського району Кіровоградської області зі срібною медаллю. Вищу освіту здобув на фізико-математичному факультеті Уманського педагогічного інституту ім. П. Тичини (1970 р.) та в Академії суспільних наук при ЦК КПРС (м. Москва, 1981 р.). Паралельно закінчив аспірантуру при АСН і там же захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук (1981 р.). Трудову діяльність розпочав у 1964 р. учителем Великотроянівської середньої школи на Кіровоградщині, а вже з наступного року обіймав посаду директора Ульянівського районного будинку піонерів. Упродовж 1965–1990 рр. працював на комсомольській та партійній роботі в Кіровоградській і Черкаській областях, пройшовши шлях від секретаря райкому комсомолу до другого секретаря обкому КПУ. Служив у лавах Збройних Сил СРСР (танкові війська, 1972–1974 рр.).

Від 1990 р. викладав у Черкаському педінституті історію України, у 1996 р. захистив докторську дисертацію на тему «Середнє Подніпров'я в історії України з найдавніших часів до середини XVII ст.: геополітичний аспект», а через рік отримав учене звання професора. Тоді ж він став першим очільником кафедри історії України ЧДУ ім. Б. Хмельницького.

У 2000–2003 рр. А. Ю. Чабан обіймав посаду заступника голови Черкаської облдержадміністрації з гуманітарних питань, а наступні три роки працював першим секретарем Посольства України в Республіці Казахстан. Від 2006 до 2008 р. очолював новостворену

кафедру історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін ЧНУ ім. Б. Хмельницького, наступні три роки обіймав посаду заступника голови Черкаської ОДА. Нині – професор кафедри архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін ННІ історії і філософії ЧНУ. Викладає студентам та магістрантам давню історію України, історію Середнього Подніпров'я, історію рідного краю.

85

Серед пріоритетної проблематики наукових досліджень професора А. Чабана – історіографія історії України, становлення Української козацької держави, геополітичні аспекти регіональної історії, історичне краєзнавство. Його перу належить понад 250 публікацій, в тому числі монографія «Витоки», «Середнє Подніпров'я» (у 2-х кн.), історико-публіцистична книга «Постаті», посібник «Історія Середньої Наддніпрянщини», 8 навчально-методичних посібників. Очолював Науковий центр з вивчення історії Середнього Подніпров'я, започаткував проведення всеукраїнських історичних читань «Українська козацька держава: витоки та шляхи історичного розвитку». Був співорганізатором чи взяв активну участь у проведенні понад 60 конференцій, симпозіумів, читань різного рівня. Під його керівництвом захищено 5 кандидатських дисертацій.

Член спеціалізованої вченої ради К-73.053.03 із захисту кандидатських дисертацій при ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Упродовж довгих років входить до складу редколегій наукових університетських періодичних видань «Український селянин» і «Вісник Черкаського університету. Серія історичні науки» (кілька років очолював і віднедавна знову керує редколегією цієї серії), керівник редакційного колективу серійного видання «Реабілітовані історією».

Член Всеукраїнської (національної) спілки краєзнавців від 1990 р., обирався членом правління її обласної організації. Очолював конкурсну комісію з присудження обласної краєзнавчої премії ім. М. Максимовича. Був науковим консультантом робіт з відтворення резиденції гетьмана Б. Хмельницького в Чигирині, музею козацької Слави (с. Виграїв). Довгі роки очолював обласний Шевченківський комітет. Обирався депутатом Черкаської обласної ради 2-х скликань, Черкаської та Уманської міських рад.

Багатогранна науково-педагогічна та громадсько-політична діяльність А. Ю. Чабана відзначена орденами «Знак пошани», Данила Галицького, Преподобного Нестора-літописця, Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР та грамотою Верховної Ради України, значком «Відмінник народної освіти» та знаком «За особливі заслуги перед Черкащиною».

Вибрана бібліографія

1. Чабан А. Витоки (Середнє Подніпров'я з найдавніших часів до середини XVII ст.) / А. Чабан. – Черкаси : Сіяч, 1994. – 240 с.
2. Чабан А. Середнє Подніпров'я як центр державотворчих процесів у козацьку добу історії України / А. Ю. Чабан // Українська козацька держава: витоки та шляхи історичного розвитку : матеріали Четвертих Всеукр. іст. читань, [Черкаси, 16–18 травня 1994 р.]. – К.; Черкаси, 1994. – С. 57–61.
3. Чабан А. Ю. Середнє Подніпров'я в історії України з найдавніших часів до середини XVII ст.: геополітичний аспект : автореф. дис. ... доктора іст. наук : 07.00.01 / А. Ю. Чабан. – К., 1996. – 40 с.
4. Чабан А. Ю. Чигиринський двір у часи гетьманування І. Виговського / А. Ю. Чабан // Краєзнавство Черкащини : до 400-річчя від дня народження Б. Хмельницького. – Черкаси, 1996. – Вип. 5. – С. 14–18.

5. Чабан А. Середнє Подніпров'я в часи Визвольної війни середини XVII ст. / А. Чабан. А. // Битва під Корсунем і національно-визвольна війна середини XVII століття : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 350-річчю битви під Корсунем, 26 травня 1998 р. – Корсунь-Шевченківський, 1998. – С. 15–26.
6. Чабан А. Феномен Т. Шевченко / А. Чабан // Аманат [Казахстан]. – 2004. – № 2. – С. 21–42.
7. Чабан А. Кобзарь и степь / А. Чабан // Казахстанская правда [Казахстан]. – 2006. – 18 августа. – С. 3.
8. Чабан А. Постаті : історико-публіцистичні нариси / А. Чабан. – Кустанай : Печат. двор, 2006. – 640 с.
9. Чабан А. Ю. Наукові засади дослідження історії Черкащини / А. Ю. Чабан // Черкащина в контексті історії України : матеріали Третьої наук.-краєзн. конф. Черкащини, присвяч. проблемам охорони, збереження та використання історико-культурної спадщини. – Черкаси, 2008. – С. 13–19.
10. Чабан А. Ю. Історія середньої Наддніпрянщини (з найдавніших часів до кінця XVII ст.) : навч. посіб. / А. Ю. Чабан. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 639 с. : ілюстр., карти.

Про А. Ю. Чабана

1. Пономаренко М. Ф. Чабан Анатолій Юзефович / М. Ф. Пономаренко // Краєзнавці Черкащини : біобібліогр. словник. – Золотоноша, 2003. – С. 91.
2. Чабан Анатолій Юзефович – доктор історичних наук, професор : біобібліогр. покажч. / уклад.: О. З. Медалієва, Л. І. Синявська ; автор вст. слова В. М. Мельниченко. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2007. – 44 с.
3. Голиш Г. М. [Рецензія] / Г. М. Голиш // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Історичні науки. – Черкаси, 2012. – Вип. 23 (236). – С. 147–151. – Рец. на кн.: Чабан А. Ю. Історія середньої Наддніпрянщини (з найдавніших часів до кінця XVII ст.) : навч. посіб. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 639 с.

Національна всеукраїнська музична спілка

*Велич мистецтва ясніш за все виявляється в
музиці.
(Й. В. Гете)*

*Музика повинна відігравати стосовно поетич-
ного твору ту ж роль, яку по відношенню до
точного малюнка відіграє яскравість барв.
(К. Глюк)*

*Музика – універсальна мова людства.
(Г. Лонгфелло)*

Національна всеукраїнська музична спілка України (НВМС України) – одне із найстаріших і найчисельніших професійних творчих об'єднань митців України – композиторів, співаків, поетів-піснярів, музичних критиків. Першоосновою Національної всеукраїнської музичної спілки було Музичне товариство імені Миколи Леонтовича, створене у 1922 р. з ініціативи діячів української культури Кирила Стеценка, Пилипа Козицького, Михайла Вериківського, Льва Ревуцького, Бориса Лятошинського, Григорія Верьовки, Порфирія Демуцького, Миколи Грінченка, Гната Хоткевича, Нестора Городовенка та ін. У 1928 р. це творче об'єднання було ліквідовано. У повоєнні роки діяльність Музичного товариства (спочатку хорového, пізніше – музично-хорového, музичного) відновилася. На V з'їзді Музичного товариства імені М. Леонтовича у листопаді 1990 було ухвалено на його базі створити професійну творчу організацію – Всеукраїнську музичну спілку. Її головою було обрано академіка, Героя України, народного артиста, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка Анатолія Авдієвського. 8 жовтня 1998 р. постановою Кабінету Міністрів України спілці надано статус національної. Членами спілки є майже дві тисячі професійних діячів музичного мистецтва.*

У 1995 р. спілкою була заснована Премія ВМС (нині – Премія НВМС). Ця премія присуджується щорічно за вагомий внесок у галузі музичної творчості, музично-театрального мистецтва, концертно-виконавської діяльності та музикознавства. Особам, удостоєним Премії спілки, присвоюється звання лауреата із врученням диплому та пам'ятної медалі. Серед преміантів спілки – Анатолій Авдієвський, Євген Станкович, Віктор Гуцал, Юрій Станішевський, Віктор Герасимов та ін.

*http://uk.wikipedia.org/wiki/Національна_всеукр._музична_спілка

Герман (Силка) Наталія Іванівна

90

Народилася 10 серпня 1957 р. в с. Шевченко Братського району Миколаївської обл. в учительській родині. Після закінчення місцевої школи здобула вищу освіту на філологічному факультеті Черкаського педагогічного інституту ім. 300-річчя воз'єднання України з Росією за фахом «учитель української мови і літератури». Від 1979 р. працювала вчителем української мови та літератури Черкаської середньої школи № 4, а потім упродовж чотирьох років, – методистом обласної станції юних туристів. Закінчивши в 1996 р. з відзнакою курси психологів при Черкаському держуніверситеті, обіймала посаду практичного психолога в міській дошкільній установі №43.

Від 1999 р. пов'язала свою трудову діяльність з Черкаським державним університетом, очолила започатковану нею психологічну службу ВНЗ. Від 2000 р. розпочала викладацьку діяльність, працюючи на кафедрі психології університету. Нині – старший викладач кафедри практичної психології психологічного факультету ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Викладає студентам навчальні дисципліни «Основи клінічної психології», «Експериментальна психологія», «Розлади психіки особистості», «Практика психологічного впливу в клінічній психології», «Психолінгвістика» та ін. Серед проблем її наукових зацікавлень – психотерапія засобами поетичного слова, психологічний вплив музики на особистість тощо. Вона є авторкою двох навчальних видань та близько 20 статей у наукових часописах з проблем прикладної психології, бере участь у роботі наукових конференцій.

Перу Н. Герман належить також три поетичні збірки: «Зустріч сонця», «Таємниця любові», «Ка-

причію для двох сердець». Друкувалася в журналах «Ранок», «Сучасність», «Пам'ять століть», альманахах «Сонячне коло», «Філософія серця» та ін. В її поетичній творчості переважає інтимна лірика. Перекладає з російської, зокрема, поезії М. Цветасої, М. Дудіна, Г. Семенова. Десятки віршів поетеси покладено на музику, наприклад «Великдень», «Україна», «Вечірнє небо», «Заметіль» та ін. Співпрацювала з черкаськими композиторами А. Ковбасою, М. Корнем, В. Савіськом, Н. Саух. Пісні на її слова часто звучать по обласному радіо та на телебаченні. Віднедавна з'явилося й близько 20 її авторських пісень.

Як поетеса-піснярка, у 2001 р. набула членство в НВМСУ. Н. І. Герман – неодноразовий лауреат обласних конкурсів на кращу пісню до ювілеїв української незалежності. Бере участь у громадському житті, зокрема, є духовним психологом у Свято-Троїцькій церкві м. Черкаси (УПЦ КП), проводить психологічне консультування в рамках Міжнародної благодійної організації «Школа здоров'я». Відзначена регіональними і відомчими нагородами, зокрема, почесними грамотами ЧНУ.

Вибрана бібліографія

1. Герман Н. Зустріч сонця : поезії / Н. Герман. – Черкаси : Сіяч, 1999. – 40 с.
2. Герман Н. Вплив поетичного слова на особистість (психологічний аспект) / Н. Герман // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2005. – Вип. 76. – С. 155–160.
3. Герман Н. Таємниця любові : поезії / Н. Герман. – К. : Щек, 2006. – 95 с.
4. Герман Н. Капричію для двох сердець : поезії, переклади / Н. Герман. – К. : Щек, 2007. – 95 с.
5. Герман Н. І. Материнство як психологічний фе-

- номен / Н. І. Герман // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова : зб. наук. пр. Серія № 12. Психологічні науки. – К., 2009. – № 24 (48). – С. 304–315.
6. Герман Н. І. Свята Афонська гора як духовний центр християнства (про життя преподобного Ніла Мироточивого / Н. І. Герман, І. С. Савченко // Спадщина Черкащини : альманах. – Черкаси, 2009. – С. 19–21.
7. Герман Н. І. Розлади психіки особистості : [навч.-метод. комплекс] / Н. І. Герман. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. – 62 с.
8. Герман Н. І. Психологія кадрового менеджменту : [навч.-метод. комплекс] / Н. І. Герман. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. – 97 с.
9. Герман Н. І. Практика психологічного впливу в клінічній психології : [навч.-метод. комплекс] / Н. І. Герман. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. – 64 с.
10. Герман Н. І. Соціально-психологічна готовність молоді до створення сім'ї / Н. І. Герман // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова : зб. наук. пр. Серія № 12. Психологічні науки – К., 2010. – № 29 (53). – С. 370–377.

Про Н. І. Герман

1. Порубльова Г. «Найвища нагорода мені – Сонце...» / Г. Порубльова // Земля Черкаська. – 2007. – 10 серпня. – С. 6.
2. Шарый Н. Поэтессе от Бога Наталья Герман / Н. Шарый // Земля Черкаська. – 2007. – 10 серпня. – С. 6.
3. Чайка Ю. Крила поезії і любові / Ю. Чайка // Вечірні Черкаси. – 2012. – 8 серпня. – С. 3.

***Національна спілка
письменників України***

*Література має стати зброєю народу –
грізною, мов блискавка, і простою, як хліб.
(Ж. Амаду)*

*Справжні письменники – совість людства.
(Л. Фейєрбах)*

*Вірші – це політ на коні, проза – ходьба пішки.
Пішки підеш далі. На коні доїдеш швидше.
(Р. Гамзатов)*

Національна спілка письменників України (НСПУ) – добровільна творча організація професійних літераторів України: поетів, прозаїків, драматургів, критиків і перекладачів. Ця творча спілка була створена 16 червня – 12 серпня 1934 р. в Києві на I Всеукраїнському з'їзді радянських письменників як Спілка радянських письменників України – складова частина Спілки письменників СРСР, створеної того ж року.

Ухвалений тоді статут СП СРСР зобов'язував радянських письменників до активної участі в соціалістичному будівництві й підпорядкування політиці комуністичної партії. Статут визначав і єдино дозволений для радянської літератури творчий метод – соціалістичний реалізм, в основу якого покладено засади «партійності та народності». Підставою для створення Спілок письменників України та СРСР була постанова ЦК ВКП(б) від 23 квітня 1932 р. «Про перебудову літературно-художніх організацій». За цією постановою було ліквідовано всі літературні організації, які на тоді ще існували (в Україні – Всеукраїнська спілка пролетарських письменників (ВУСПП), «Плут», «Молодняк», «Західна Україна»). IV з'їзд (10–14 березня 1959 р.) перейменував СРПУ на Спілку письменників України. Число членів СРПУ на час її оформлення (1934 р.) внаслідок терору початку 1930-х становило заледве 206 осіб, на 1948 р. – 263, 1958 – 500, 1966 р. – 750, 1976 р. – 922, 1986 – 1095.

СПУ мало власні друковані органи: «Літературна Україна», «Вітчизна», «Жовтень», «Прапор»; спільно з Українським товариством дружби і культурних зв'язку з зарубіжними країнами – «Всесвіт», а з Інститутом літератури імені Тараса Шевченка – «Радянське літера-

турознавство»; російською мовою – «Радуга». Спілка мала й своє видавництво – «Радянський письменник»*.

На межі 1980-х і 1990-х Спілка письменників України стала центром національно-визвольної боротьби, саме в середовищі українського письменства започатковувалися Народний Рух України, громадські організації «Просвіта» та «Меморіал». Після здобуття Україною незалежності СПУ отримала статус національної, посутньо демократизувалася, стала одним із послідовних ініціаторів державотворчих процесів.

X з'їзд (16–19 квітня 1991) був перейменований на I з'їзд СПУ, що повинно було свідчити про відокремлення від СП СРСР і початок самостійного функціонування. II (XI) з'їзд пройшов у листопаді 1996 р. На ньому відбувся розкол, формально спричинений незаконним позастатутним (на думку частини членів) обранням Юрія Мушкетика головою правління СПУ на третій термін. Група письменників (Юрій Покальчук, Юрій Андрухович, Микола Рябчук, Ігор Римарук та ін.) вийшли з СПУ і 1997 р. утворили альтернативну Асоціацію українських письменників (АУП). Проте вже тривалий час АУП не виявляє ніякої активності, а її члени продовжують входити до складу НСПУ.

Найвищим органом СПУ (НСПУ) є з'їзди, які довгий час відбувалися нерегулярно, а починаючи з 5-го (1966 р.), скликалися за зразком партійних з'їздів раз на 5 років. З'їзд обирає правління НСПУ, яке виділяє від себе для керівництва поточною роботою раду, правління та секретаріат на чолі з головою правління. При президії СПУ працюють комісії поезії, прози, драма-

*Спілка письменників України // Енциклопедія українознавства : в 10 т. : перев. В Україні / Гол. ред. В. Кубійович. – Л. : [Б. в.], 2000. – Т. 8 – С. 3001–3002.

тургії, перекладів тощо. Спілку очолювали (поспідовно) відомі письменники: Іван Кулик, Іван Микитенко, Олександр Корнійчук, Микола Бажан, Максим Рильський, Олесь Гончар, Юрій Смолич, Василь Козаченко, Павло Загребельний, Юрій Мушкетик, Володимир Яворівський, Віктор Баранов (від 2011 р.) У складі НСПУ – 25 обласних та 1 міська (Київська) організації.

Власним видавництвом Національної спілки письменників України є «Український письменник». Систематично виходять періодичні видання НСПУ – «Літературна Україна», «Київ», «Дзвін», «Березіль», «Слово і час», «Сучасність», «Кур'єр Кривбасу» та ін. Найвищою нагородою НСПУ є медаль «Почесна відзнака»*. Окрім цього, встановлено міжнародні, всеукраїнські та регіональні премії. Однією з них є літературна премія імені В. Симоненка (як всеукраїнська, так і Черкаська обласна).

*[http://uk.wikipedia.org/wiki/національна спілка письменників України](http://uk.wikipedia.org/wiki/національна_спілка_письменників_України)

Кикоть Валерій Михайлович

Народився 29 липня 1961 р. в с. Червона Слобода Черкаського району в робітничій родині. Після здобуття загальної середньої освіти в місцевій школі вступив до Черкаського технічного училища №2, яке закінчив з відзнакою у березні 1980 р., отримавши кваліфікацію слюсаря контрольно-вимірювальних приладів та автоматики. Вищу освіту здобув на перекладацькому відділенні факультету романо-германської філології Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1985 р., диплом з відзнакою за кваліфікацією «перекладач-референт англійської та німецької мов, викладач»).

Трудову діяльність розпочав у 1980 р. електромонтером Черкаського виробничого об'єднання «Азот». Від 1985 р. до 1987 р. був військовим перекладачем у Ефіопії, потім, упродовж року, працював учителем англійської та німецької мов Червонослобідської середньої школи. Наступні три роки виконував обов'язки старшого перекладача підготовчого факультету для іноземних громадян та викладача англійської мови Черкаського інженерно-технологічного інституту.

У 1994 р. закінчив аспірантуру при кафедрі теорії і практики перекладу факультету іноземної філології Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Після цього обіймав посади начальника відділу зарубіжних зв'язків Черкаського інституту управління бізнесом, генерального директора компанії «Олен Ко Лтд» (аналітичне об'єднання «Hewlett Packard», екологічні розробки), генерального менеджера спільного азербайджансько-американського підприємства «Baku&Boston TV Communication» (ефірно-кабельне телебачен-

ня, англomовна газета «Ваку Sun», м. Баку, Азербайджан). У 2002–2006 рр. очолював управління інформаційної політики Черкаської облдержадміністрації. Після захисту в 2010 р. дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата філології на тему «Декодування та відтворення підтексту як складника поетичного макрообразу (на матеріалі поезії Роберта Фроста та її перекладів)», був обраний доцентом кафедри теорії і практики перекладу Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

У ЧНУ ім. Б. Хмельницького – від 2010 р., працює на кафедрі теорії і практики перекладу ННІ іноземних мов. Викладає студентам навчальні курси «Практика перекладу англійської мови», «Художній переклад», «Англійська мова». Пріоритетними напрямками його науково-творчих уподобань є теорія і практика поетичного перекладу, поезія, проза. Він є автором понад 60 публікацій, в тому числі збірників поезій, прози, перекладів: «Вірші. Переклади», «Промені самотності», «Сніг помирає на землі», «Квітка у вогні», навчально-методичних посібників: «Актуальні проблеми критики і редагування перекладу», «Жанрові теорії перекладу», «Компаративне вивчення літератур» та численних наукових статей. Учасник багатьох науково-практичних конференцій з перекладознавства різного рівня, в тому числі й міжнародного фестивалю письменників та перекладачів у Польщі (2007 р.).

Член Національної спілки письменників України з 1998 р., делегат V з'їзду письменників України 2006 р. У 2009 р. його збірка «Квітка у вогні» відзначена обласною літературною премією «Берег надії» ім. В. Симоненка. Нагороджений численними грамотами та дипломами, зокрема грамотою НСПУ, Почесною грамотою Черкаською

облдержадміністрації, грамотою головного військового радника радянської військової місії в Ефіопії.

Вибрана бібліографія

1. Кикоть В. М. Підтекст як вимір макрообразу / В. М. Кикоть // Вісник Київського університету : [зб. наук. ст.]. Історико-філологічні науки. – К. : Либідь, 1992. – Вип. 5. – С. 78–84.
2. Кикоть В. М. Промені самотності / В. М. Кикоть. – Черкаси : Сіяч, 1998. – 136 с.
3. Кикоть В. М. Сніг помирає на землі / В. М. Кикоть. – Черкаси : Брама, 2004. – 160 с.
4. Кикоть В. М. Тексти на піску / В. М. Кикоть. – Черкаси : Брама, 2005. – 140 с.
5. Кикоть В. М. Квітка у вогні / В. М. Кикоть. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 504 с.
6. Кикоть В. М. Аллюзія у творенні та перекладі поетичного підтексту / В. М. Кикоть // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов». – Х., 2009. – № 867, Вип. 60. – С. 126–131.
7. Кикоть В. М. Неперекладний підтекст / В. Кикоть // Вісник Черкаського національного університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 168. – С. 158–162.
8. Кикоть В. М. Декодування та відтворення підтексту як складника поетичного макрообразу (на матеріалі поезії Роберта Фроста та її перекладів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 / В. М. Кикоть. – К., 2010. – 16 с.
9. Кикоть В. М. Жанрові теорії перекладу : методич. посіб. для студ. денної форми навч. спеціальності 8.030507 «Переклад» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» / В. М. Кикоть. – Черкаси : Східноєвропейський ун-т економіки і менеджменту, 2010. – 41 с. – [Укр., англ. мова].

10. Кикоть В. М. Лінгвістичні засоби виразу гендерних стереотипів у публіцистичному ракурсі / В. М. Кикоть, О. А. Заводовський // *Europejska nauka XXI powieka – 2011 : materialy VII miedzynarodowej naukowii-praktycznej konferencji, 7–15 maja 2011 roku.* – Przemysl, 2011. – S. 36–38.

Про Кикотю В. М.

1. Білоус Г. Подивлось на світ очима серця: творчість Валерія Кикотю / Г. Білоус // *По той бік мовленого слова.* – Черкаси, 2006. – С. 318–322.
2. Поліщук В. У пошуках вічних істин / В. Поліщук // *Про класиків і неокласиків та сучасників.* – Черкаси, 2007. – С. 318–329.
3. Дігай Т. Барокова поезія Валерія Кикотю / Т. Дігай // *Холодний Яр.* – 2008. – № 3. – С. 278–281.

**Коваленко (Чуйченко) Валентина
Михайлівна**

Народилася 9 вересня 1964 р. в с. Самгородок Смілянського району Черкаської області у селянській родині. Загальну освіту здобула у Самгородській восьмирічній та Макіївській середній школах, останню закінчила у 1981 р. Після завершення навчання в Черкаському державному педагогічному інституті ім. 300-річчя воз'єднання України з Росією отримала фах учителя української мови та літератури (1989 р.). Від 1982 до 1992 р. працювала вихователкою дитячих дошкільних установ с. Самгородок та м. Черкаси, а потім, до 2002 р., – учителькою української мови та літератури Черкаської загальноосвітньої школи №5.

Захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Формування образного мислення в обдарованих учнів основної та старшої школи засобами художньої літератури» (2006 р.), а через рік отримала вчене звання доцента. Від 2002 р. і донині – доцент кафедри української літератури та компаративістики ННІ української філології і соціальних комунікацій ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

Викладає студентам та магістрантам навчальні курси з історії української літератури, шевченкознавства, мовно-літературної майстерності та спецкурси «Майстерня прозаїка-драматурга», «Майстерня поета і перекладача». Пріоритетним у колі її науково-творчих уподобань є науково-психоаналітичне прочитання української літератури, поезія, психологія літературної творчості, літературна творчість, зоропоезія. Дослідницею опубліковано понад 70 наукових праць, в тому числі навчальні посібники «Поетичний гербарій», «На осонні слова», «До щирця поетичного слова.

Психологія письменницької праці» та ін. Учасниця багатьох наукових конференцій, симпозіумів, читань.

Валентина Михайлівна – відома письменниця, авторка численних поетичних та прозових творів. Побачили світ її 15 художніх книжок: збірки поезій, оповідань, повістей, зокрема: «З любові», «Приворот-зілля», «Перелесниця», «Перевесла істин», «Трунок Сварожого рогу», «Вовчик» та ін. Її перу належить двотомна антологія дитячої та юнацької літератури Черкащини «Криничка». У творчості письменниці переважає інтимна та громадянська лірика, чимале місце належить і дитячій літературі.

Член НСПУ з 1998 р., віднедавна очолює обласну організацію спілки, редагує літературний альманах «Холодний Яр». Делегатка III, V та VIII з'їздів НСПУ. За плідну літературну творчість відзначена обласною премією ім. В. Симоненка та всеукраїнською премією «Благовіст». Веде активну громадську діяльність: депутат Черкаської обласної ради 5-го та нинішнього 6-го скликань. Нагороджена медалями «Почесна відзнака»*, «Будівничий України»**, двома почесними грамотами МОН України та численними регіональними відзнаками.

Вибрана бібліографія

1. Коваленко В. М. Трунок Сварожого рога : поезії, проза / В. М. Коваленко. – Черкаси : Брама-Україна, 2002. – 272 с.
2. Коваленко В. М. Формування образного мислення в обдарованих учнів основної та старшої школи засобами художньої літератури : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / В. М. Коваленко. – К., 2004. – 20 с.

*Медаль «Почесна відзнака» – найвища нагорода НСПУ.

**Медаль «Будівничий України» – відзнака Всеукраїнського товариства «Просвіта»

3. Коваленко В. М. Перелесниця : любовні етюди / В. М. Коваленко. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 80 с. : ілюстр. кол.
4. Коваленко В. М. Поетичний гербарій: літературно-творча студія : посіб. для вчителя / В. М. Коваленко. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 252 с.
5. Коваленко В. М. Іван Вирган: на підступах до поеми : до 100-літнього ювілею письменника-земляка / В. М. Коваленко, І. О. Кошова. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008. – 72 с.
6. Коваленко В. М. Слово про Івана Виргана : статті, спогади / упоряд.: Н. І. Вергун, В. М. Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008. – 171 с.
7. Криничка : антологія творів письменників Черкащини для дітей та юнацтва : у 2 т. / авт.-упоряд. В. Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2009. – 2 т.
8. Коваленко В. М. Вовчик : повісті, оповідання, новели / В. М. Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 127 с.
9. Коваленко В. М. Його весна goverлила громи... Психологія творчості Василя Симоненка : присвяч. 75-річчю з дня народження В. Симоненка / В. М. Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2010. – 64 с.
10. Коваленко В. М. До щирця поетичного слова. Психологія письменницької праці: інтерпретації художніх текстів : навч. посіб. / В. М. Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 354 с.

Про В. М. Коваленко

1. Поліщук В. Тодось Осьмачка – Зінько Самгородський – поема / В. Поліщук // Коваленко В. Ненароджене сонце, або великий Пій Зінька Самгородського. – Черкаси, 2000. – С. 4–6.
2. Тимошенко Ю. Чуттів немірений світ / Ю. Тимошенко // Коваленко В. Трунок Сварожого рога : поезії, проза. – Черкаси, 2002. – С. 5–10.
3. Зборовська Н. Завогнення діви в еротичному світі Валентини Коваленко / Н. Зборовська // Коваленко В. Перелесниця : любовні етюди. – Черкаси, 2006. – С. 68–74.

Пахаренко Василь Іванович

104

Народився 12 травня 1964 р. в с. Слобода Черкаського району в селянській родині. Закінчивши місцеву середню школу в 1981 р., вступив на українське відділення філологічного факультету Черкаського державного педагогічного інституту ім. 300-річчя возз'єднання України з Росією, отримав диплом учителя української мови та літератури з відзнакою (1985 р.). Шість років працював учителем Дубіївської середньої школи, а від 1991 р. до 1994 р. навчався в аспірантурі Інституту літератури ім. Т. Шевченка НАН України. Захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата філології на тему «Художні альтернативи концепції соціалістичного реалізму в українській літературі 1920-х років» (1994 р.), через три роки отримав вчене звання доцента. Від 1995 р. й донині працює на посаді доцента (від 2006 р. – професора) кафедри української літератури і компаративістики ЧДУ (ЧНУ) ім. Б. Хмельницького.

Професор В. І. Пахаренко викладає студентам та аспірантам такі навчальні дисципліни та спецкурси: вступ до літератури, теорія літератури, екзистенційні тенденції літератури, сучасні проблеми літературознавства та ін. Серед його наукових зацікавлень – проблеми теорії літератури, перекладу, літературної критики, шевченкознавства. Автор понад 250 наукових праць, в тому числі монографій, есеїв, підручників, посібників тощо. Найвідоміші з них – монографії «Незбагнений апостол: нарис світобачення Шевченка», «Начерк Шевченкової етики», «Поєдинок з Левіафаном», есей «Віті єдиного древа: Україна Східна і Західна в апокаліпсисі ХХ століття: історична література», посібник «Основи теорії

літератури», підручники «Українська література» (з грифом МОН України; для 10, 11 кл. – у співавт.) для 9, 10, 11-го класів загальноосвітньої школи та ін.

Займається художньою творчістю, зокрема, побачила світ його поетична збірка «Скалки» (1994 р.) та низка літературно-критичних творів. Член спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 10.01.01. «Українська література» при ЧНУ ім. Б. Хмельницького та Кіровоградському державному педагогічному університеті ім. В. Винниченка. Учасник численних міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських наукових конференцій.

Член НСПУ з 1994 р. За вагомі творчі успіхи відзначений міжнародною премією ім. Д. Нитченка та обласною літературною премією ім. В. Симоненка, знаком «Відмінник освіти України», грамотами й подяками.

Вибрана бібліографія

- 105
1. Пахаренко В. І. Художні альтернативи концепції соціалістичного реалізму в українській літературі 1920-х років : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.00.01. / В. І. Пахаренко. – К., 1994. – 20 с.
 2. Пахаренко В. І. Незбагнений апостол: нарис світобачення Шевченка / В. І. Пахаренко. – Черкаси : Брама, 1999. – 296 с.
 3. Пахаренко В. І. Українська поетика : підруч. для вищ. навч. закладів / В. І. Пахаренко. – Черкаси : Відлуння-плюс, 2002. – 319 с.
 4. Пахаренко В. Віті єдиного древа: Україна Східна і Західна в апокаліпсисі ХХ століття / В. Пахаренко. – Черкаси : Брама-Україна, 2005. – 304 с.
 5. Пахаренко В. І. Начерк Шевченкової етики : монографія / В. І. Пахаренко. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 207 с.

6. Пахаренко В. І. Основи теорії літератури : навч.-метод. посіб. / В. І. Пахаренко. – К. : Генеза, 2007. – 294 с.
7. Пахаренко В. І. Шкільне шевченкознавство : навч. посіб. / В. І. Пахаренко. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 255 с.
8. Пахаренко В. І. Українська література : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. І. Пахаренко. – К. : Генеза, 2009. – 368 с. : ілюстр.
9. Авраменко О. М. Українська література. 10 кл. : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, акад. курс) / О. М. Авраменко, В. І. Пахаренко. – К. : Грамота, 2010. – 279 с. : ілюстр.
10. Авраменко О. М. Українська література. 11 кл. : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, акад. курс) / О. М. Авраменко, Р. В. Мовчан, В. І. Пахаренко. – К. : Грамота, 2011. – 352 с. : ілюстр.

Про В. І. Пахаренка

1. Поліщук В. Концептуальний Пахаренко / В. Поліщук // Про класиків, неокласиків і сучасників.- Черкаси, 2007. – С. 339-344.
2. Кочерган М. П. У Шевченковому краї [В. І. Пахаренко] / М. П. Кочерган // Про час, про себе і людей : спогади.- К., 2012. – С. 186-203.
3. Іванишин П. Тарас Шевченко як етик у начерку В. Пахаренка / П. Іванишин // Іванишин П. В. Критика і метакритика як осмислення літературності : монографія. – К., 2012. – С. 169-173.

Поліщук Володимир Трохимович

Життєвий шлях В. Т. Поліщука розпочався 17 грудня 1953 р. в с. Сердюківка на Смілянщині Черкаської обл. Зростав у родині колгоспного столяра та сільської вчительки. По закінченню місцевої восьмирічки навчався в Смілянській середній школі й міському ПТУ №4, служив у Збройних Силах (підрозділ спецв'язку), працював електромонтером на Смілянському електромеханічному ремонтному заводі. У 1979 р. закінчив з відзнакою українське відділення філологічного факультету Черкаського державного педагогічного інституту і отримав направлення до Крижанівської середньої школи Звенигородського району. Там молодий учитель викладав українську мову і літературу та виконував обов'язки заступника директора школи, а невдовзі (1980 р.) очолив вказаний заклад.

Від 1984 р. працює в Черкаському педінституті: спочатку на кафедрі української мови, потім – української літератури. Восени 1991 р., відразу по закінченню аспірантури в Інституті літератури ім. Т. Шевченка НАН України, захистив кандидатську дисертацію з літературознавства, згодом здобув учене звання доцента. Від 1992 р. й донині очолює кафедру української літератури і компаративістики ЧНУ. У 2003 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філології (тема «Проблематика й особливості поезики романів і повістей Михайла Старицького»), через рік йому було присвоєно вчене звання професора. Упродовж 2005–2007 рр. обіймав посаду ректора ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

Професор В. Т. Поліщук викладає студентам та магістрантам навчальні дисципліни та спецкурси з істо-

рії української літератури, літературної Черкащини, письменницького епістолярію та ін. Він є знаним в Україні вченим-літературознавцем. Основні вектори його наукових зацікавлень – історія літератури, літературне краєзнавство, шевченкознавство. За результатами багаторічних досліджень ним опубліковано понад 500 наукових праць, з них 5 монографій, 7 авторських збірок статей, підручники, антології, хрестоматії тощо. Серед найбільш вагомих літературознавчих праць – монографії «Повість про героїку і трагедію», «Новелістика Михайла Старицького», «Повісті Михайла Старицького», «Художня проза Михайла Старицького», збірки літературознавчих статей «Під прапором неба», «Вінок лавровий, вінок терновий», «Повернення і відкриття», «Про класиків, неокласиків і сучасників», «Від Григорія Сковороди до Раїси Троянker», підручник «Література рідного краю» та ін. Один із чільних авторів фундаментального академічного видання «Історія української літератури». Упорядкував низку збірок творів письменників «розстріляного відродження» – Т. Осьмачки, О. Лана, С. Бена, Ю. Гедзя, Д. Борзяка, О. Журливої, М. Драй-Хмари, П. Филиповича, М. Доманицького та ін. Особисто організував понад 30 конференцій різного рівня, взяв участь у десятках наукових форумів. У науковій книгозбірні ЧНУ формується його особливий фонд. Вже багато років редагує серію «Філологічні науки» наукового часопису «Вісник Черкаського університету», є редактором інших фахових видань, зокрема наукових щорічників «Шевченків світ» і «Літературознавство. Фольклористика. Культурологія».

В. Т. Поліщук створив власну наукову школу, під його керівництвом захищено 3 кандидатські дисертації. Він є директором Черкаського наукового

центру шевченкознавчих досліджень, віднедавна очолює спеціалізовану вчену раду К-73.053.03 із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 10.01.01. – Українська література при ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Ініціатор створення і фундатор обласного літературно-краєзнавчого музею «Літературна Черкащина» (при ЧНУ ім. Б. Хмельницького).

Як відомий літературознавець, у 1999 р. набув членство в НСПУ. Від 1994 р. й до 2012 р. був очільником конкурсної комісії з присудження обласної літературної премії імені В. Симоненка. З 2012 р. очолює комісію з присудження Всеукраїнської літературної премії імені В. Симоненка. Веде багатогранну громадську роботу: багато років входить до складу обласного Шевченківського комітету, є членом гуманітарної ради при голові Черкаської облдержадміністрації та експертної комісії з книговидання. Дослідницько-творча діяльність вченого поцінована міжнародною премією імені Д. Нитченка, всеукраїнськими – імені О. Гірника, М. Старицького, І. Нечуя-Левицького, «Благовіст», І. Огієнка, обласною літературно-краєзнавчою ім. М. Максимовича. Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» та численними грамотами й подяками різного рівня.

Вибрана бібліографія

1. Поліщук В. Т. Від Мономаха до Сковороди (Давнє письменство і Черкащина) / В. Т. Поліщук. – Черкаси : Academia, 1995. – 52 с.
2. Рідні голоси з далеких далей: творчість письменників-емігрантів з Черкащини : статті / уклад. В. Т. Поліщук. – Черкаси : Відлуння, 2000. – 147 с.
3. Поліщук В. Т. Зі студій над класиками : літературознавчі статті / В. Поліщук. – Черкаси : Брама, 2001. – 164 с.
4. Поліщук В. Т. Новелістика Михайла Старицького :

монографія / В. Т. Поліщук. – Черкаси : Брама, 2002. – 135 с.

5. Поліщук В. Т. Повісті Михайла Старицького : монографічне дослідження / В. Т. Поліщук. – Черкаси : Брама, 2003. – 155 с.
6. Поліщук В. Т. Проблематика й особливості поетики романів і повістей Михайла Старицького : автореф. дис. ... докт. філол. наук : 10.01.01 / В. Т. Поліщук. – К., 2003. – 40 с.
7. Поліщук В. Т. Художня проза Михайла Старицького: проблематика й особливості поетики романів і повістей письменника : монографія / В. Т. Поліщук. – Черкаси : Брама, 2003. – 375 с.
8. Поліщук В. Т. Про класиків, неокласиків і сучасників / В. Т. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2007. – 358 с.
9. Поліщук В. Т. Повернення і відкриття / В. Т. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2008. – 248 с.
10. Троянкер Р. Поезії / Р. Троянкер ; уклад., авт. передм., авт. додат. В. Т. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2009. – 242 с. : фото.

Про В. Т. Поліщука

1. Трохименко В. М. Багатогранне щастя професора Поліщука / В. М. Трохименко // Трохименко В. М. Бо ти на землі людина : нариси. – Черкаси, 2002. – С. 359–364.
2. Поліщук Володимир Трохимович : біобібліогр. покажч. : до 50-річчя з дня народження / переднє слово В. Пахаренка. – Черкаси : Брама, 2003. – 40 с.
3. Пахаренко В. І. Літописець літературної слави Черкащини/ В. І. Пахаренко // Поліщук Володимир Трохимович : біобібліогр. покажч. – Черкаси, 2009. – С. 3–6.

Скорина Людмила Вікторівна

Народилася в м. Черкаси 30 жовтня 1973 р. в родині службовців. Закінчивши в 1990 р. Черкаську ЗОШ №9, здобувала вищу освіту на факультеті української філології Черкаського педагогічного інституту (державного університету), отримала диплом з відзнакою (1995 р., за спеціальністю «вчитель української мови і літератури та історії»). Навчалася в аспірантурі Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. У 2002 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук (тема – «Драматургія Івана Дніпровського: стиль, проблема характеру. Соціально-історичний контекст»), через два роки здобула вчене звання доцента.

Працювала асистентом, доцентом кафедри української літератури ЧДУ (ЧНУ) ім. Б. Хмельницького, нині – доцент кафедри української літератури та компаративістики ННІ української філології і соціальних комунікацій цього ВНЗ. Викладає студентам навчальні курси «Аналіз художнього твору», «Література та літературознавство української діаспори», «Сучасна українська література», «Історія театру», «Компаративістика», «Нові тенденції сучасного літературного процесу».

Пріоритетними напрямками її науково-творчих інтересів є компаративістика, література української діаспори, сучасна українська література тощо. Її перу належить майже 110 публікацій, в тому числі монографії «Українська драма 30-х рр. як модель масової культури та історія драматургії у поста-тях» (у співавт.), «Від модерну до авангарду: жанрово-стильова парадигма української драматургії першої третини ХХ століття» (у співавт.), курс лек-

цій «Література та літературознавство української діаспори», збірка статей, рецензій, есеїв «Мистецтво складати пазли». Взяла участь у роботі понад 30 конференцій, симпозіумів, читань різного рівня.

Член Національної спілки письменників від жовтня 2012 р. Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України.

Вибрана бібліографія

1. Скорина Л. В. Драматургія Івана Дніпровського: стиль, проблема характеру. Соціально-історичний контекст : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.0101 / Л. В. Скорина. – К., 2002. – 20 с.
2. Скорина Л. Типологія письменницьких псевдонімів за семантичною ознакою / Л. Скорина // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2003. – Вип. 49. – С. 29–36.
3. Скорина Л. Література та літературознавство української діаспори : курс лекцій / Л. Скорина. – вид. 2-е. – Черкаси : Брама, 2005. – 384 с.
4. Скорина Л. «Звитяга слова, роздумів і діла»: поезія Яра Славутича / Л. Скорина. – Черкаси : Брама, 2007. – 312 с.
5. Скорина Л. В. Українська драма 30-х рр. як модель масової культури та історія драматургії у постатях / Л. Скорина, Т. Свербілова. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2007. – 384 с.
6. Скорина Л. Від модерну до авангарду: жанрово-стильова парадигма української драматургії першої третини ХХ століття / Л. Скорина, Т. Свербілова, Н. Малютіна. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2009. – 598 с.
7. Скорина Л. Інтертекстуальне прочитання комедії Миколи Куліша «Мина Мазайло» / Л. Скорина // Дивослово. – 2011. – № 2. – С. 44–50.
8. Скорина Л. «Людино-машинна» метафора як складова семіосфери тоталітарного письменства (на матеріалі української драматургії 20-30-х років ХХ століття) /

Л. Скорина // Studia Sovietica: Семіосфера радянської культури: знаки і значення / відп. ред. В. Хархун. – К., 2011. – Вип. 2. – С. 157–167.

9. Скорина Л. Мистецтво складати пазли : статті, рецензії, есе / Л. Скорина. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2012. – 194 с.
10. Скорина Л. Специфіка використання франкового слова в повісті-есе романа Горака «Твого ім'я не вимовлю ніколи» (інтертекстуальність як маркер визначення жанрового коду твору) / Л. Скорина // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія : зб. наук. пр. – Черкаси, 2012. – Вип. 1-12. – С. 98–106.

Національна спілка театральних діячів України

*Я не знаю професії, яка вимагала би більш
вишуканих форм і більш чистих звичаїв,
ніж театр.
(Д. Дідро)*

*Театр розгортає перед нами панораму
людських страждань. Театр штучно вводить у
сферу чужих бід і за миттєве страждання
нагороджує нас солодкими слізьми і розкішним
приростом мужності й досвіду.
(Ф. Шіллер)*

Національна спілка театральних діячів України

Національна спілка театральних діячів України
(НСТДУ) – громадська творча організація, яка об'єднує діячів театального мистецтва, надає методичну й творчу допомогу своїм членам та здійснює їх соціальний захист. Вона сприяє розвитку театру, драматургії, сценографії, акторського та режисерського мистецтва.

Заснована в 1944 р. як Українське театральне товариство (УТТ), в 1987 р. товариство було реорганізовано в Спілку театральних діячів України (СТДУ). Статус національної їй було надано в 1998 р. Нині у складі цього творчого об'єднання налічується понад 7 тис. членів. Структурно Спілка складається з 7 міжобласних та одного міського (Київського) відділень, їхню роботу спрямовує правління НСТДУ. Першим головою УТТ було обрано народного артиста СРСР Івана Паторжинського. У різні роки товариство (спілку) очолювали народні артисти СРСР Наталія Ужвій, Ольга Кусенко, Сергій Данченко. Від 1992 р. їй донині очільником спілки є народний артист України, заслужений діяч мистецтв, професор Лесь Танюк. У Спілки є власні видання, серед них – часопис «Авансцена», який видається у Львові*.

НСТДУ опікується єдиним в Україні Будинком ветеранів сцени ім. Н. М. Ужвій (Пуща-Водиця), який перебуває на її утриманні. Спілка виступила засновницею низки премій для відзначення кращих працівників сцени, зокрема, імені М. Заньковецької, М. Кропивницького, Й. Гірняка, А. Бучми, «Наш родовід» та ін. Понад 60 членів Спілки отримують стипендію Президента України, 14 – стипендію Кабінету Міністрів.

*<http://uk.wikipedia.org/wiki/%20> / Національна спілка театральних діячів; <http://domaktera.com.ua/hvm-nstdu>; Енциклопедія українознавства у 10 т. / гол. ред. В. Кубійович. – Л., 2000. – Т. 9. – С. 3414 – 3415.

Луценко Валентин Михайлович

*У*лен НСТДУ з 1965 р. Упродовж 25 років працював у хореографічній групі Черкаського музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка (соліст балету, балетмейстер) (див. детальніше – С. 119–120).

*Національна хореографічна
спілка України*

*Танець – це твій пульс, твоє серцебиття, твоє
дихання. Це ритм твого життя.
Це вираження в часі і в русі, в щасті, радості,
смутку і заздрості.
(Ж. де'Амбуа)*

*Танцювати – означає бути поза собою, бути
вищим, могутнішим, прекраснішим.
(А. де'Міль)*

*Танцями не можна займатися, танцями треба
жити.
(Із соціальних мереж)*

Національна хореографічна спілка України (НХСУ) є однією з наймолодших творчих спілок. Вона була створена в 2002 р., а вже в 2004 р. отримала статус Національної. Ініціатором та засновником Спілки став Мирослав Вантух. На даний час створено 27 осередків Спілки в усіх областях України, її членами стали понад 2000 хореографів.

Від 2002 р. НХСУ організовує Всеукраїнські фестивалі-конкурси народної хореографії ім. Вірського, які проводяться з метою збереження та розвитку традицій народної хореографії, збагачення професійного й аматорського мистецтва, підвищення художнього рівня балетмейстерських постановок, активізації організаційно-творчої та пошукової роботи фольклорних експедицій, фіксації скарбів танцювального мистецтва. Як правило, в них беруть участь близько 20 тис. виконавців.

В останні роки виникло багато фестивалів, започаткованих обласними осередками Спілки та окремими хореографічними колективами. Серед них необхідно виділити: фестиваль-конкурс народної хореографії ім. Героя України М. Вантуха на Батьківщині митця в м. Львові, фестиваль-конкурс народної хореографії ім. В. Авраменка «Гопак» в м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області, «Весняні арабески» в м. Луганськ, «Танець скликає друзів» у м. Кривий Ріг, «Танцюючий бриз» в АР Крим та ще близько 50 фестивалів та конкурсів різного рівня.

Національну хореографічну спілку України від часу її створення очолює Герой України, народний артист України, народний артист Росії, лауреат Державної премії ім. Т. Г. Шевченка, академік НАМУ, професор, Генеральний директор і художній керівник Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. П. Вірського Мирослав Вантух*.

*http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_10_15.php

Луценко Валентин Михайлович

Народився 21 липня 1939 р. у м. Іркутськ Російської Федерації в робітничій родині. Навчався у студії ансамблю танцю України ім. П. Вірського, де здобув спеціальність «артист балету». Після закінчення навчання в 1956 р. був направлений до Черкаського народного хору. Від 1958 до 1961 р. проходив дійсну строкову службу на ВМФ, був солістом ансамблю пісні і танцю двічі Червонопрапорного Балтійського флоту. Після звільнення в запас повернувся до Черкаського народного хору. Від 1964 р. упродовж 25 років – у Черкаському музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка: соліст балету, балетмейстер.

У 1970 р. за сумісництвом очолив ансамбль народного танцю «Черкащанка» Черкаського педагогічного інституту, а від 1988 р. й донині працює керівником цього творчого колективу на штатній основі. Під його керівництвом народний самодіяльний ансамбль танцю «Черкащанка» здійснив понад 3000 концертних виступів, став лауреатом всесоюзних і республіканських фестивалів самодіяльного народного мистецтва, лауреатом премій ім. М. Островського та О. Кошового. Ансамбль виїздив на гастролі до більшості республік СРСР та побував з концертними виступами в багатьох країнах Східної і Західної Європи і Близького Сходу, зокрема, Росії, країнах Балтії, Польщі, Німеччині, Кіпрі, Скандинавії, Сирії, Болгарії, Чехії, Румунії, Угорщині, Словенії, Сербії та ін.

В. М. Луценко здійснив авторські постановки сотень танців та хореографічних композицій, серед них – «Привітальна», «Троїсті музики», «Квіти України», «Козаки», «Червона калина»,

«Удовицю я любив», «Біля ставу», «Український ліричний», «Гопак» та ін. Деякий час викладав студентам курси ритміки та народознавства.

Член Національної хореографічної спілки України з 2005 р., заслужений працівник культури України (1982 р.). Нагороджений почесними грамотами Верховної Ради, Кабінету Міністрів України, міністерств освіти і науки, культури. Відзначений дипломами Федерації профспілок України 1-го ст. в номінаціях «Кращий керівник аматорського колективу культурно-освітнього закладу» та «Кращий наставник культурно-освітнього закладу». Делегат 1-го з'їзду профспілки працівників освіти і науки України.

Національна спілка художників України

*Мистецтво надає крила і підносить
далеко-далеко! Кому набрид бруд, дрібні грошові
інтереси, хто збурений, образений
чи скривджений, той може знайти спокій
і насолоду лише в прекрасному.
(А. П. Чехов)*

*Художник належить своєму часу, він живе його
звичаями і звичками, поділяє його погляди.
й уявлення. (Г. Гегель)*

*Головне в мистецтві – простота, велич
і почуття, а головне в його формі –
стриманість. (Б. Брехт)*

Національна спілка художників України (НСХУ) – всеукраїнська громадська творча організація професійних митців і мистецтвознавців. Це добровільне творче об'єднання талановитих особистостей – живописців, графіків, скульпторів, майстрів декоративного мистецтва, мистецтвознавців, що генерують нові художні ідеї та проекти, осмислюють і сприяють творенню нашого життя за законами гармонії і краси.

Утворенню Спілки передували різні «громади», об'єднання, угруповання, товариства, що започаткували своє виникнення ще в першій половині XIX ст. Пожвавлення художнього життя в Україні протягом XIX – початку XX ст., формування регіональних мистецьких шкіл – київської, харківської, одеської (а також львівської та закарпатської), відкриття в 1917 р. Української академії мистецтв (згодом – Київського художнього інституту, тепер НАОМА) як вищого українського навчального художнього закладу – такими були передумови консолідації митців у єдиній творчій організації.

1933 року в Харкові було створено оргкомітет, який підготував проведення з'їзду українських митців образотворчого мистецтва. **27 жовтня 1938 р.** відбувся I з'їзд художників УРСР, який проголосив утворення Спілки радянських художників України (згодом – СХУ). Вона стала складовою частиною Спілки художників СРСР. На 1 січня 1983 р. СХУ об'єднувала 18 обласних організацій із загальною кількістю 2135 членів*. У 1998 р. Спілці присвоєно статус національної.

На сьогодні це творче об'єднання налічує близько 5 тис. спілчан, зокрема й громадян інших держав. У

*Лопухов О. М. Спілка художників України // Українська Радянська Енциклопедія : 2-е вид. – Київ, 1983. – Т. 10. – С. 461.

складі НСХУ – 79 народних художників, 109 заслужених діячів мистецтв України, 237 заслужених художників України, 41 лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка, є також дійсні члени та члени-кореспонденти Академії мистецтв України. До НСХУ входить 33 обласні, міські та регіональні організації. У складі цього творчого об'єднання – всесвітньо відомі мистецькі центри – Петриківка (декоративний розпис), Косів (різьблення, кераміка, вишивка), Львів (художнє скло, кераміка), Опішня (кераміка, ткацтво, вишивка). НСХУ має добру матеріальну базу – художні підприємства, будинки творчості і відпочинку, виставкові площі, видавничі та поліграфічні засоби, майстерні художників тощо. Спілка проводить конференції, загальнонаціональні, персональні, інноваційні виставки, пленери, трієнале. Від 1991 НСХУ видає щоквартальний ілюстрований журнал «Образотворче мистецтво». За ініціатииви Спілки Указом Президента України встановлено професійне свято – День художника (2-га неділя жовтня).

Періодично проводяться з'їзди художників України, а в період між ними роботою НСХУ керує правління. Головами Спілки обиралися відомі митці Іван Бойченко, Олександр Пащенко, Василь Касіян, Олексій Шовкуненко, Михайло Хмелько, Михайло Дерегус, Василь Бородай, Олександр Скобликов, Олександр Лопухов. Від 1990 р. й до сьогодні роботу Спілки очолює народний художник України Володимир Чепелик.

Для відзначення кращих діячів образотворчого мистецтва НСХУ спільно з Міністерством культури і мистецтв України засновано премії імені Катерини Білокур та Михайла Дерегуса. Здійснюється також нагородження Почесною грамотою НСХУ.*

*<http://uk.wikipedia.org/wiki/> національна спілка художників України.

Бондар Іван Іванович

Народився 1 жовтня 1944 р. в с. Білозір'я Черкаського району в селянській родині. Навчався в Мошнівській середній школі, яку закінчив у 1963 р. Спеціальну освіту здобув у Одеському державному художньому училищі ім. Грекова (за фахом «Художник-керамік, скульптор малих форм») та Київському державному художньому інституті, останній закінчив у 1975 р. Упродовж чверті віку працював художником Черкаського виробничо-художнього комбінату (1975–2000 рр.).

У ЧНУ ім. Б. Хмельницького – від 2000 р., старший викладач, доцент, а нині – виконувач обов'язки професора кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Має вчене звання доцента (2008 р.). Викладає студентам курси «Малюнок», «Живопис». Серед його провідних творчих зацікавлень – традиційний живопис, натюрморт, портрет. Автор близько 3 тис. живописних творів (жанрових, історичних, батальних, портретних), серед них полотна «Черкаський хліб» (триптих), «Думи мої, думи...», «Останній кошовий», «Холодноярський настрій», «Пам'яті скульптора Головка» та ін. Твори митця зберігаються в музеях України, приватних колекціях нашої країни та зарубіжжя. Учасник міжнародних, зарубіжних, регіональних виставок та пленерів, організував 50 персональних виставок (в т. ч. всеукраїнських – понад 30). Репродукції його творів надруковано в 20 каталогах (в т.ч. «Мистецький олімп України»). Автор близько 10 мистецтвознавчих публікацій.

Член Національної спілки художників України з 1985 р. За плідну творчу діяльність відзначений почесним званням «Заслужений художник України» (2000 р.). Нагоро-

джений дипломом Верховної Ради України, почесною грамотою Міністерства культури і туризму України, почесною відзнакою НСХУ, дипломами та преміями переможця художніх виставок, численними грамотами (в їх числі – міжнародними та зарубіжними).

Вибрана бібліографія

1. Бондар І. І. Психолого-педагогічні основи навчання образотворчому та декоративно-прикладному мистецтву : методолог. і метод. нариси / І. І. Бондар. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2005. – 68 с.
2. Бондар І. Істина, до якої йшов художник: методологічний аналіз життя і творчості черкаського художника Петра Козіна / І. Бондар // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2005. – Вип. 76. – С. 161–164.
3. Бондар І. І. Методологічний аналіз мистецьких студентських робіт як складова процесу формування творчої особистості / І. І. Бондар // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2005. – Вип. 73. – С. 161–164.
4. Бондар І. Візуальна мова: образ, символ, знак, символіка / І. Бондар // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія : наук. зап. каф. укр. літ. та компаративістики. – Черкаси, 2006. – Вип. 9. – С. 172–190.
5. Бондар І. Методологічний аналіз виставки малюнка та акварелі митців Черкащини в обласному художньому музеї / І. Бондар // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія : наук. зап. каф. укр. літ. та компаративістики. – Черкаси, 2006. – Вип. 5. – С. 99–106.
6. Левченко В. Містечко ратників та майстрів (з історії села Мошни) / В. Левченко, І. Бондар, А. Чорновіл [та ін.]. – К. : Просвіта, 2007. – 102 с.
7. Бондар І. Аналіз візуально-осмисленого сприйняття дипломних проектів і творів мистецтва на кафедрі обра-

зотворчого та декоративно-прикладного мистецтва / І. Бондар // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 208. – С. 166–170.

8. Бондар І. І. Золота брехня / І. І. Бондар // Сім муз. – 2008. – грудень. – № 4. – С. 6.

Про Бондаря І. І.

1. Міщенко Г. Експресія малярства / Г. Міщенко // Образотворче мистецтво. – 2005. – № 1 (53). – С. 100–101.
2. Бондар І. І. // Художники Шевченкового краю / упоряд. : Ю. П. Іщенко, І. В. Фізер. – Черкаси, 2008. – С. 139.
3. Опоегизований світ України у творчості Івана Бондаря // Рідна школа. – 2011. – № 10. – С. 28.

Касьян (Зор'янова) Тетяна Костянтинівна

Народилася 10 грудня 1957 р. в м. Дедовськ Московської обл. Російської Федерації в робітничій родині. По закінченню в 1975 р. місцевої середньої школи № 2 два роки працювала лаборантом в Московському текстильному інституті ім. О. М. Косигіна, а потім здобувала вищу освіту в цьому ВНЗ на факультеті прикладного мистецтва за спеціальністю художник-технолог.

Упродовж 21 року (від 1982 р.) працювала художником на Черкаському шовковому комбінаті. У 2003 р. розпочала викладацьку діяльність у ЧНУ ім. Б. Хмельницького, нині завідує кафедрою образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва ЧНУ. Здобула вчене звання доцента (2011 р.). Викладає студентам курси академічного живопису, малюнку, декоративно-прикладного мистецтва (батик). У колі її науково-творчих зацікавлень – живопис, декоративно-ужиткове мистецтво, графіка. Авторка близько 20 публікацій, в тому числі й навчального посібника «Академічний живопис», що отримав гриф МОН України, «Батик» та ін. Її пензлю належить понад 1500 творчих робіт, серед них – полотна «Монада», «Чаша сія», «Духовне пробудження», «Первозданні», «Шум мушлі», «Російська мадонна» та ін. Займається поетичною творчістю, зокрема, побачила світ її поетична збірка «Листу бумажі доверяю душу...» та літературно-художнє видання «Я творю и я творенье».

Проведено понад 30 персональних виставок її творів як в Україні, так і за її межами. Картини художниці зберігаються в музеях України та зарубіжжя, а також у

приватних колекціях України та США. Бере участь у роботі наукових конференцій та мистецьких пленерів.

Член НСХУ (1990 р.) та Спілки дизайнерів України (1985 р.). У 2005 р. за вагомі творчі досягнення їй було присвоєно почесне звання «Заслужений художник України». Відзначена подякою НАПН, почесними грамотами Міністерства культури, НСХУ та дипломами.

Вибрана бібліографія

1. «Листу бумажі доверяю душу...» : сб. поезии / Т. Касьян. – Черкасы : Чабаненко Ю. А., 2007. – 112 с.
2. Касьян Т. К. Порівняльний аналіз писанкарства й батика в історичному й технологічному аспектах / Т. К. Касьян // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 131. – С. 62–66.
3. Касьян Т. К. Додаткові ефекти, які допомагають створювати художні образи в техніці батика / Т. К. Касьян // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 145. – С. 50–52.
4. Касьян Т. К. Вплив мистецтва на людину. Краса як взаємозв'язок гармонійних категорій міри й числа / Т. К. Касьян // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2009. – Вип. 142. – С. 47–51.
5. Касьян Т. Академічний живопис : навч.-метод. посіб. / Т. Касьян. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. – 244 с. – Гриф МОН України.
6. Касьян Т. К. Батик : навч.-метод. посіб. до вивч. курсу «Батик» із дисц. «Декоративно-прикладне мистецтво» з практикумом у навч. майстернях для студ. ІV курсів у галузі знань 0202 – Мистецтво за напрямом підготовки 6.020205 – Образотворче мистецтво / Т. К. Касьян. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 68 с.

7. Касьян Т. К. Композиція : навч.-метод. посіб. / Т. К. Касьян, Л. І. Полудень. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – 88 с.
8. Касьян Т. К. Рисунок : навч.-метод. посіб. / Т. К. Касьян, Л. І. Полудень. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – 124 с.
9. Касьян Т. Я творю и я творенье / Т. Касьян. – Черкаси : Прес-Інформ, 2012. – 21 с.

Про Т. К. Касьян

1. Шкоденко Т. Касьян Тетяна Костянтинівна / Т. Шкоденко // Мистецький Олімп України. – К., 2006. – С. 351.
2. Касьян Тетяна Костянтинівна // Художники Шевченкового краю / упор.: Ю. П. Іщенко, І. В. Фізер. – Черкаси, 2008. – С. 142.
3. Касьян Тетяна Костянтинівна // Прекрасну і святу звеличуємо жінку. – К., 2010. – С. 167.

Клименко Віктор Іванович

130 Народився 1 травня 1932 р. на хуторі Веселому Велико-Новоселківського району Сталінської (нині Донецької) обл. Після закінчення Хутірської семирічки працював на різних роботах у місцевому колгоспі, згодом – у сільгоспідприємстві с. Одинківка (Дніпропетровщина). У 1948 р. вступив до Дніпропетровського художнього училища, однак змушений був перервати навчання у зв'язку з призовом на військову службу. Її проходив на Тихоокеанському флоті ВМФ СРСР (гідроакустик). Закінчивши художнє училище в 1958 р., працював художником Дніпропетровської обласної телестудії. Від 1959 до 1964 р. навчався в Київському художньому інституті, отримав спеціальність «художник-педагог», деякий час викладав у своїй alma mater.

У Черкасах – з 1964 р.: 35 років – художник місцевого художнього комбінату, у складі творчих груп художників працював на Сумщині (підготовка виставки до 40-річчя партизанського з'єднання С. А. Ковпака), в частинах Північного Військово-морського флоту, а також на Вінниччині, Кіровоградщині, Чернігівщині. Від 2000 р. й дотепер викладає в ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Нині обіймає посаду доцента кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва ЧНУ. Викладає студентам курси «Малюнок», «Композиція», «Образотворче мистецтво», «Живопис». У центрі його науково-творчих уподобань – українське національне мистецтво, працює в жанрах історичного, портретного та пейзажного живопису. Пензлю В. І. Клименка належить понад тисяча живописних полотен, зокрема «Богдан

Хмельницький», «Іван Сірко. Чорна долина», «Василь Симоненко», «Форсування Дніпра», «Пагорб Слави», «На шляхах століть», «1941 р. Батьківщина в небезпеці» та ін. Автор кількох публікацій у науковій періодиці та збірниках. Випущено альбоми репродукцій його полотен «Свою Україну любіть» та «Живопис».

Учасник всеукраїнських та міжнародних виставок і пленерів, організував понад 30 персональних виставок. Його твори зберігаються в музеях України, США (галерея Шлямберже, м. Санта-Роза, штат Каліфорнія), резиденції Ради Європи (Брюссель), а також у приватних колекціях України й зарубіжжя.

Член НСХУ з 1982 р., майже 35 років входить до складу обласної архітектурно-художньої ради, обирався членом правління Черкаського обласного відділення НСХУ. Має почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України» (2000 р.). Відзначений медаллю В. Сурикова, орденом «Козацька слава» 1-го ст., знаком «За особливі заслуги перед Черкащиною», почесними грамотами Міністерства культури України, НСХУ та численними регіональними нагородами. У 2002 р. визнаний «людиною року» м. Черкаси.

Вибрана бібліографія

1. Клименко В. І. Свою Україну любіть : альбом / В. І. Клименко ; авт. вст. слова А. Кузьмінський. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2003. – 114 с.
2. Клименко В. І. Національна школа образотворчості / В. І. Клименко // Педагогічний вісник. – 2005. – № 4. – С. 25–27.
3. Клименко В. Українська національна школа образотворчого мистецтва та основи професійної грамоти / В. Клименко // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2005. – Вип. 76. – С. 161–165.

4. Клименко В. Живопис : [альбом] / В. Клименко. – Черкаси: Брама-Україна, 2007. – [28 с. : ілюстр.].

Про В. І. Клименка

1. Кузьмінський А. [Передмова] / А. Кузьмінський // Клименко В. І. Свою Україну любить : альбом / В. І. Клименко. – Черкаси, 2003. – С. 3–4.
2. Підгора В. Душа і пам'ять Черкащини / В. Підгора // Клименко В. Живопис : [альбом] / В. Клименко. – Черкаси, 2007. – С. 3–5.
3. Клименко Віктор Іванович // Художники Шевченкового краю / упоряд.: Ю. П. Іщенко, І. В. Фізер. – Черкаси, 2008. – С. 143.

Олексенко Віктор Андрійович

Народився 4 червня 1948 р. у м. Дрогобич Львівської обл. в родині архітектора. Навчався в Золотоніській сш №4, черкаських №10, 19, школі робітничої молоді №1, останню закінчив у 1966 р. Спеціальну освіту здобув у Одеському художньому училищі ім. М. Грекова (1973 р.) та в Українському поліграфічному інституті ім. І. Федорова (м. Львів) за спеціальністю художник-графік (1990 р.). Від 1974 до 1975 р. очолював студію образотворчого мистецтва при черкаському Палаці піонерів, наступні три роки – художник торгової реклами Черкаської облспоживспілки. Упродовж 21 року (1977–1998 рр.) працював художником у Черкаських художньо-виробничих майстернях Спілки художників України, а від 1998 до 2003 р. – художнім редактором черкаського видавництва «Брама-Україна».

Від 2003 р. викладає в ЧНУ ім. Б. Хмельницького, нині – доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва ЧНУ. Веде навчальні заняття з академічного живопису, малюнка, комп'ютерного дизайну, художньо-комп'ютерної графіки. У колі його науково-творчих зацікавлень – комп'ютерна, промислова та книжкова графіка, станковий живопис, інсталяція, естамп, поезографіка, постмодерн. Серед його найвідоміших творів – полотна «Джерело», «Містерія Аратта», «Одвічний герць», «Пророк. Портрет Івана Франка», асамбляжі «Богом даний», «Отверзи уста свої», інсталяція «Як він ішов», естамп «Гімн коханню», макети та ілюстрації до книг В. Коваленко «Тру-

нок Сварожого рогу», «Перелесниця» та ін. Плідно працює і в галузях геральдики і вексилології. Твори В. Олексенка зберігаються в музеях та приватних колекціях України та зарубіжжя (зокрема, Бельгії, Німеччини, Польщі). Учасник всеукраїнських та міжнародних виставок, пленерів, форумів, організував 12 персональних виставок.

Займається літературною творчістю: він є автором збірок «Доктрина серця» і «Крик» (поезія, проза, поезографіка тощо). Опублікував декілька статей у науковій періодиці та збірниках, підготував методичні вказівки для студентів з друкованої графіки.

Член НСХУ з 1992 р., заслужений художник України (2009 р.). Відзначений грамотами та дипломами НСХУ, Міністерства культури України та іншими відомчими й регіональними грамотами.

Вибрана бібліографія

1. Олексенко В. А. Доктрина серця : поезії, поезографіка, поезомалярство, асамбляжі, об'єкт / В. А. Олексенко. – К. : Брама, 1999. – 32 с.
2. Олексенко В. А. Церковно-слов'янська літера «Х» – один із символів інверсії у контексті «загального ритму» / В. А. Олексенко // Знак, символ, образ : матеріал. Міжвузівського наук.-практ. семінару з проблем семіотики, [12 жовтня 1999]. – Черкаси, 1999. – С. 3–8.
3. Олексенко В. А. Крик : поезії, проза, графіка, поезографіка / В. А. Олексенко ; ред., авт. передм. С. П. Левченко. – Черкаси : Брама, 2001. – 39 с.
4. Коваленко В. Трунок Сварожого рога : поезії, проза / В. Коваленко ; [макет, художнє оформлення, ілюстрації, обкладинка В. Олексенка]. – Черкаси : Брама-Україна, 2002. – 272 с.
5. Олексенко В. А. Друкована графіка : методичні вказівки / В. А. Олексенко. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 52 с.

6. Коваленко В. Перелесниця : любовні етюди / В. Коваленко ; [макет, художнє оформлення, ілюстрації, обкладинка, суперобкладинка В. Олексенка]. – Черкаси, 2006. – 80 с. : ілюстр. кол.
7. Олексенко В. А. Асамбляж «Моя Афродіта» / В. А. Олексенко // Жіночий образ в сучасному українському мистецтві (кінець ХХ ст.). – К., 2007. – С. 92.
8. Олексенко В. А. Історія створення кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва / В. А. Олексенко // Черкаський національний університет: історія і сучасність : матеріали конф., присвяч. 85-річному ювілею ЧНУ ім. Б. Хмельницького / редкол.: В. В. Масненко, В. Т. Поліщук, Ю. В. Триус [та ін.]. – Черкаси, 2007. – С. 83–86.

Про Олексенка В. А.

1. Петрова О. М. Археологічний мемуаризм на мольберті живописця із Черкас / О. М. Петрова // Образотворче мистецтво. – 1996. – № 2. – С. 55.
2. Федорук О. К. Десятиріччя Олексенкового pro et contra / О. К. Федорук. // Сучасність. – 2000. – № 9. – С. 133–137.
3. Олексенко Віктор Андрійович // Художники Шевченкового краю / упоряд.: Ю. П. Іщенко, І. В. Фізер. – Черкаси, 2008. – С. 149.

Фізер Іван Васильович

Народився 17 червня 1953 р. в с. Лопушанка Свалявського району Закарпатської обл. у селянській родині. Після закінчення 8 класів Дусинської сш навчався в Ужгородському училищі декоративно-прикладного мистецтва, потім служив у ракетних військах. Працював на заводі ВТО «Електрон» інженером з естетики. У 1980 р. з відзнакою закінчив Львівський державний інститут прикладного та декоративного мистецтва.

Від 1980 р. проживає в м. Черкаси. Понад 16 років працював художником ДПМ Черкаського художнього комбінату, а в 1996 р. обійняв посаду відповідального секретаря обласної організації СХУ.

На викладацькій роботі в ЧДУ (ЧНУ) ім. Б. Хмельницького – від 2001 р. (спочатку за сумісництвом, а з 2010 р. – на постійній основі). Здобув вчене звання доцента (2008 р.), нині працює на кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва ЧНУ. Викладає студентам навчальні курси «Декоративно-прикладне мистецтво», «Малюнок», «Скульптура», «Кольорознавство» та ін. Серед його творчих зацікавлень – скульптура, графіка, ДПМ, декоративний традиціоналізм тощо. Він є автором навчально-методичних посібників «Колір в інтер'єрі житлових приміщень», «Українська витинанка», «Оптичне та механічне змішування», взяв участь в упорядкуванні альбому «Національна спілка художників України».

Пензлю та різцю майстра належить понад 800 творчих робіт: картин, офортів, скульптур. Найвідоміші твори – «Господар гір», «Покіс», «Ватра», «Оранта», «Велет-гора», «Данилю Нарбут». Роботи І. В. Фізера зберігаються в музеях України, а та-

кож у приватних колекціях України й зарубіжжя. Учасник всеукраїнських та міжнародних виставок і пленерів, організував 14 персональних виставок.

Член НСХУ з 1986 р., відповідальний секретар обласної організації спілки. Лауреат та дипломант всеукраїнських і регіональних мистецьких виставок. Відзначений почесним званням «Заслужений художник України» (2001). Нагороджений почесними грамотами НСХУ, численними відомчими та регіональними відзнаками.

Вибрана бібліографія

1. Фізер І. В. Колір в інтер'єрі житлових приміщень : метод. вказів. до вивч. курсу «Кольорознавство» / І. В. Фізер. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2005. – 36 с.
2. Фізер І. В. Оптичне та механічне змішування / І. В. Фізер, В. М. Співак. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2006. – 24 с.
3. Фізер І. В. Українська витинанка : до вивч. курсу «Декоративно-прикладне мистецтво» / І. В. Фізер. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2007. – 48 с.
4. Художники Шевченкового краю / упор.: Ю. П. Іщенко, І. В. Фізер. Черкаси : Брама-Україна, 2008. – 176 с. : ілюстр.

Про Фізера І. В.

1. Фізер Іван Васильович // Художники Шевченкового краю / упор.: Ю. П. Іщенко, І. В. Фізер. – Черкаси, 2008. – С. 154.
2. Федорук О. Творити й бути щасливим / О. Федорук // Образотворче мистецтво. – 2011. – № 2. – С. 6-8.

Предметний покажчик

А

«Авансцена» 115
аграрна історія 54, 59
академік 42, 43, 80, 89, 118
Академія суспільних наук 84
альбом 131, 132, 136
ансамбль народного танцю «Черкащанка» 119
антологія 102, 103
антропоніміка 35
археологічна експедиція 34
археологічний музей 34
археологія 34, 35
архітектурно-художня рада 131
асамбляж 133
асистент 11, 28, 34, 111
Асоціація українських письменників (АУП) 95
аспірантура 11, 24, 28, 48, 55, 59, 71, 76, 79, 84, 97, 104, 107

Б

балетмейстер 116, 118, 119
батик 127, 128
«Березіль» 96
бібліографічний покажчик 47, 49, 50
бібліографія 5, 10, 12, 16, 18, 20, 22, 23, 26, 30, 32, 33, 35, 39, 46, 47, 49, 53, 56, 60, 64, 69, 73, 77, 81, 86, 91, 99, 96, 99, 102, 105, 109, 112, 125, 128, 131, 134, 137, 121, 124, 127, 130
біографістика 45, 59
біоісторіографія 52
біохімія 24
«Богданівські читання» 52
Будинок ветеранів сцени 115
букросинг-клуб 39

В

вексилологія 133

Великотроянівська середня школа 84
«Вечірні Черкаси» 38
виставка 12, 123, 125, 127, 130, 131, 134, 137
Вишестеблівська середня школа 11
Вища відзнака НРУ «За заслуги перед українським народом» 35
«Вища школа» 67
відзнака 5, 9, 28, 35, 38, 44, 48, 56, 59, 73, 76, 79, 90, 97, 104, 111, 125, 136
відзнака МОН «За наукові досягнення» 81
військова (воєнна) історія 32, 80
Військово-морський флот 119, 130
«Вісник Золотоніщини» 10
«Вісник Черкаського університету» 15, 45, 52, 56, 67, 72, 81, 85, 108
«Вітчизна» 94
«Всесвіт» 94
Всеукраїнська спілка краєзнавців 42, 43,
Всеукраїнська спілка пролетарських письменників (ВУСПП) 94
Вчена рада 26, 29, 45
вчений секретар 48, 60

Г

газета 9, 10, 12, 15, 20, 26, 35, 38, 40, 47, 71, 98
гендерна історія 56
географічний факультет 71
геополітичні аспекти регіональної історії 85
Герой України 43, 89, 118
графіка 122, 127, 133, 134, 136
громадське життя 20, 29, 30, 64, 91
громадянська лірика 102
«Гуржівські історичні читання» 60, 72, 80

Д

декан 29, 55, 71, 72, 76
декоративний традиціоналізм 127, 136
декоративно-прикладне мистецтво 127
День журналіста 8

День художника 123
депутат 26, 46, 68, 73, 86, 102
«Дзвін» 96
дитяча література 102
Дніпропетровська обласна телестудія 130
Дніпропетровське художнє училище 130
Дніпропетровський державний університет 11, 51
довідник 65, 80, 82
доктор історичних наук 51, 54, 82, 87
доктор наук з соціальних комунікацій 11, 19
доктор педагогічних наук 66, 70
доктор політичних наук 29
доктор філологічних наук 107
доктор філософських наук 14
доктор хімічних наук 24
докторант 19, 71
докторантура 11, 29, 63, 76
Донецький національний університет 80
Донецький політехнічний інститут 14
доцент 11, 14, 19, 24, 28, 29, 38, 44, 47, 48, 51, 55, 63, 64, 66, 71,
76, 98, 101, 104, 107, 111, 124, 127, 130, 133, 136
дошкільна установа 101
драматургія, драматург 94, 101, 111, 112, 115
Дусинська середня школа 136

Е

економічна історія 72
економічний факультет 67
екскурсовод 55
електромонтер 34, 79, 97, 107
есей 104, 110
естампт 133
етноісторія і етногенез 35
етносоціальні процеси середньовічної історії України 76

Ж

живопис 122, 124, 127, 128, 130, 131, 132, 133
«Жовтень» 94

журналістика, журналіст 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 17, 18, 21, 23,
27, 32, 37, 38, 40
«Журналіст року» 8
«Журналіст України» 7

З

завідувач кафедри 14, 24, 55, 59, 71, 72, 79, 107, 127
Заслужений діяч мистецтв України 115, 123, 131
Заслужений діяч науки і техніки України 26
Заслужений працівник культури України 112
Заслужений працівник освіти України 16, 68
Заслужений художник України 124, 128, 134, 137
«Західна Україна» 94
збірка 2, 90, 98, 102, 105, 108, 112, 127, 134
«Зірка української журналістики» 9
з'їзд 7, 8, 42, 45, 73, 81, 89, 94, 95, 98, 102, 120, 122, 123
знак «Відмінник освіти України» 64, 73, 81, 105, 109
знак «За особливі заслуги перед Черкащиною» 73, 86, 131
знак «Петро Могила» 45, 53
значок «Відмінник народної освіти» 45, 53, 81, 86
Золота медаль 28, 44, 48, 66, 76
Золота медаль української журналістики 9
«Золоте перо» 9
Золотоніська райдержадміністрація 44
Золотоніська середня школа № 4 14, 133
зоропоезія 101

І

інсталяція 133
Інститут археології НАН України 34
Інститут журналістики КНУ ім. Т. Шевченка 19
Інститут історії України НАН України 63
Інститут конституційної і правової політики 28
Інститут літератури імені Т. Шевченка НАН України 11,
104, 107, 111
Інститут міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка 28
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих 66
Інститут політичних та етнонаціональних досліджень
НАН України 29

Інститут хімічної фізики 24
інтелектуальна власність 59
інтимна лірика 91, 102
історико-юридично-філософський факультет 29, 72, 76
історична географія 72
історичний факультет 28, 34, 44, 48, 51, 60, 80, 85
історіографія 51, 52, 53, 85
історія кооперативного руху 80
історія літератури 108
історія повсякдення 56
історія селянства 52, 80

К

Кабінет Міністрів України 43, 89, 115
кандидат історичних наук 5, 28, 44, 48, 51, 55, 59, 63, 71, 76, 79, 84
кандидат наук із соціальних комунікацій 38
кандидат педагогічних наук 66, 101
кандидат філологічних наук 11, 98, 104, 107
Карагандинський державний університет 24
каталог 124
Катеринопільська середня школа №1 71
кафедра архівознавства, новітньої історії та СІД 34, 44, 48, 51, 85
кафедра видавничої справи, редагування і теорії інформації 11, 38
кафедра всесвітньої історії 44
кафедра державного управління і соціально-політичних наук 14
кафедра державно-правових дисциплін 29
кафедра журналістики, реклами та PR-технологій 19
кафедра зарубіжної преси та інформації 19
кафедра засобів масової комунікації 11
кафедра інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін 59
кафедра історії та етнології України 48, 55, 59, 76, 84
кафедра історіографії, джерелознавства та СІД 44, 48, 51, 72, 85
кафедра квантової хімії 24

кафедра літератури 11
кафедра мовної підготовки 11
кафедра новітньої історії і права 28, 34, 51, 59, 79
кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва 124, 125, 127, 130, 133, 135, 136
кафедра політичної економії та наукового комунізму 51
кафедра політології і права 14
кафедра практичної психології 90
кафедра психології 90
кафедра романо-германської філології 11
кафедра теорії і практики перекладу 97
кафедра теорії та історії держави і права 28
кафедра туризму і готельно-ресторанної справи 63
кафедра української літератури та компаративістики 19, 101, 104, 107, 111
кафедра української мови 107
кафедра фізичної хімії 24
кафедра хімії 24
кафедра якості, стандартизації та органічної хімії 24
квантова хімія 24, 25
«Київ» 96
Київський державний (національний) університет ім. Т. Г. Шевченка 19, 34, 97
Київський державний педагогічний інститут ім. М. Горького 79
Київський державний політехнічний інститут 11
Київський державний художній інститут 122, 124, 130
Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка 105
Книга Пам'яті 68
книжкова графіка 133
комп'ютерна графіка 133
компаративістика 111
композитор 89
конкурсна комісія 73, 86, 109
конференція 12, 15, 25, 45, 49, 56, 60, 64, 72, 73, 77, 90, 98, 102, 105, 112, 123, 128

кореспондент 38
Корсунь-Шевченківське педагогічне училище 38
«Краєзнавство» 42
«Краєзнавство Черкащини» 73
Красноярська восьмирічна школа 71
«Краща первинна журналістська організація» 9
«Краща районна (міськрайонна) газета» 9
«Кращий футбольний оглядач» (ім. П. Римаренка) 9
Криворізька середня школа 11
Криворізький державний педагогічний інститут 11
критик 94
«Кур'єр Кривбасу» 96

Л

лексико-семантична структура медіатекстів 38
«Літературна Україна» 94, 96
літературне краєзнавство 108
«Літературознавство. Фольклористика. Культурологія» 108
літературно-краєзнавчий музей 108
Львівський державний інститут прикладного та декоративного мистецтва 136
Львівський державний університет ім. І. Франка 19

М

магістрант 14, 24, 29, 44, 52, 56, 59, 66, 72, 79, 85, 101, 104, 107
масова комунікація 12
медаль АН Казахстану 26
медаль «Будівничий України» 102
медаль «За військову доблесть» 52, 53
медаль «За трудову доблесть» 64, 68
медаль «Незалежність України» 68
медаль «Почесна відзнака» 96, 102
медаль В. Сурикова 131
медіакультура 12
медіаосвіта 12
«Меморіал» 95
мистецтвознавець 122
мистецький пленер 123, 124, 128, 131, 134, 137

Міжнародна академія наук з екології, безпеки людини і природи 72, 80, 81
Міжнародна премія ім. Д. Нитченка 105, 109
Міжнародна слов'янська академія освіти ім. Я. А. Коменського 68
Міжнародна федерація журналістів 8
мовна культура журналіста 38
молекулярна електроніка 24
«Молодняк» 94
«Молодь Черкащини» 15, 35
монографія 12, 13, 15, 16, 19, 25, 45, 46, 52, 56, 57, 59, 61, 62, 64, 65, 67, 69, 72, 77, 78, 80, 85, 104, 105, 108, 110, 111, 102, 105
Московський текстильний інститут ім. О. М. Косигіна 127
Мошнівська середня школа 124
музеєзнавство 35
музей історії ЧНУ ім. Б. Хмельницького 52
музейна та пам'яткоохоронна справа 72
Музичне товариство імені М. Леонтовича 89

Н

навчальний курс (дисципліна) 14, 19, 34, 38, 44, 45, 48, 52, 56, 59, 63, 66, 67, 72, 76, 79, 80, 85, 90, 98, 101, 104, 107, 108, 111, 124, 127, 130, 133, 136
навчальний посібник 12, 15, 29, 38, 45, 46, 49, 52, 56, 60, 64, 67, 72, 77, 80, 85, 98, 101, 104, 127, 136
нанофармакологія 24
НАОМА 122
НАПН 30, 68, 127
Народний артист 115, 118
Народний художник України 123
народознавство 120
натюрморт 124
наукова бібліотека 44, 48
наукова школа 25, 67, 80, 108
Наукове товариство ім. Т. Шевченка 35, 52
науковий співробітник 55

науковий форум 15, 20, 25, 29, 35, 38, 52, 67, 80, 108
Науковий центр з вивчення історії Середнього
Подніпров'я 85
Науковий центр шевченкознавчих досліджень 108, 109
Науково-дослідний інститут фізики і хімії
функціональних матеріалів 25
Національна всеукраїнська музична спілка (НВМС)
України 88, 89, 91
Національна премія ім. Т. Шевченка 89, 118, 123
Національна скаутська організація України «Пласт» 20
Національна спілка журналістів України (НСЖУ) 3, 4, 6,
7, 8, 9,
10, 12, 15, 18, 20, 22, 23, 26, 29, 32, 33, 35, 38
Національна спілка краєзнавців України (НСКУ) 3, 4, 41, 42,
45, 49, 52, 56, 60, 64, 68, 73, 77, 81, 83, 86
Національна спілка письменників України (НСПУ) 3, 4, 93,
94, 95, 96, 98, 102, 105, 109, 112
Національна спілка театральних діячів України (НСТДУ)
114, 115, 116
Національна спілка художників України (НСХУ) 3, 121,
122, 123, 124, 128, 131, 134, 137
Національна хореографічна спілка України (НХСУ) 117,
118, 119
Національний заслужений академічний ансамбль танцю
України ім. П. Вірського 118, 119
ННІ економіки і права 14, 29, 59, 63
ННІ іноземних мов 98
ННІ історії і філософії 34, 48, 51, 55, 72, 76, 79, 85
ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва
127, 130, 136
ННІ природничих наук 24
ННІ української філології і соціальних комунікацій 12,
19, 38, 101, 111
«Нова Доба» 10, 15, 35

О

обком профспілки працівників освіти та науки 45
обласний Шевченківський комітет 68, 73, 86, 109

«Образотворче мистецтво» 123
Одеське державне художнє училище ім. Грекова 124, 133
орден Данила Галицького 86
орден Дружби народів 68
орден «За заслуги» 68
орден «Знак пошани» 86
орден «Козацька слава» 131
орден Преподобного Нестора Літописця 69, 86
орден «Святий Дмитро Солунський» 68, 69
орден Святого рівноапостольного князя Володимира 68
особовий фонд 108

П

палеонтологія 35
переклад, перекладач 91, 94, 96, 97, 98,
персональна виставка 124, 127, 131, 134, 137
Петропавлівський державний університет 71
письменник 83, 93, 94, 95, 96, 98, 102, 103, 105, 109, 110, 112
підручник 67, 69, 72, 104, 105, 108
«Плуг» 94
поезія, поет 3, 20, 88, 89, 91, 92, 94, 95, 98, 99, 100, 101, 102,
103, 110, 112, 127, 128, 134
поезографіка 134
поет-пісняр 89, 91
«Поклик долі» 20
Полтавський педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка
28, 44
порівняльне мовознавство 35
Посольство України в Республіці Казахстан 84
постмодерн 133
почесна грамота 9, 12, 30, 46, 56, 60, 73, 77, 91, 98, 102, 112,
123, 125, 128, 131, 137
Почесна грамота Верховної Ради України 86, 120
Почесна грамота Кабінету Міністрів України 73, 120
Почесна грамота Президії Верховної Ради УРСР 86
Почесний краєзнавець України 43, 45, 64, 73
практичний психолог 90
«Прапор» 94

Премія «Благовіст» 102, 109
Премія ім. К. Білокур 123
Премія ім. А. Бучми 115
Премія ім. Я. Галана 7
Премія ім. О. Гірника 109
Премія ім. Й. Гірняка 115
Премія ім. М. Дерегуса 123
Премія ім. М. Заньковецької 115
Премія ім. П. Ігнатенка 9
Премія ім. О. Кошового 119
Премія ім. М. Кропивницького 115
Премія ім. М. Максимовича 43, 46, 49, 73, 83
Премія ім. А. Москаленка 9
Премія ім. І. Нечуя-Левицького 109
Премія ім. І. Огієнка 109
Премія ім. М. Островського 119
Премія ім. В. Симоненка 73, 96, 98, 102, 105
Премія ім. М. Старицького 109
Премія ім. П. Тронька 43
Премія ім. І. Франка 8
Премія ім. Д. Яворницького 43
Премія «Наш родовід» 115
Премія НВМС 89
«Прес-Центр» 10
приватна колекція 124, 128, 131, 134, 137
проблема верховенства права 29
проблема післядипломної та секундарної освіти 67
проза, прозаїк 93, 94, 98, 101, 102, 103, 108, 110, 134
«Просвіта» 95
професор 11, 14, 15, 24, 25, 26, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 59, 66, 68, 70, 71, 72, 73, 75, 79, 80, 82, 84, 85, 87, 104, 107, 110, 115, 124
Профспілкова премія ім. Народного вчителя О. А. Захаренка 46
психологічна служба 90
психологічний факультет 90
психотерапія 90
публікація 19, 23, 25, 29, 35, 45, 64, 72, 85, 98, 111, 124, 127, 131

Р

радіофір 10, 12, 15, 18, 23, 29, 32, 35
«Радуга» 95
«Радянське літературознавство» 94, 95
«Радянський письменник» 95
«Реабілітовані історією» 68, 85
регіональна історія 72
редактор 12, 38, 45, 56, 81, 108
редакція 23, 39, 71
редколегія 29, 45, 60, 67, 72, 81, 85
ректор 66, 70, 107
рецепція ліберальних ідей в політико-правовій думці 29
ритміка 120

С

Самгородська восьмирічна школа 101
Свято-Троїцька церква 91
секретар-друкарка 55
семинар 15, 39, 134
Сибірський фізико-технічний інститут 24
симпозіум 12, 48, 56, 60, 64, 72, 80, 85, 102, 112
скульптура 136
«Слово і час» 96
службовець 11, 14, 19, 28, 29, 37, 44, 63, 71, 79, 111
Смілянське ПТУ №4 107
соліст 116, 119
соціально-філософські аспекти культури 14
соціокультурна історія 56
спеціалізована вчена рада 29, 52, 56, 60, 68, 72, 80, 85, 105, 109
спеціальні історичні дисципліни 45
Спілка незалежної української молоді 20
Спілка радянських письменників України 94
Спілки дизайнерів України 128
Срібна медаль 84
старший лаборант 48
Стаханівське ПТУ №22 79
Стаханівський вагонобудівний завод 79
Стипендіат Верховної ради України 60

Стипендіат Кабінету Міністрів України 60
Стипендія Кабінету Міністрів України 115
Стипендія Президента України 115
студент 9, 12, 14, 19, 24, 29, 34, 35, 38, 44, 48, 52, 56, 59, 63, 66, 72, 76, 79, 85, 90, 98, 101, 104, 107, 111, 120, 124, 127, 134, 136
«Сучасність» 96
сценографія 115

Т

Тарнавська восьмирічна школа 63
телефір 10, 12, 15, 18, 20, 23, 25, 29, 32, 35
теоретико-методологічні основи туризму 63
теорія й методологія історичної науки 52
теорія літератури та інформації 12
товариство «Знання» 81
товариство бджолярів-любителів 19
товариство істориків-аграрників 35, 52
Томський державний університет 24
топоніміка 35
тоталітарна преса 19

У

Ужгородське училище декоративно-прикладного мистецтва 136
Українська академія історичних наук 80
Українська академія мистецтв 122
Українська академія наук національного прогресу 15
Українське театральне товариство (УТТ) 115
Український комітет краєзнавства 42
Український поліграфічний інститут ім. І. Федорова 133
український самвидав 19, 20
«Український письменник» 96
«Український селянин» 52, 60, 72, 80, 85
Ульяновський районний будинок піонерів 84
Уманський державний педагогічний інститут ім. П. Тичини 84
учитель англійської та німецької мов 97
учитель географії 71

учитель початкових класів 38
учитель російської мови та літератури 11, 63
учитель української мови та літератури 38, 59, 90, 101, 104, 107
учитель фізики 66

Ф

факультет журналістики 20
факультет прикладного мистецтва 127
факультет романо-германської філології 97
Федерація профспілок України 120
фестиваль-конкурс 118
фізико-математичний факультет 66, 84
фізичний факультет 24
філософія науки 14
філософський факультет 14
філософсько-політичні проблеми глобалістики 14
фольклор 19
«Фотожурналіст року» 8
фотоніка органічних наноматеріалів 24, 25
Харківський державний педагогічний інститут (університет) 55
Харківський державний університет (ХНУ імені В. Н. Каразіна) 55
«Холодний Яр» 102
хореограф 118
хореографічна композиція 119
хрестоматія 60, 61, 67, 69, 108
художник 3, 4, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137
художник-технолог 127

Ц

Центр європейської та євроантлантичної інтеграції 30

Ч

Чапаєвська середня школа 44, 48
«Черкаси» 71
«Черкаситурист» 63

Черкаська загальноосвітня школа №5 101
Черкаська загальноосвітня школа №9 111
Черкаська загальноосвітня школа № 31 59
Черкаська загальноосвітня школа №11 28
Черкаська загальноосвітня школа-гімназія №20 71
Черкаська загальноосвітня школа №33 28
Черкаська Лісостепова археологічна експедиція 34
Черкаська обласна рада 46, 69, 102
Черкаська облдержадміністрація 34, 56, 64, 84, 85, 98, 109
Черкаська середня школа №1 (гімназія) 34
Черкаська середня школа № 3 55
Черкаська середня школа №4 90
Черкаське виробниче об'єднання «Азот» 97
Черкаське середнє професійно-технічне училище № 1 66
Черкаське технічне училище №2 97
Черкаський виробничо-художній комбінат 124, 130, 136
Черкаський державний педінститут 14, 28, 51, 63, 66,
71, 79, 84, 90, 104, 107, 111, 119
Черкаський державний технологічний університет 24, 97
Черкаський економіко-правовий коледж 55
Черкаський завод хімічного волокна 79
Черкаський інститут (академія) пожежної безпеки імені
Героїв Чорнобиля 11
Черкаський інститут банківської справи 71
Черкаський інститут управління бізнесом
(Східноєвропейський університет економіки і менедж-
менту) 63, 98
Черкаський обласний краєзнавчий музей 34, 55
«Черкаський край» 10, 15
Черкаський музично-драматичний театр ім. Т. Шевченка
116, 119
Черкаський народний хор 116
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельниць-
кого 11, 19, 24, 28, 38, 44, 48, 49, 51, 52, 55, 56, 59, 60, 63, 66,
71, 72, 76, 79, 80,
84, 85, 90, 98, 101, 104, 105, 107, 109, 111, 124, 127, 130, 133, 136
Черкаський обком КПУ 51, 66, 71, 79. 84

Черкаський шовковий комбінат 127
«Черкащина в контексті історії» 73
читання 12, 13, 25, 29, 52, 60, 72, 80, 102
член-кореспондент 43, 72, 80, 81, 123
член-кореспондент НАПН 68

Ш

«Шевченків світ» 104, 108
шевченкознавство 107
Шполянська середня школа №1 20

Ю

ювенологія 14
юрисдикція та практика Європейського суду 29

Іменний покажчик

А

Авдієвський А. 89
Авраменко О. 106
Акуленко І. 69
Амаду Ж. 93
Андрухович Ю. 95

Б

Бажан М. 95
Байдін Ю. 30
Баранов В. 96
Безносюк С. 26
Бен С. 108
Біда О. 70
Білокур К. 123
Білоус Г. 100
Бойко В. 27
Бойченко І. 123
Бондар І. 124, 125, 126
Борзяк Д. 108
Бородай В. 123
Борщ М. 4
Брехт Б. 121
Бучовський І. 36
Бушин М. 17, 54, 58, 81

В

Вантух М. 118
Варган І. 103
Велівченко В. 31
Вербило Є. 8
Вергун Н. 103
Вериківський М. 89
Верховський М. 82
Верьовка Г. 89
Винниченко В. 105
Вишневецький Д. 77

Віргуш Н. 4
Вовк О. 70
Водотика С. 81
Волошкевич Г. 31
Врангель П. 59, 61

Г

Галан Я. 7
Гаман П. 16
Гамзатов Р. 93
Гегель Г. 121
Герасимов В. 89
Герман Н. 90, 91, 92
Гете Й. 88
Гірник О. 109
Гірняк Й. 115
Глюк К. 88
Голиш Г. 5, 10, 44, 45, 46, 47, 50, 87
Голиш Л. 5, 48, 49, 50
Гончар О. 96
Городовенко Н. 89
Гоцуляк В. 51, 52, 53, 54
Грінченко М. 89
Грушевський М. 51, 52, 53

Г

Губенко І. 57
Гуцал В. 89
Г
Гедзь Ю. 108

Д

Данченко С. 115
де'Амбуа Ж. 117
де'Міль А. 117
Демуцький П. 89
Денікін А. 59, 61

Дерегус М. 123
Дігай Т. 100
Дідро Д. 114
Доманицький М. 112
Драй-Хмара М. 112
Драч О. 55, 56, 57, 58
Дробний І. 4
Дудіна М. 91
Дьорова Т. 64

Є

Євтух М. 70
Євтушенко М. 65

Ж

Журинов М. 26
Журлива О. 108

З

Забеліна О. 78, 82
Заводовський О. 100
Загребельний П. 36
Заньковецька М. 115
Зборовська Н. 103
Зеленько О. 4
Зражевська Н. 11, 12, 13

І

Івангородський К. 78
Іванишин П. 106
Ігнатенко П. 9
Ільченко О. 47
Іщенко М. 14, 15, 16, 17
Іщенко Ю. 126, 129, 132, 135, 137

К

Калініченко В. 58
Каразін В. 55
Кас'ян В. 123
Касярум К. 70

Кас'ян Т. 127, 128, 129
Катренко А. 30
Кецле Г. 26
Кикоть В. 18, 97, 98, 99, 100
Кіпіані В. 21
Клименко В. 130, 131, 132
Клименко Т. 74
Кобзев Г. 27
Коваленко В. 4, 101, 102, 103, 134, 135
Ковальчук О. 82
Ковбаса А. 91
Ковпак С. 130
Кожум'яка С. 20
Козаков Г. 4
Козаченко В. 96
Козицький П. 89
Козіна П. 125
Колісник Ю. 19, 20, 21
Кононенко Ю. 61
Корінь М. 91
Корнійчук О. 96
Корновенко С. 30, 36, 59, 60, 61, 62, 81
Костецький М. 4, 70
Костюкова О. 22, 63, 64, 65
Котренко В. 31
Кочерган М. 106
Кошова І. 103
Кошовий О. 119
Криклива Т. 74
Кропивницький М. 115
Крупницький Б. 53
Кубійович В. 95, 115
Кузьмінський А. 66, 67, 68, 69, 70, 131, 132
Кулик І. 96

Кульчинський С. 30, 35, 61

Куріло О. 37

Куріненко П. 62

Кусенко О. 115

Л

Лазебник Ю. 8

Лан О. 108

Левенець Ю. 119

Левченко В. 125

Левченко С. 4, 134

Леонтович М. 89

Линовицький П. 4

Лисенко А. 17

Лисенко О. 47

Лонгфелло Г. 88

Лопухов О. 122, 123

Лубченка І. 8

Луценко В. 4, 116, 119

Лятошинський Б. 89

М

Мазепа І. 33

Максимович М. 43, 49, 73, 86

Малютіна Н. 112

Мартинова Г. 39

Марченко О. 36

Масло М. 4

Масненко В. 37, 57, 82, 135

Матвійчук О. 17, 31

Медалієва О. 54, 70, 82, 87

Мельниченко В. 4, 5, 22, 23, 42, 71, 72, 73, 74, 75, 87

Микитенко І. 96

Михайлюк Ю. 76, 77, 78

Мінаєв Б. 24, 25, 26, 27

Міщенко Г. 126

Мовчан Р. 101

Мойсієнко В. 28, 29, 30, 31

Молотков В. 55

Морозов А. 32, 36, 60, 61, 79, 80, 81, 82

Морозова С. 81, 82

Москаленко А. 9

Мулдахметов З. 26

Мушкетик Ю. 96

Н

Наливайко О. 8

Непийвода Ф. 4

Нечуй-Левицький І. 109

Нитченко Д. 105, 109

Нінова Т. 27

Носань С. 4, 74

О

Овчаренко А. 16

Огієнко І. 109

Олексенко В. 133, 134, 135

Олексійко М. 64

Омелянєнко В. 70

Островський М. 119

Осьмачка Т. 103, 108

П

Павлюк І. 20

Паторжинський І. 115

Пахаренко В. 104, 105, 106

Пащенко О. 123

Педанюк І. 8

Петрова О. 122

Підгора В. 132

Подолян Я. 17

Покальчук Ю. 95

Поліщук В. 33, 83, 100, 102,

103, 104, 105, 106, 129

Поліщук М. 79, 107, 108, 109,

110, 135

Полудень Л. 129

Пономаренко М. 4, 47, 49, 50, 74, 75, 87

Порубльова Г. 92

Р

Ревуцький Л. 89

Реєнт О. 43, 61, 81

Рильський М. 96

Римаренко П. 8

Римарук І. 95

Романов В. 57

Ромашенко Л. 50

Рубінштейн О. 6

Руденко І. 17

Руднев С. 4

Рябчук М. 95

С

Савісько В. 91

Савченко І. 92

Савченко О. 70

Самгородський З. 103

Саух Н. 91

Свербілова Т. 112

Семенова Г. 91

Сиволап Л. 36

Сиволап М. 34, 35, 36, 37

Силка О. 75

Симоненко В. 73, 96, 98, 102, 105, 109

Синявська Л. 47, 54, 70, 75, 87

Сиромолотний І. 8

Сисой А. 74

Сіробаба В. 8

Скобликов О. 123

Сковорода Г. 20, 55, 108

Скорина Л. 111, 112, 113

Славутич Я. 112

Смолич Ю. 96

Смолій В. 57

Сніжко М. 4

Солодка Л. 38, 39, 40

Співак В. 137

Сподаренко І. 8

Станішевський Ю. 89

Станкович Є. 85

Старицький М. 33, 108, 109, 110

Стеценко К. 89

Струк Н. 17, 31

Суворов В. 32

Суриков В. 131

Суховершко Г. 10, 17, 18, 23, 27, 33, 37, 69

Т

Танюк Л. 115

Тараненко В. 4

Тарасенкова Н. 50, 69, 70

Тимошенко Ю. 103

Ткаченко С. 4

Томіленко С. 4, 8, 10, 17, 18, 23, 27, 33, 37

Триус Ю. 135

Тронько П. 41, 42, 43

Трохименко В. 110

Троянкер Р. 108, 110

Тукальський Й. 24

Ужвій Н. 115

Ушанов В. 74

Федорук О. 135, 137

Федорченко В. 65

Фейєрбах Л. 93

Филипович П. 108

Фізер І. В. 126, 129, 129, 132,
135, 136, 137

Франко І. 41

Фрост Р. 98, 99

Х

Хархун В. 113

Хмелько М. 123

Хоменко Е. 27

Хоткевич Г. 89

Ц

Цветаєва М. 91

Ч

Чабан А. 22, 61, 75, 80, 81, 82,
84, 85, 86, 87

Чайка Ю. 92

Чепелик В. 123

Чехов А. 121

Чорновіл А. 125

Чудновський В. 69

Ш

Шамара С. 57

Шамрай О. 74

Шарий М. 92

Шевченко Т. 19, 23, 52, 54,
68, 86, 89, 97, 107, 108, 119,
123

Шибик М. 8

Шитюк Л. 22

Шіллер Ф. 114

Шкоденко Т. 129

Шовкуненко О. 123

Я

Яворівський В. 96

Яворницький Д. 43

Яворський М. 42

Географічний покажчик

А

Автономна республіка

Крим 8, 112

Азербайджан 18, 98

Англія 25

Б

Баку, м. 18, 98

Бельгія 134

Бершадський р-н 84

Білозір'я, с. 124

Білорусь 56

Болгарія 119

Братський р-н 90

Броди, м. 34

Брюссель, м. 131

Будапешт м. 28

В

Велико-Новоселківський р-н
130

Верхня Згар, с. 14

Веселий, х. 130

Виграїв, с. 86

Вінниччина 84

Волинська обл. 44

Вороне, с. 55

Д

Деньги, с. 44

Дєдовськ, м. 127

Джулинка, с. 84

Дніпропетровськ, м. 51

Дніпропетровщина 130

Донецька обл. 130

Драбівка, с. 76

Драбівський р-н 14

Дрогобич, м. 133

Е

Ефіопія 97

Є

Єкатеринбург 24

Ж

Жашківський р-н 55

Житомирська обл. 28

З

Закарпатська обл. 136

Звенигородський р-н 71,
107

Золотоніський р-н 44, 48

І

Івано-Франківська обл. 63

Іркутськ, м. 119

Іспанія 25

Італія 25

К

Казахстан 71

Канівський р-н 38

Караганда, м. 24

Київ, м. 42, 43, 94

Китай 25

Кіпр, о. 119

Кіровоградська обл. 20, 66, 84,
130

Коломия, м. 63

Корсунь-Шевченківський р-н
76

Корсунь-Шевченківський, м.
118

Косів, м. 123

Краснодарський край РФ 11

Кривий Ріг, м. 118

Л

Лопушанка, с. 136
Луганськ, м. 118
Львів, м. 118, 123
Львівська обл. 34, 133

М

Малин, м. 28
Миколаївська обл. 90
Монастирищина 63
Москва, м. 84
Московська обл. 127
Мурзинці, с. 71

Н

Німеччина 25, 119, 134
Новомиргород, м. 20
Новомиргородський р-н 66

О

Одеська обл. 59
Одинківка, с. 130
Опішня, м. 123

П

Пермська обл. 11
Петроострів, с. 66
Полствин, с. 38
Полтавська обл. 44
Польща 25, 56, 119, 134
Португалія 35

Р

Ратнівський р-н 44
Росія 11, 24, 35, 56, 119, 127
Румунія 35, 119

С

Самгородок, с. 101

Санта-Роза, м. 131
Свалявський р-н 136
Свердловськ, м. 24
Севастополь, м. 43
Сербія 119
Сердюківка, с. 107
Сирія 119
Скандинавія 119
Слобода, с. 104
Словенія 119
Смілянський р-н 101, 107
Сталінська обл. 130
Сумщина 130
США 25, 128, 131

У

Углеуральськ, м. 11
Угорщина 119
Ульянівський р-н 84

Ф

Фінляндія 25
Франція 25

Х

Харків, м. 42, 55

Ч

Чапаєвка, с. 48
Червона Слобода, с. 97
Черкаси, м. 20, 24, 35, 51, 52,
91, 101, 111, 130, 131, 136
Черкаська обл. 14, 20, 43, 44,
48, 55, 71, 76, 79, 101, 107, 118
Черкаський р-н 97, 104, 124
Чернігівщина 130
Чехія 25, 119
Чигирин, м. 85

Ш

Швеція 25
Ширяєво, смт 59
Шпола, м. 19, 20, 79

Я

Японія 25

Аннотация

Гольш Г. М. *Призваны высоким и вечным. Преподаватели Черкасского национального университета им. Б. Хмельницкого – члены национальных творческих союзов* / Г. М. Гольш, Л. Г. Гольш. – Черкассы : Изд-во ЧНУ им. Б. Хмельницкого, 2013. – 172 с. : ил.

Книга посвящена преподавателям ведущего в Шевченковском крае учебного заведения – ЧНУ им. Б. Хмельницкого, действующим членам национальных творческих союзов Украины. Каждая структурная часть издания начинается краткими сведениями о конкретном творческом союзе. Далее дается информация о членах творческого союза, вмещающая краткое жизнеописание, сведения о трудовом пути и творческих достижениях, наградах. Библиографический список наиболее значимых трудов персоналий представлен не более 10 позициями. Читатель также узнает, в каких еще источниках имеется информация о героях очерков. В том случае, если кто-либо репрезентирован в двух и более творческих союзах, параллельные сведения о таких преподавателях носят лаконичный характер, а библиография их публикаций ограничивается 5 позициями. Библиографические описания выполнены в соответствии с действующими требованиями национальных стандартов Украины. Источниковедческую базу повествования составили отдельные опубликованные издания, документы, а главным образом – результаты анкетирования членов творческих союзов. Для более удобного ориентирования в тексте издания в нем помещены предметный, именной и географический указатели. В книге имеются также фотоиллюстрации, преимущественно портретного плана.

Предлагаемое издание адресовано прежде всего субъектам учебного процесса: преподавателям, студентам, ученикам. Оно может быть также интересно всем читателям, интересующимся современной повседневностью Черкасского национального университета имени Богдана Хмельницкого.

Annotation

Golysh G. M. *The Sublime and the Eternal Calling. Bohdan Khmelnytsky National University Teachers – National Creative Unions Members* / G. M. Golysh, L. G. Golysh. – Cherkasy : Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy, 2013. – 172 p. : il.*

The book tells about the teachers of the Cherkasy region leading higher educational establishment, Bohdan Khmelnytsky National University, that are full-fledged members of Ukrainian national creative unions. Every structural part of the edition begins with basic facts about a definite creative union. These are followed by the information about the union members, their main biographical facts, career history and creative achievements. The bibliography of most significant works of the personalia comprises up to 10 entries. The reader is enabled to find out other sources of information about the hero of each essay. In case a teacher is a member of 2 or more creative unions, the parallel personal data are laconic and the bibliography is restricted to 5 entries. The bibliographical data are given in accordance with national standards of Ukraine. The historical basis of the book is represented by editions, documents and, mainly, by the polling data. To facilitate the reading, the edition is furnished with subject, alphabetical and geographical indices. The book provides photo illustrations, mostly of a portraying character.

The edition is addressed to the subjects of studying process: teachers, students and pupils. It may be of interest for the readers/who would like to learn more about the present day reality of Bohdan Khmelnytsky National University.

*Переклад анотації англійською мовою здійснила кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології ЧНУ ім. Б. Хмельницького О. Я. Кресан.

Перелік абрєвіатур та умовних скорочень

авт. – автор
авт. кол. – авторський колектив
автореф. – автореферат
бібліогр. – бібліографічний
біобіліогр. – біобібліографічний
вид-во – видавництво
вип. – випуск
ВНЗ – вищий навчальний заклад
ВСК – Всеукраїнська спілка краєзнавців
ВУСПП – Всеукраїнська спілка пролетарських письменників
дис. – дисертація
довід. – довідник
докт. – доктор
ДПМ – декоративно-прикладне мистецтво
зб. – збірник
ЗМІ – засоби масової інформації
ілюстр. – ілюстрація
ім. – імені
іст. – історичний
К. – Київ
кол. – кольоровий
конф. – конференція
КПУ – Комуністична партія України
Л. – Львів
ЛКСМУ – Ленінська Комуністична спілка молоді України
ЛНУ – Львівський національний університет
м. – місто
М. – Москва
МОН – Міністерство освіти і науки
навч. – навчальний
навч.-метод. – навчально-методичний
НАМУ – Національна академія мистецтв України
НАН – Національна академія наук
НАПН – Національна академія педагогічних наук

наук. – науковий
наук.-практ. – науково-практичний
НБУ – Національний банк України
НВМСУ – Національна всеукраїнська музична спілка України
ННІ – Навчально-науковий інститут
НСЖУ – Національна спілка журналістів України
НСКУ – Національна спілка краєзнавців України
НСПУ – Національна спілка письменників України
НСТДУ – Національна спілка театральних діячів України
НСХУ – Національна спілка художників України
НХСУ – Національна хореографічна спілка України
обл. – область
ОБСЕ – Організація з безпеки і співробітництва в Європі
ООН – Організація Об'єднаних Націй
ПАРЄ – Парламентська Асамблея Ради Європи
посіб. – посібник
ППО – протиповітряна оборона
пр. – праця
р. – рік
р.р. – роки
ред. кол. – редакційна колегія
с – сторінка
с. – село
СІД – спеціальні історичні дисципліни
СП – спільне підприємство
співавт. – співавторство
СРПУ – Спілка радянських письменників України
СРСР – Союз Радянських Соціалістичних республік
ст. – стаття
стер. – стереотипний
студ. – студент
Т., т – том
тис. – тисяча
УКК – Український комітет краєзнавства
уклад. – укладач
упор. – упорядник

УПЦ – Українська православна церква
УРСР – Українська Радянська Соціалістична республіка
УТТ – Українське театральне товариство
х. – хутір
ХНУ – Харківський національний університет
ЦК – Центральний комітет
ч. – частина
ЧЛАЕ – Черкаська Лісостепова археологічна експедиція
ЧНУ – Черкаський національний університет
ЮНЕСКО (англ. United Nations Educational Scientific and Cultural Organization) - Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, культури і науки

Зміст

Передмова.....	3
Національна спілка журналістів України (НСЖУ).....	6
Голиш Григорій Михайлович.....	10
Зражевська Ніна Іванівна.....	11
Іщенко Микола Павлович.....	14
Кикоть Валерій Михайлович.....	18
Колісник Юрій Вікторович.....	19
Костюкова Олена Миколаївна.....	22
Мельниченко Василь Миколайович.....	23
Мінаєв Борис Пилипович.....	24
Мойсієнко Василь Миколайович.....	28
Морозов Анатолій Георгійович.....	32
Поліщук Володимир Трохимович.....	33
Сиволап Михайло Павлович.....	34
Солодка Людмила Іванівна.....	38
Національна спілка краєзнавців України.....	41
Голиш Григорій Михайлович.....	44
Голиш Лариса Григорівна.....	48
Гоцуляк Віктор Володимирович.....	51
Драч Оксана Олександрівна.....	55
Корновенко Сергій Валерійович.....	59
Костюкова Олена Миколаївна.....	63
Кузьмінський Анатолій Іванович.....	66
Мельниченко Василь Миколайович.....	71
Михайлюк Юрій Миколайович.....	76
Морозов Анатолій Георгійович.....	79
Поліщук Володимир Трохимович.....	83
Чабан Анатолій Юзефович.....	84
Національна всеукраїнська музична спілка.....	88
Герман Наталія Іванівна.....	90
Національна спілка письменників України.....	93
Кикоть Валерій Михайлович.....	97
Коваленко Валентина Михайлівна.....	101
Пахаренко Василь Іванович.....	104
Поліщук Володимир Трохимович.....	107
Скорина Людмила Вікторівна.....	111

Національна спілка театральних діячів України.....	114
Луценко Валентин Михайлович.....	116
Національна хореографічна спілка України.....	117
Луценко Валентин Михайлович.....	119
Національна спілка художників України.....	121
Бондар Іван Іванович.....	124
Касьян Тетяна Костянтинівна.....	127
Клименко Віктор Іванович.....	130
Олексенко Віктор Андрійович.....	133
Фізер Іван Васильович.....	136
Предметний покажчик.....	138
Іменний покажчик.....	154
Географічний покажчик.....	159
Аннотация.....	162
Annotation.....	163
Перелік абревіатур і умовних скорочень.....	164

**Автори висловлюють велику вдячність
за фінансове сприяння у виданні цієї книги:**

*Черкаському обкому працівників освіти і науки України
(голова – заслужений працівник освіти України О. Д. Жалдак)*

*Профкому Черкаського національного університе-
ту ім. Б. Хмельницького (голова – М. О. Курченко)*

*Обласній організації Національної спілки журналістів Укра-
їни (голова – заслужений журналіст України С. А. Томіленко).*

